

DC-VET WB

Paketa udhëzuese mbi përfshirjen sociale

D3.1 Paketë e dorëzueshme

Project n. 101092450 – DC-VET WB

**Co-funded by
the European Union**

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Tabela e përmbajtjes

KONTEKSTI

HYRJE

Programi Erasmus+ synon të promovojë barazinë dhe përfshirjen duke lehtësuar aksesin për pjesëmarrësit me prejardhje të pasavantazuara dhe më pak mundësi. Kjo përfshin individë me nevoja të veçanta, vështirësi arsimore, pengesa ekonomike, dallime kulturore, probleme shëndetësore dhe pengesa shoqërore.

Procesi i zhvillimit të paketës së mjeteve përfshiu katër hapa:

1. Faza e hulumtimit
2. Faza e trajnimit
3. Përditësimi i metodologji të mësimdhënies dhe testimit
4. Përshtypjet dhe finalizimi

PRAKTIKAT MË TË MIRA

1. Vizitë në Shërbimin Postar / PostëPraktikë e mirë
2. Angazhimi në aktivitete të thjeshta sportive për angazhim fizik dhe punë ekipore Praktikë e mirë
3. Workshop mbi “Magjia e vjeshtës” Praktikë e mirë
4. Fuqizimi i Përfshirjes Sociale nëpërmjet Angazhimit Kulturor dhe Mbështetjes së Nxënësve Praktikë e mirë
5. Fuqizimi i klasave gjithëpërfshirëse: nxitja e motivimit, pavarësisë dhe përgjegjësisë Praktikë e mirë
6. Aftësi të gjuhës angleze – Gjuhë e thjeshtë Praktikë e mirë
7. Unë shoh ndryshe, ndërtimi i një muri, punë ekipore Praktikë e mirë
8. Pazari i Vitit të Ri- zhvillimi i aftësive sipërmarrëse Praktikë e mirë
9. Punëtori mbi qepjen Praktikë e mirë
10. Pjekja e një torte duke përdorur përbërës të blerë gjatë një aktiviteti të blerjeve ushqimore Praktikë e mirë
11. Shkuarja në kinema: Një përvojë e përbashkët për nxënësit me dhe pa dëmtime Praktikë e mirë
12. Menaxhimi i parave dhe blerjet ushqimore Praktikë e mirë
13. Workshop me temë “Të drejtat e fëmijëve” Praktikë e mirë
14. Workshop mbi “Përgatitja e ushqimeve me fruta” Praktikë e mirë
15. Workshop me temën “Çantë e dorës së pikturuar me dorë” Praktikë e mirë

- [16. Workshop me temë "Ricikloni dhe shpëtoni planetin" Praktikë e mirë](#)
- [18. Workshop mbi Ku kreativiteti takohet me dhembshurinë Praktikë e mirë](#)
- [19. Workshop "Festojmë ditën e Molit" Praktikë e mirë](#)
- [20. "Punëtori dekorimi" Praktikë e mirë](#)
- [21. Bërja e trëndafilave të kanavacës në formë karficë zbukurimi Praktikë e mirë](#)
- [22. Aftësia e hekurosjes dhe palosjes së rrobave Praktikë e mirë](#)
- [23. Vizitë në komunë dhe stacion policor Praktikë e mirë](#)
- [24. "Përkujtimi i Ditës së Shtetësisë"Praktikë e mirë](#)
- [25. "Mrekullitë e vjeshtës"Praktikë e mirë](#)
- [26. "Stil jetese me ngjyra dhe të shëndetshme - Workshop i gjuhës angleze" Praktikë e mirë](#)
- [27. "Sport për të gjithë" Praktikë e mirë](#)
- [28. "Sekreti i kupës së përsosur" Praktikë e mirë](#)
- [29. "Simulimi i Zgjedhjeve" Praktikë e mirë](#)
- [30. "Ushqyerja Tradicionale" Praktikë e mirë](#)
- [31. "Përpunimi i bizhuterive prej leshi" Praktikë e mirë](#)
- [32. Aksioni Humanitar për Paketat e Dhuratave të Vitit të Ri Praktikë e mirë](#)
- [33. Vizitë në Qendrën Shkollore "Mehmed Hanxhiq" Praktikë e mirë](#)
- [34. Festimi i ditës së mollës Praktikë e mirë](#)
- [35. Një shkollë e përshtatur për nevojat e mia Praktikë e mirë](#)
- [36. Mjeti i Vlerësimit RUORI Praktikë e mirë](#)
- [37. Përdorimi i gjuhës së thjeshtë Praktikë e mirë](#)
- [38. Ne zgjedhim atë që blejmë Praktikë e mirë](#)
- [39. Çdo ditë për të pranuar dhe fuqizuar talentin përtej kufijve Praktikë e mirë](#)
- [40. Konkurrenca ndërmjet klasave në fushën e njohurive dhe aftësive në shkollë Praktika e mirë](#)
- [41. Organizimi i tryezave të rrumbullakëta me psikologun dhe nxënësit me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar Praktikë e mirë](#)
- [42.Piktogram në shkollën e mesme/AFPPraktikë e mirë](#)

KONKLuzionet

ANEKSI

KONTEKSTI

Në peizazhin gjithnjë në zhvillim të arsimit dhe trajnimit profesional (VET), mësimdhënësit vazhdimisht kërkojnë mënyra inovative për të mbështetur nxënësit e tyre, veçanërisht ata me më pak mundësi. Kjo paketë mjetesh është krijuar për t'i fuqizuar mësimdhënësit e VET-it me mjetet dhe strategjitë e nevojshme për të bërë një ndryshim të vërtetë.

Udhëzuesi i Programit Erasmus+ përcakton "njerëzit me më pak mundësi" si individë që përballen me pengesa që i pengojnë ata të kenë qasje efektive në mundësitë në kuadër të programit. Këto pengesa mund të jenë për shkak të arsyeve ekonomike, sociale, kulturore, gjeografike ose shëndetësore, një prejardhje migrante ose arsye të tjera, si nevojat e veçanta dhe vështirësitë arsimore.

Dokumenti trajton zhvillimin e një pakete mjetesh për strategjitë e përfshirjes sociale në arsimin dhe trajnimin profesional (VET). Kjo paketë përmban praktika të dobishme dhe këshilla mbi mënyrat se si të mbështeten të rinjtë me më pak mundësi, si ata me nevoja të veçanta arsimore, pengesa kulturore ose çështje të barazisë gjinore.

Krijimi i kësaj pakete mjetesh bazohet në përvojat e mësimdhënësve të përfshirë në projektin DC-VET WB dhe rrjetet e tyre të organizatave. Praktikant synohen posaçërisht për të gjithë stafin e VET-it në Ballkanin Perëndimor.

Kjo paketë mjetesh nuk është thjesht një përmbledhje teorish, por një udhëzues praktik që është testuar dhe përsosur përmes aplikimit në botën reale. Mësimdhënës nga Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova dhe Mali i Zi tashmë kanë filluar të integrojnë këto elemente të reja në mësimdhënien e tyre në shkollë.

Shpresojmë që, duke përdorur këtë paketë mjetesh, të përmirësoni kompetencat tuaja dhe të fitoni aftësitë e nevojshme për të mbështetur nxënësit me më pak mundësi, duke u siguruar që ata të arrijnë rezultatet e të nxënësve sipas kurrikulës. Paketa e mjetesh synon gjithashtu të përmirësojë rezultatet e nxënësve duke i ndihmuar ata të kalojnë pa probleme në tregun e punës dhe të integrohen me sukses në shoqëri.

Paketa e mjeteve është në dispozicion në gjuhën angleze dhe në gjuhët e Ballkanit Perëndimor në [uebsajtin e projektit](#).

HYRJE

Programi Erasmus+ synon të promovojë barazinë dhe përfshirjen duke lehtësuar aksesin për pjesëmarrësit me prejardhje të pasavantazhuara dhe më pak mundësi. Kjo përfshin individë me nevoja të veçanta, vështirësi arsimore, pengesa ekonomike, dallime kulturore, probleme shëndetësore dhe pengesa shoqërore.

Procesi i zhvillimit të paketës së mjeteve përfshiu katër hapa:

1. **Hulumtimi:** Partnerët kryen një analizë të hendekut të aftësive përmes anketave dhe intervistave për të vlerësuar nivelet e kompetencës.
2. **Trajnimi:** Shkolla e Lartë Profesionale Luovi organizoi një seminar trajnimi tre-ditor për përfshirjen sociale për stafin e VET nga Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Mali i Zi, Italia dhe Spanja.
3. **Përditësimi i metodologjive të mësimdhënies dhe testimi:** Stafi i VET në Ballkanin Perëndimor përfshiu elemente të reja në metodologjinë e mësimdhënies dhe i testoi ato me nxënësit.
4. **Përgjigje dhe përfundimi:** Hapi përfundimtar përfshiu analizimin e rezultateve të testimit dhe integrimin e tyre në versionin përfundimtar të paketës së mjeteve.

1. Faza e hulumtimit

Faza e parë u zbatua me anë të një pyetësoi në Webropol. Ne morëm 80 përgjigje në pyetësoin i cili u shpërnda përmes partnerëve të projektit. Shumica e të anketuarve janë nga Shqipëria (31.2%), e ndjekur nga Mali i Zi (20%) dhe Bosnje-Hercegovina (16.2%). Shumica e të anketuarve (87.5%) ishin nga shkollat VET, me një përqindje më të vogël (12.5%) nga organizata të tjera si qendrat e të mësuarit gjatë gjithë jetës dhe OJQ-të. Shumica e të anketuarve ishin në pozita të mësimdhënies (56.3%), të ndjekur nga ata në role të tjera si koordinatorë projektesh dhe koordinatorë të projekteve të mobilitetit (18.7%).

Një nga qëllimet e pyetësorit ishte të merreshin informacione mbi mënyrën se si kuptohen nxënësit me nevoja të veçanta. Sipas përgjigjësve, termi zakonisht kuptohet si përfshirës për nxënësit që përballen me barriera të ndryshme, si nevoja të veçanta, sfida ekonomike, mangësi sociale dhe kulturore, dhe diskriminim.

Sipas rezultateve, një shumicë e konsiderueshme (90%) e të anketuarve kanë nxënës me nevoja të veçanta në shkollat ose klasat e tyre, me shembuj që përfshijnë nxënës me ADHD, nevoja të veçanta intelektuale dhe ata nga familje me të ardhura të ulëta.

Për të planifikuar trajnimin, ishte gjithashtu e rëndësishme që të fokusohesh në legjislacionin dhe autonominë e shkollave dhe mësimdhënësve. Shumica e të anketuarve (83.6%) treguan se ekziston legjislacioni kombëtar që përcakton përfshirjen sociale në vendet e tyre, me ligje dhe strategji specifike të përmendura për rajone të ndryshme. Shkollat kanë nivele të ndryshme autonomie në organizimin e përfshirjes, me disa që kanë plane specifike dhe sisteme mbështetëse, ndërsa të tjera ndjekin udhëzimet dhe legjislacionin kombëtar.

Qëllimi kryesor i analizës së mangësive të aftësive ishte përcaktimi i nevojave dhe temave specifike për trajnim. Të anketuarit shprehën nevojën për më shumë informacion mbi metodat alternative të mësimdhënies (67.5%), hartimin e planeve individuale të studimit (37.5%) dhe ndërveprimin me nxënësit me më pak mundësi (43.8%).

Ne gjithashtu mbledhëm të dhëna për praktikatat e mira ekzistuese nga pyetëtori.

2. Faza e trajnimit

Pas përfundimit të raportit mbi gjetjet nga pyetëtori kaluam në fazën e dytë, planifikimin dhe zbatimin e trajnimit. Luovi organizoi një seminar tre-ditor në Helsinki, Finlandë nga 10 deri më 14 qershor 2024. Trajnimi përfshinte aktivitete për thyerjen e akullit, punëtori për krijimin e një plani studimi individual për një nxënës dhe punën së bashku me rrjetin e nxënësve, komunikim në gjuhë të thjeshtë, metoda alternative të mësimdhënies dhe ndërveprime me nxënës me më pak mundësi, si dhe sesione të ideve. Temat u zgjodhën në bazë të analizës së mangësive të aftësive dhe praktikatat u zgjodhën për të përmbushur nevojat e mësuesve.

Trajnimi përfshinte aktivitete për thyerjen e akullit, seminare me tema të ndryshme si përpilimi i një plani studimi individual për një nxënës, puna së bashku me rrjetin e nxënësve, komunikimi në gjuhë të thjeshtë, metoda alternative të mësimdhënies dhe ndërveprime me nxënës me nevoja të veçanta, si dhe sesione idesh. Ne patëm një fokus me studentin në trajnim, duke u fokusuar në nevojat dhe interesat e nxënësve mund të synojmë për mjedise mësimore më gjithëpërfshirëse.

Ne u fokusuam në qasjet inovative ndaj praktikave që mund të përshtaten në mjedise të ndryshme klasash në Ballkanin Perëndimor. Qëllimi ishte të jepnim frymëzim për mësimdhënësit që të mendojnë kreativisht dhe të implementojnë ide të reja në planet e tyre

mësimore. Përshtatshmëria e praktikave është e rëndësishme, duke treguar se si ato mund të përshtaten për t'iu përshtatur konteksteve të ndryshme arsimore, nevojave të nxënësve dhe mjediseve të të mësuarit.

Trajnimi ishte një hap fillestar për mësimin bashkëpunues, me qëllim inkurajimin e mësimdhënësve që të ndajnë ide, burime dhe eksperiencë me kolegët e tyre. Kjo promovon krijimin e një komuniteti mbështetës arsimor, ku mësimdhënësit mund të mësojnë nga njëri-tjetri dhe të përmirësojnë vazhdimisht metodat e tyre të mësimdhënies.

3. Përditësimi i metodologjive të mësimdhënies dhe testimit

Hapi i tretë në zhvillimin e paketës së mjeteve ishte përditësimi i metodologjive të mësimdhënies dhe testimit. Mësimdhënësit e VET nga Ballkani Perëndimor, që morën pjesë në seminarin e trajnimit në Helsinki, zhvilluan praktikat bazuar në seminarin e trajnimit në Helsinki dhe përvojat e tyre personale. Ata përfshinë elemente të reja në metodologjinë e mësimdhënies dhe i testuan ato me nxënësit gjatë periudhës së vjeshtës 2024. Faza e testimit përfshiu seminare online me pjesëmarrësit e seminarit të Helsinki.

Praktikat për paketën e veglave u mbledhën duke përdorur të njëjtin format për të gjithë. Praktikat variojnë nga metodologjitë pedagogjike të nivelit të përgjithshëm deri te këshillat dhe aktivitetet shumë praktike, si përfshirja e të gjithëve në aktivitete dhe mësim. Praktikat janë prezantuar sipas vendeve të përfshira në projekt. Praktikat përshkruhen në një mënyrë që të tjerët mund t'i zbatojnë dhe t'i përshtatin ato me mësimdhënien e tyre. Ato janë përshkruar në një mënyrë që të tjerët mund t'i implementojnë dhe i përshtatin në mësimdhënien e tyre. Ato shpjegojnë grupin target gjatë fazës së testimit, por mund të implementohen dhe me grupe të tjera; qëllimi është të inkurajohen mësimdhënësit të pasurojnë mësimdhënien dhe të provojnë qasje të reja në mësimdhënie dhe përfshirjen e nxënësve me nevoja të veçanta.

Vendi	Numri i mësimdhënësv e të përfshirë në trajnim	Numri i praktikave të mira	Numri i mësimdhënësv e të përfshirë në pilotim	Numri i nxënësve të përfshirë në pilotim
Shqipëria	3	3		74
Bosnjë dhe Hercegovinë	3	29		470
Kosova	3	3		43
Mali i Zi	3	3		49
Finlanda	5	2	6	60
Italia	3	-		
Spanja	3	2		20
Gjithsej	23	42		731

4. Përshtypjet dhe finalizimi

Hapi i fundit konsistonte në vlerësimin e rezultateve të testimit (praktikat më të mira në seksionin vijues) dhe përfshirjen e tyre në versionin final të paketës së mjeteve.

PRAKTIKAT MË TË MIRA

1. Vizitë në Shërbimin Postar / PostëPraktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Vizitë në Shërbimin Postar / Zyrën Postare
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e biznesit dhe tregëtisë, Sarajevë
Vendi	Bosna e Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti përfshinte dërgimin e fëmijëve me vështirësi zhvillimore dhe nevoja të veçanta të ndryshme në një zyrë postare për t'i mësuar aftësi praktike të lidhura me dërgimin e letrave, pakove, postës direkte dhe urdhërave të pagesës. Kjo përvojë praktike ishte e dizajnuar për t'i familjarizuar nxënësit me mjedisin e zyrës postare dhe proceset që përfshihen në dërgimin e postës.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kjo praktikë u zbatua për të adresuar boshllëqet në kuptimin e nxënësve për detyrat e përditshme që nxisin pavarësinë. Shumë nga nxënësit nuk kishin pasur mundësi të angazhoheshin në aktivitete të tilla për shkak të vështirësive zhvillimore ose aftësive të kufizuara. Vizita synonte t'i mësonte ata si të orientoheshin në zyrën postare, të ndërvepronin me stafin postar dhe të kuptonin proceset e nevojshme për të dërguar postë. Kjo gjithashtu nxitonte besimin e tyre në menaxhimin e detyrave të botës reale.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	1. Planifikimi: ● Përcaktoni objektivat mësimore (p.sh., kuptimi i proceseve të dërgimit të postës, përmirësimi i aftësive të komunikimit). ● Koordinoni me zyrën postare lokale për të planifikuar vizitën, duke siguruar një mjedis të aksesueshëm dhe mbështetës për nxënësit. ● Informoni prindërit/kujdestarët për aktivitetin dhe sigurohuni për miratimin e tyre. ● Përgatitni materiale si letra ose paketa që nxënësit do të çojnë në postë.
2	2. Zbatimi: ● Informoni nxënësit paraprakisht për aktivitetin, duke i shpjeguar se çfarë do të bëjnë në zyrën postare. ● Siguroni transport të sigurt për nxënësit për në zyrën postare dhe për kthim. ● Udhëzoni nxënësit gjatë procesit hap pas hapi (p.sh., plotësimi i formularëve, ndërveprimi me punonjësit e postës, dhe pagesa për shërbimet). ● Sigurohuni që të ketë mbështetje të mjaftueshme nga mësuesit dhe asistentët gjatë aktivitetit.
3	3. Vlerësimi: ● Diskutoni përvojën me nxënësit pas aktivitetit për të kuptuar çfarë mësuan. ● Vlerësoni kuptimin e tyre përmes aktiviteteve pasuese, si p.sh. shkruajtja e letrave ose lojërave roli për hapat e dërgimit të një pakete. ● Mblidhni komentet nga prindërit/kujdestarët dhe stafi i postës për përmirësime të mundshme.

Grupi/et e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i targetuar:** Nxënësit me vështirësi zhvillimore dhe nevoja të veçanta të ndryshme që morën pjesë në vizitën në zyrën postare.

Numri i nxënësve të përfshirë

- 10 nxënës me vështirësi zhvillimore dhe disa lloje të aftësive të kufizuara.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitime:

- Rritje e besimit në kryerjen e detyrave të përditshme.
- Përmirësim i aftësive të komunikimit dhe ndërveprimit social.
- Kuptim më i thellë i mënyrës së funksionimit të një zyre postare.

Ndikimi:

- Nxënësit zhvilluan pavarësi më të madhe dhe vetëbesim.
- Ata përjetuan një ndjenjë arritjeje duke përfunduar detyra praktike.

Rezultatet e mësimi:

- Kuptimi i hapat të nevojshëm për dërgimin e letrave, pakove dhe urdhërave të pagesës.
- Familjarizimi me formularët dhe proceset bazë në zyrën postare.
- Përmirësimi i aftësive të zgjidhjes së problemeve dhe mendimit kritik gjatë përmbushjes së detyrave.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Siguroni që zyra postare të jetë e përgatitur dhe të jetë në dijeni të nevojave të nxënësve paraprakisht.

Kryeni një aktivitet simulimi ose lojë roli para vizitës për të rritur besimin e nxënësve.

Jini të duruar dhe fleksibël gjatë aktivitetit, pasi disa nxënës mund të kenë nevojë për kohë shtesë ose ndihmë.

Pas aktiviteteve, zhvilloni një diskutim ose ushtrim reflektimi për të forcuar përvojën e mësimi.

2. Angazhimi në aktivitete të thjeshta sportive për angazhim fizik dhe punë ekipore Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Angazhimi në aktivitete të thjeshta sportive për angazhim fizik dhe punë ekipore
Organizata që piloton praktikën e mirë	JU Srednja poslovno-komercijalna i trgovačka škola, Sarajevë / Shkolla e Mesme e Biznesit dhe Tregtisë.
Vendi	Bosna e Hercegovinës

Përshkrimi i praktikës së mirë

Ky aktivitet përfshiu nxënës me vështirësi në zhvillim dhe me dëmtime të ndryshme, pjesëmarrës në lojëra të thjeshta sportive dhe fizike. Nxënësit u angazhuan në aktivitete si kalimi i topit përreth, duke luajtur volejbol dhe duke përfunduar një kurs bazë me pengesa. Fokusi ishte në inkurajimin e aktivitetit fizik, përmirësimin e aftësive motorike dhe nxitjen e punës ekipore dhe ndërveprimit social në një mjedis argëtues dhe mbështetës.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Praktika u zbatua për të promovuar aftësinë fizike dhe për të përmirësuar aftësitë e koordinimit dhe të punës në grup midis nxënësve. Shumë nxënësve u mungonin mundësitë e rregullta për aktivitete fizike që mund të përmirësonin aftësitë e tyre motorike, ekuilibrin dhe ndërveprimet sociale. Duke prezantuar lojëra të thjeshta dhe të arritshme, qëllimi ishte që të angazhoheshin nxënësit në një mjedis të sigurt, argëtues dhe mbështetës që do të inkurajonte edhe sjellje pozitive sociale si bashkëpunimi dhe komunikimi.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	1. Planifikimi: • Zgjidhni sporte dhe lojëra të përshtatshme e të thjeshta bazuar në aftësitë e nxënësve (p.sh. pasimi i topit, volejboll bazë). • Vendosni një zonë të sigurt dhe të aksesueshme për lojëra, duke u siguruar që të ketë hapësirë të mjaftueshme për lëvizjen dhe kursin e pengesave. • Informoni nxënësit për aktivitetet dhe qëllimet e ditës për t'i përgatitur ata për pjesëmarrje. • Organizoni asistentë ose staf shtesë për të ofruar mbështetje dhe për të garantuar sigurinë gjatë aktiviteteve.
2	2. Zbatimi: • Filloni me ushtrime ngrohëse për t'i përgatitur nxënësit fizikisht dhe mendërisht. • Drejtojini nxënësit në çdo lojë, duke u siguruar që ata të kuptojnë rregullat dhe rolet e tyre. • Inkurajoni punën në grup dhe bashkëpunimin gjatë aktiviteteve si pasimi i topit dhe loja e volejbollit. • Përshtatni aktivitetet për t'iu përshtatur niveleve të ndryshme të aftësive, duke ofruar ndihmë aty ku është e nevojshme (p.sh., duke thjeshtuar rrugën me pengesa). • Nxitni një mjedis pozitiv dhe mbështetës ku çdo student ndihet i përfshirë.
3	3. Vlerësimi: • Pas aktiviteteve, zhvilloni një diskutim në grup për të reflektuar mbi atë që nxënësit u kënaqën dhe mësuan. • Kërkoni komente nga nxënësit, mësuesit dhe asistentët për të vlerësuar ndikimin e aktivitetit. • Vazhdoni me një aktivitet fizik ose social që përforcon aftësitë ose punën ekipore të përjetuara gjatë seancës.

Grupi/at e synuara të praktikës

- Nxënës me vështirësi në zhvillim dhe me dëmtime të ndryshme.

Numri i nxënësve të përfshirë

- 20 nxënës me vështirësi zhvillimi dhe një lloj dëmtimi

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet:

- Përmirësimi i koordinimit fizik, ekuilibrit dhe aftësive motorike.
- Rritja e niveleve të aktivitetit fizik dhe përfitimeve shëndetësore.
- Rritja e aftësive sociale përmes punës në grup, komunikimit dhe bashkëpunimit.

Ndikimi:

- Nxënësit fituan besim në pjesëmarrjen në aktivitete fizike.
- Aktivitetet i ndihmuan nxënësit të kapërcejnë sfidat fizike dhe sociale në një mjedis mbështetës.
- Ndërveprimet pozitive mes nxënësve u rritën, duke forcuar dinamikën e grupit.

Rezultatet e të nxënit:

- Zhvillimi i aftësive bazë sportive si kalimi, kapja dhe lundrimi i një kursi me pengesa.
- Përmirësimi i punës, bashkëpunimit dhe komunikimit në grup në grup.
- Fitimi i ndjenjës së arritjes duke përfunduar kursin me pengesa dhe duke marrë pjesë në lojëra.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Zgjidhni aktivitete që janë të thjeshta, tërheqëse dhe që mund të përshtaten lehtësisht në nivele të ndryshme aftësish.
- Sigurohuni që mjedisi të jetë i sigurt dhe i aksesueshëm për të gjithë nxënësit, duke marrë parasysh ndihmat e lëvizshmërisë ose nevojat mbështetëse.

- Inkurajoni përforsimin pozitiv për të ndërtuar besimin dhe entuziazmin e nxënësve për aktivitetin fizik.
- Lejoni pushime të shkurtra midis aktiviteteve për të shmangur lodhjen dhe për të siguruar që të gjithë nxënësit të mbeten të angazhuar.
- Përqendrohuni në argëtimin dhe pjesëmarrjen gjithëpërfshirëse në vend të konkurrencës për të siguruar që të gjithë nxënësit të ndihen të suksesshëm.

3. Workshop mbi “Magjia e vjeshtës” Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Magjia e vjeshtës"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e hotelerisë dhe turizmit Shkolla VET "Srednjoškolski Centar Hadžići"
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Anëtarët e seksionit "Të mësojmë për jetën" morën pjesë në punëtorinë "Magjia e vjeshtës" organizuar nga një shkollë partnere si pjesë e projektit DC-VET BB.

Gjatë këtij aktiviteti tërheqës, nxënësit eksploruan aktivitete të ndryshme krijuese në oborrin e shkollës. Duke përdorur ngjyra tempere në letër transparente, ata shprehën talentin e tyre artistik dhe krijuan vepra të bukura. Një tjetër aktivitet përfshinte krijimin e veprave artistike duke ngjitur gjethe në korniza kartoni për të prodhuar "magjinë e tyre të vjeshtës".

Pika kryesore e seminarit ishte një garë miqësore ku nxënësit garuan për të mbushur enët e tyre me ujë duke përdorur sfungjerë. Pjesëmarrësi më i shpejtë nga shkolla jonë fitoi garën finale dhe mori një çmim special.

Punëtorja përfundoi me një drekë festive të përgatitur nga nikoqirët dhe nxënësit e tyre. Të gjithë pjesëmarrësit u shpërblyen me certifikata mirënjohjeje për kontributin e tyre në punëtorinë "Magjia e Vjeshtës".

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Punëtorja u organizua për të nxitur bashkëpunimin dhe përfshirjen ndërmjet shkollave, për të rritur kreativitetin e nxënësve dhe për të inkurajuar punën ekipore përmes aktiviteteve praktike.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë u frymëzua nga shembuj nga projekti DC-VET (Edukimi i dyfishtë në Ballkanin Perëndimor), i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe për të rritur aftësitë e tyre përmes punës në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: ○ Bashkëpunoni me një shkollë tjetër për të organizuar një ngjarje të përbashkët. ○ Përgatitni materialet: ngjyrë tempera, letër transparente, korniza kartoni, gjethe, sfungjerë dhe enë për ujë. ○ Organizoni vendin dhe siguroni pjesëmarrjen e nxënësve dhe stafit nga të dyja shkollat.
2	Zbatimi: ○ Filloni me një prezantim dhe aktivitete akullthyesë për të nxitur një atmosferë miqësore. ○ Drejtojini nxënësit përmes detyrave krijuese si piktura në fletë metalike dhe përpunimi i artit me gjethe. ○ Organizoni një garë argëtuese, të tilla si gara me ujë sfungjeri.
3	Vlerësimi: ○ Mblidhni komente nga pjesëmarrësit në lidhje me përvojën e tyre. ○ Rishikoni rezultatet krijuese për të vlerësuar angazhimin e nxënësve. ○ Reflektoni mbi rezultatet për planifikimin e bashkëpunimeve të ngjashme në të ardhmen.

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënës nga Shkolla e Mesme e Hotelierisë dhe Turizmit dhe Qendra e Shkollës së Mesme Hadžići, me synimin për të nxitur përfshirjen sociale dhe bashkëpunimin krijues.

Numri i nxënësve të përfshirë

18 nxënës

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

- Rritja e aftësive sociale dhe krijuese.
- Forcuar ndjenjën e përkatësisë dhe punës në grup.
- Rritja e bashkëpunimit mes shkollave.
- Përforsim pozitiv përmes aktiviteteve argëtuese dhe tërheqëse.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Nxitni bashkëpunimin duke bashkëpunuar me shkollat me synime të ngjashme.
- Përshtatni aktivitetet me interesat e nxënësve dhe jepni kohë të mjaftueshme për kreativitet.
- Përdorni komentet e vlerësimit për të përmirësuar dhe përmirësuar seminarët e ardhshme.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=9703374784444818&id=100064057236864&mibe_xtid=wwXlfr&rdid=dIXdDrLXM7GUFhtT

Data

12 nëntor 2024

4. Fuqizimi i Përfshirjes Sociale nëpërmjet Angazhimit Kulturor dhe Mbështetjes së Nxënësve

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Fuqizimi i Përfshirjes Sociale nëpërmjet Angazhimit Kulturor dhe Mbështetjes së Nxënësve
Organizata që piloton praktikën e mirë	SHMLT “Arkitekt Sinani” Mitrovicë Lindita Muja
Vendi	Kosovë

Përshkrimi i praktikës së mirë

- Në vitin e tyre të fundit të arsimit të mesëm, shkolla jonë organizon vizita në monumente historike në vende të ndryshme, të financuara nga vetë shkolla. Këtë vit, nxënësit bënë një udhëtim në Shqipëri.
 -
 - Përfshirja e nxënësve në aktivitete kulturore dhe mbështetja e socializimit të tyre në shoqëri është shumë e rëndësishme.
 -
 - Qëllimi kryesor i kësaj vizite kulturore ishte të sigurohej që të gjithë nxënësit e klasës sime të merrnin pjesë plotësisht në shoqëri dhe të përjetonin kulturën në një mënyrë kuptimplotë.
 -
 - Për më tepër, nxënësit që priren të izoloohen përfitojnë nga këto aktivitete, pasi ato ndihmojnë në rritjen e vetëbesimit dhe i bëjnë ata të ndihen të vlerësuar dhe të rëndësishëm si për kontributet e tyre kulturore, ashtu edhe për shoqërinë.
 -
 - Aktivitetet relaksuese dhe shkëputja nga rutina e përditshme shkollore rrisin motivimin e tyre për të mësuar dhe nxisin kureshtjen për tema të reja.
- ☐ Për të përfshirë të gjithë nxënësit në këtë vizitë, është thelbësore të:
- ☐ Informohen ata për qëllimin e vizitës, e cila gjithashtu rrit kureshtjen dhe dëshirën e nxënësve për të marrë pjesë.

- Të zhvillohen biseda me nxënësit mbi trashëgiminë kulturore kombëtare dhe vendet e mbrojtura nga UNESCO, për t'i nxitur ata të interesohen për të mësuar më shumë rreth historisë.
- Të diskutohet rëndësia e mbrojtjes dhe ruajtjes së monumenteve historike kombëtare.
- Me miratimin e prindërve, ofrohen biseda individuale dhe mbështetje motivuese, veçanërisht për nxënësit introvertë që mund të jenë hezitues në fillim për t'u bashkuar me grupin gjatë vizitës.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Praktika u implementua për t'i ndihmuar nxënësit të rikthejnë vetëbesimin dhe të ndihen komod në pjesëmarrjen në grupe. Qëllimi është t'i përgatisë ata për të marrë pjesë në aktivitete të ndryshme shoqërore dhe për t'u pajisur më mirë për praktikat profesionale si pjesë e përvojës së tyre shkollore.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Ne kemi vëzhguar dhe mësuar nga shumë shembuj në projektin DC-VET BB. Për më tepër, shkolla jonë ka disa nxënës që kanë nevojë për motivim dhe mbështetje për t'u ndjerë të inkurajuar dhe të përfshirë.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Komunikim i Qartë: Njoftoni nxënësit për aktivitetin kulturor të planifikuar, duke përfshirë qëllimin dhe orarin e tij.
2	Identifikimi i Nxënësve të Synuar: Fokusohuni në identifikimin e nxënësve që janë më të tërhequr, që u mungon vetëbesimi ose që shpesh janë pa shoqërues.
3	• Aktivitete Praktike me mjete pamore : Përdorni imazhe të ndryshme për

	të ndihmuar nxënësit të zgjedhin ato që përputhen me ndjenjat e tyre, duke i ndihmuar të shprehen (një praktikë e adaptuar nga Luovi). • Njoftimi dhe Miratimi nga Prindërit: Informoni prindërit për aktivitetin dhe sigurohuni për miratimin e tyre. • Ofrimi i Informacioneve të Detajuara: Sigurohuni që nxënësit të informohen me kohë për detajet e vizitës, përfshirë ato që do të vizitojnë dhe orarin e vizitës.
4	Njoftimi për Mbikëqyrjen: Informoni nxënësit se ata do të shoqërohen nga mësuesi i klasës dhe drejtuesit e shkollës gjatë gjithë udhëtimit.
5	Logjistika dhe Planifikimi: Njoftoni për organizimin e transportit, rezervimin e hoteleve dhe lejoni nxënësit të zgjedhin shokët e dhomës. Sigurohuni që nxënësit me nevoja të veçanta të mbështeten dhe ofroni një rend dite të qartë që përfshin monumentet që do të vizitohen.
6	Mbështetje Individuale për Nxënësit që Hezitojnë: Për nxënësit që hezitojnë të bashkohen, ofroni sesione informacioni individuale, duke përfshirë foto dhe video të kalave dhe monumenteve historike për të nxitur interesin e tyre dhe për t'i njohur me vendet që do të vizitojnë.

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënësit që u mungon vetëbesimi, janë introvertë ose të tërhequr, si dhe ata që përballen me sfida të tjera sociale ose emocionale.

Numri i nxënësve të përfshirë

Kjo praktikë fillimisht përfshinte tre nxënës, të cilët u identifikuan si me mungesë vetëbesimi, prirje introverte ose sfida sociale. Këta nxënës morën mbështetje të fokusuar dhe inkurajim për të marrë pjesë në aktivitete grupore dhe vizita kulturore, duke i ndihmuar të ndërtojnë vetëbesimin dhe të ndihen më të përfshirë në përvoja sociale dhe arsimore.

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Nxënësit me mungesë vetëbesimi dhe sfida sociale treguan përmirësim të dukshëm pas bisedave mbështetëse të vazhdueshme, duke vendosur përfundimisht të bashkohen me grupin për vizitën kulturore.

Rezultatet kryesore dhe ndikimet përfshijnë:

Integrimi Social: Ata pranuan të ndanin një dhomë me tre nxënës të tjerë, duke u angazhuar në ndërveprime shoqërore gjatë gjithë udhëtimit.

Ndërgjegjësimi Kulturor: Nxënësit fituan njohuri rreth monumenteve historike dhe trashëgimisë kulturore, duke përfshirë rëndësinë e ruajtjes së tyre.

Pjesëmarrja në Aktivitetet Sociale: Ata morën pjesë aktivisht në aktivitete, përfshirë kërcimin me bashkëmoshatarët në ngjarje shoqërore në hotel.

Rritja e Vetëbesimit Social: Pas vizitës, këta nxënës filluan të ulen dhe të socializohen me të tjerët, duke treguar përmirësime të dukshme në vetëbesimin dhe sjelljen e tyre.

Zhvillimi Profesional: Pasi u kthyen, ata u vendosën në një kompani IT për një praktikë, duke punuar në grupe—një mundësi unike që nuk kishin pasur mundësinë ta shfrytëzonin më parë.

Përparim në Aftësi dhe Bashkëpunim: Praktika, që zhvillohej dy herë në javë, ka nxitur rritjen e aftësive të tyre teknike dhe bashkëpunimin në grup. Vëzhgimet tregojnë një angazhim të rritur dhe zhvillim të aftësive në fushën e IT-së.

Zhvillimi pozitiv emocional dhe social: Mirëqenia e tyre emocionale dhe vetëvlerësimi janë përmirësuar, dhe ata ndihen më të vlerësuar dhe të mbështetur si në arsim ashtu edhe në atë profesional.

- Praktika vazhdon deri më 24 dhjetor, pas së cilës ata do të kalojnë në një kompani tjetër për të vazhduar zhvillimin e aftësive dhe vetëbesimit të tyre.
- Gjatë praktikës, ata janë duke përmirësuar aktivisht aftësitë e tyre në fushën e IT-së, duke treguar përparim jo vetëm në aftësitë teknike, por edhe në mirëqenien e tyre emocionale.
- Këto përvoja kanë kontribuar në ndjenjën e nxënësve se janë të vlerësuar dhe të mbështetur në udhëtimin e tyre arsimor dhe profesional.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Të gjithë nxënësit mund të përfitojnë nga kjo praktikë, duke përfshirë:

- ✓ Nxënësit me nevoja të veçanta
- ✓ Nxënësit në arsimin e rregullt
- ✓ Nxënësit introvertë ose të izoluar
- ✓ Nxënësit që u mungon vetëbesimi

Për të maksimizuar efektivitetin e kësaj qasjeje, është thelbësore që:

- Të sigurohet motivim dhe mbështetje për të gjithë nxënësit, duke i inkurajuar ata që të marrin pjesë aktivisht.
- Të ofrohet feedback i rregullt, për t'i ndihmuar nxënësit të vlerësojnë arritjet e tyre si gjatë praktikave, ashtu edhe në mësimin në klasë.
- Krijoni një mjedis gjithëpërfshirës që nxit bashkëpunimin dhe mirëkuptimin midis të gjithë nxënësve, duke përmirësuar përvojën e tyre të përgjithshme të të mësuarit.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

Data 04/10/2024

5. Fuqizimi i klasave gjithëpërfshirëse: nxitja e motivimit, pavarësisë dhe përgjegjësisë

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Fuqizimi i klasave gjithëpërfshirëse: nxitja e motivimit, pavarësisë dhe përgjegjësisë
Organizata që piloton praktikën e mirë	SHMLP “7 Shtatori”, Prishtinë Fikrije Krasniqi
Vendi	Kosova

Përshkrimi i praktikës së mirë

Motivimi i nxënësve dhe ofrimi i feedback-ut pozitiv përfshin krijimin e një mjedisi mbështetës dhe angazhues ku nxënësit ndihen të vlerësuar dhe të kuptuar. Për ta arritur këtë, duhet:

- **Të ndërtoni lidhje personale:** Merrni kohë për të njohur nxënësit si individë. Mësoni për interesat, qëllimet dhe mendimet e tyre dhe tregoni kuriozitet të sinqertë. Kujtoni detaje nga jeta e tyre, interesat dhe sfidat që mund të përballojnë, që t'i shihni ata si individë të veçantë dhe jo thjesht si nxënës.
- **Të praktikoni dëgjimin aktiv:** Kur nxënësit flasin, dëgjoni me vëmendje pa ndërhyrë. Lëvizni kokën, bëni kontakt vizual dhe përgjigjuni me mendim. Këto veprime tregojnë se ndjenjat dhe mendimet e tyre janë të rëndësishme.
- **Të jeni të afërt dhe të disponueshëm:** Nxitni komunikimin e hapur duke qenë të afërt dhe duke krijuar kohë për ta çdo herë që ata kanë nevojë.
- **Të shfaqni empati dhe kuptim:** Kuptoni që nxënësit përballen me sfida të ndryshme jashtë klasës. Bëhuni të kuptueshëm nëse ata kanë vështirësi dhe ofroni mbështetje kur është e nevojshme.
- **Të jepni feedback konstruktiv që nxit rritjen:** Formuloni feedback-un si një mjet për zhvillim dhe përmirësim, dhe jo si një gjykim. Lëroni të kuptojnë se besoni në mundësitë e tyre për t'u rritur dhe përmirësuar. Bëjeni feedback-un specifik dhe të veçantë, që ata të kuptojnë saktësisht se si të përparojnë.
- **Të krijoni një mjedis të sigurt dhe të përfshirë:** Brenda klasës, nxitni një kulturë ku nxënësit ndihen të sigurt për të shprehur veten pa frikë nga përqeshja. Inkurajoni diversitetin dhe respektin për pikëpamje të ndryshme.

Kur nxënësit ndihen të vlerësuar dhe të mbështetur, ata janë më të prirur të angazhohen, të hapen për të mësuar dhe të ndihen të motivuar për të arritur sukses.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kur nxënësit ndihen të motivuar dhe të mbështetur, ata angazhohen më shumë në mësim, çka shpesh çon në performancë më të mirë. Feedback-u pozitiv i ndihmon ata të fokusohen te pikat e tyre të forta dhe të ndërtojnë besim dhe vetvlerësim. Kur nxënësit e dinë që përpjekjet e tyre janë vënë re dhe janë vlerësuar, ata janë më të prirur të pranojnë sfida dhe të zhvillojnë një mendësi rritjeje, duke i parë gabimet si pjesë të procesit të të mësuarit.

Mësimi i vetëkujdesit dhe përgjegjësisë ndihmon nxënësit të bëhen më të pavarur. Duke kuptuar se si të vendosin qëllime, të menaxhojnë kohën dhe të kujdesen për veten, ata janë më të përgatitur për të përballuar sfida si brenda ashtu edhe jashtë mjedisit të mësimi. Kur nxënësit ndihen të respektuar dhe të vlerësuar, ata janë më të prirur të trajtojnë të tjerët po ashtu, duke nxitur një ndjenjë empatie dhe krijuar një mjedis më të mirë në klasë.

Shumë nxënës, veçanërisht ata që janë introvertë ose kanë nevoja speciale, mund të kenë vështirësi me dyshimin në vetvete ose të ndihen "ndryshe" nga bashkëmoshatarët e tyre. Feedback-u pozitiv dhe inkurajimi i ndihmojnë të gjithë nxënësit të ndihen të aftë dhe të vlerësuar, duke nxitur vetëvlerësimin dhe besimin në vetvete.

Dhënia e feedback-ut pozitiv për nxënësit hiperaktivë i ndihmon ata, edhe përkohësisht, të ndërtojnë besim dhe forcon përpjekjet e tyre për të kontrolluar impulsivitetin. Përfshirja e pushimeve për lëvizje ose aktivitete të mësimi të aktivizuar i ndihmon ata të lirojnë energjinë në një mënyrë të strukturuar. Teknikat si frymëmarrja e thellë ose koha e qetë i ndihmojnë nxënësit hiperaktivë të rregullojnë energjinë e tyre dhe të kuptojnë rëndësinë e marrjes së përgjegjësisë për veprimet e tyre.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET BB? Nëse po, cili?

Ne kemi parë dhe dëgjuar shumë shembuj në projektin DC-VET WB, por gjithashtu në shkollën tonë ka shumë nxënës që kanë nevojë për motivim dhe inkurajim. Duke dhënë feedback pozitiv dhe duke përfshirë aktivitete të ndryshme, synojmë t'i ndihmojmë ata të ndihen të mbështetur, të besuar dhe të fuqizuar për të pasur sukses.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Identifikoni objektivat për çdo lloj nxënësi: ☐ Inkurajoni pjesëmarrjen për nxënësit introvertë. ☐ Mbështesni zhvillimin e aftësive sociale dhe emocionale tek nxënësit me nevoja speciale.. ☐ Siguroni mundësi fizike të strukturuar për nxënësit hiperaktivë.
2	Përkufizoni se si do të ndiqni progresin, si për shembull: "të rritet pjesëmarrja me 20% te nxënësit introvertë" ose "të ofrohen pushime ditore për stimulim sensor për nxënësit hiperaktivë dhe me nevoja speciale."
3	Hartoni aktivitete për të angazhuar të gjithë nxënësit: ☐ Planifikoni aktivitete interaktive që mundësojnë pjesëmarrje në nivele të ndryshme, si diskutime në grupe për nxënësit ekstrovertë, reflektime të shkruara për nxënësit introvertë dhe aktivitete me vizatime për nxënësit me nevoja speciale. ☐ Përfshini ushtrime të të mësuarit social-emocional për të nxitur ndjeshmërinë dhe mirëkuptimin e bashkëmoshatarëve, duke përfshirë aktivitetet e lidhjes në grup, diskutimet mbi respektin dhe mundësitë për reagime pozitive nga bashkëmoshatarët
4	Komunikoni pritshmëritë e qarta: ☐ Shpjegoni qartë se si nga çdo praktikë përfiton e gjithë klasa, duke ndihmuar nxënësit të kuptojnë rëndësinë e respektimit të nevojave dhe preferencave të ndryshme. ☐ Krijoni norma të klasës që inkurajojnë përfshirjen, si dëgjimi aktiv, respektimi i kohës për punë të qetë dhe dhënia e hapësirës kur është e nevojshme.
5	Vlerësoni progresin rregullisht:

	□ Vëzhgoni si reagojnë nxënësit e ndryshëm ndaj praktikave. A po marrin më shumë pjesë nxënësit introvertë? A po menaxhojnë efektivisht energjinë nxënësit hiperaktivë? □ Matni progresin bazuar në objektivat specifike të vendosur (p.sh., ndjekja e pjesëmarrjes, monitorimi i ndërveprimeve sociale dhe vlerësimi i niveleve të angazhimit).
6	Nxitja e qëndrueshmërisë dhe rritjes: □ Merrni shënime për ato që funksionojnë më mirë dhe çdo sfidë të hasur për t'i përmirësuar dhe përshtatur me kalimin e kohës □ Bëni që këto praktika të jenë një pjesë e zakonshme e kulturës së klasës, në mënyrë që përfshirja të bëhet normë. □ Ndani strategjitë e suksesshme me kolegët ose merrni parasysh zbatimin e tyre në klasa të tjera nëse është e mundur.

Grupi/et e synuara të praktikës

Një gamë e gjerë nxënësish mund të përfitojë nga ky qasje, përfshirë nxënësit introvertë, nxënësit hiperaktivë, nxënësit me nevoja speciale, nxënësit në arsimin e përgjithshëm, nxënësit që mësojnë anglisht, nxënësit që kanë ankth social, nxënësit e talentuar dhe të shkëlqyer, nxënësit në rrezik dhe nxënësit nga grupe të ndryshme kulturore.

Duke adresuar nevojat e këtyre grupeve, mësuesit mund të krijojnë një mjedis klase që është përfshirës, i respektueshëm dhe mbështetës, duke ndihmuar secilin nxënë të ndihet i kuptuar, i vlerësuar dhe i angazhuar në rrugëtimin e tij të të mësuarit.

Numri i nxënësve të përfshirë

Aktualisht, **10 nxënës** po marrin pjesë, me planifikim për të rritur këtë numër me kalimin e kohës.

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Aplikimi i këtyre praktikave me nxënës mund të rrisë ndjeshëm rezultatet e të mësuarit. Përfitimet përfshijnë rritjen e angazhimit dhe motivimit, përmirësimin e aftësive sociale dhe emocionale, rritjen e besimit dhe vetëvlerësimit, më shumë pavarësi dhe përgjegjësi, përmirësimin e fokusimit dhe menaxhimit të sjelljes, forcimin e bashkëpunimit mes bashkëmoshatarëve dhe përfshirjes, uljen e ankthit dhe stresit, dhe përmirësimin e

qëndrueshmërisë dhe adaptueshmërisë—të gjitha këto kontribuojnë në krijimin e një kulture pozitive në klasë.

Në fund, këto praktika nxisin zhvillimin personal dhe suksesin akademik të nxënësve, duke i pajisur ata për t'u përballur me sfidat e ardhshme si brenda klasës ashtu edhe në mjedise praktike trajnimi (p.sh., ndërmarrje dhe biznese).

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- ✓ Filloni me një ose dy strategji të thjeshta të përshtatura për nevojat e menjëhershme të nxënësve tuaj, duke i zgjeruar ato gradualisht ndërsa nxënësit bëhen më të rehatshëm dhe rutinat janë krijuar. Të filloni me hapa të vegjël ju lejon të vëzhgoni ndikimin dhe të bëni rregullime sipas nevojës pa e mbingarkuar veten ose nxënësit. Mësoni rreth nevojave dhe preferencave të nxënësve përmes sondazheve ose bisedave informale. Komunikoni qartë dhe në mënyrë të qëndrueshme, duke u kujtuar nxënësve qëllimin pas çdo praktike për t'i ndihmuar ata të shohin vlerën e saj.
- ✓ Krijoni një mjedis të sigurt dhe respektueshëm duke theksuar respektin, empatinë dhe mbështetjen. Kërkoni rregullisht mendimet e nxënësve dhe përfshijini ata në formësimin e mjedisit të tyre për të rritur angazhimin dhe investimin e tyre të vërtetë. Përdorni mjetet vizuale si posterat, kartat e emocioneve dhe oraret për të forcimin e rutinave dhe pritshmërive, gjë që mund të jetë veçanërisht e dobishme për nxënësit që mësojnë përmes shikimit dhe ata me nevoja speciale.
- ✓ Festoni fitoret e vogla duke njohur përparimin, edhe atë të vogël, rregullisht. Mbi të gjitha, jini të durueshëm dhe fleksibël. Ndryshimet kërkojnë kohë, dhe përparimi mund të jetë gradual, por durimi dhe fleksibiliteti do t'ju mundësojnë të përgjigjeni ndaj nevojave që ndryshojnë të nxënësve, duke e bërë qasjen tuaj më të qëndrueshme dhe efektive.

Fotot:

<https://drive.google.com/drive/folders/1di8pMNRMpB74yZC9L1WQ2ynKithPcRd0?usp=sharing>

Datë 30.10.2024

6. Aftësi të gjuhës angleze – Gjuhë e thjeshtë

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Aftësitë e gjuhës angleze – Gjuhë e thjeshtë
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme ekonomike “Mirko Veshoviq”, Podgoricë
Vendi	Mali i Zi

Përshkrimi i praktikës së mirë

Nga materiali i cili u nda me pjesëmarrësit gjatë vizitës studimore në Helsinki në qershor 2024, aktiviteti Gjuhë e thjeshtë u pilotua me nxënësit, si një provë për praktikën e ardhshme mësimore. Koncepti i gjuhës së thjeshtë u zbatua për të thjeshtuar rregullat gramatikore për kohët bazë të anglishtes duke përdorur burime gramatikore përshkruese me nxënësit: kohët iu paraqitën atyre në forma vijash kohore dhe vizatimesh për të kuptuar më lehtë formimin dhe përdorimin e kohës. Më pas nxënësit kishin për detyrë të shkruanin një tregim të shkurtër duke përdorur strukturat gramatikore dhe fjalorin e njohur me temën Mbrojtja e mjedisit dhe specieve të rrezikuara. Kështu nxënësit lidhën fjalë dhe fraza për të formuar fjalitë, më pas i krahasuan përgjigjet e tyre me çelësin e përgjigjes. Më pas, nxënësit renditën fjalitë e sakta në mënyrë që tregimi të bëhet/shkruhej. Veprimtaritë shtesë ishin: Nxënësit lexuan/përkthen/kopjuan/ shkruan një histori të ngjashme duke ndryshuar një detaj në çdo fjali.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Në sistemin arsimor malazez, një numër i madh i nxënësve janë të përfshirë në shkollimin e rregullt dhe koncepti kryesor i mbështetjes së nxënësve është zvogëlimi i kurrikulave ekzistuese, duke përshtatur materialin për t'iu përshtatur nevojave të tyre. Ndonjëherë është me të vërtetë e vështirë të zbatohet kjo sepse profilet e shkollës sonë në Ekonomi dhe Juridik, (arsimim mjaft teorik) dhe nxënësit janë me një gamë të gjerë nevojash. Pra, idetë 9 të tilla si

Gjuha e thjeshtë është) përfaqëson një burim të shkëlqyer për mësuesit për të zhvilluar aktivitete të mëtejshme mësimore dhe për të diferencuar mësimdhënien e tyre.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Aktiviteti është marrë nga materiali i projektit të DC-VET mbi Përfshirjen Sociale me fokus të veçantë nxënësit me nevoja të veçanta arsimore.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: ○ Përcaktimi i qëllimeve: për të konsoliduar rregullat gramatikore dhe fjalorin, për të krijuar një histori, për të zhvilluar aftësitë personale dhe bashkëpunuese të nxënësve, për ta bërë mësimin më tërheqës, për të praktikuar fjalorin specifik. ○ Përgatitja e materialeve: fletëpalosje, kopje, lapsa ○ Planifikimi i aktivitetit: vendosja e mësimave shtesë me orarin e planifikuar ose organizimi i pjesëve të mësimave të rregullta
2	Zbatimi: ○ Paraqitja e informacionit mbi gramatikën dhe fjalorin anglez ○ Udhëzoni nxënësit gjatë aktivitetit dhe monitoroni ecurinë ○ Nxitni bashkëpunimin dhe kreativitetin ndërsa nxënësit punojnë së bashku
3	Vlerësimi: ○ Mbledhja e komenteve nga nxënësit për atë që mësuam ○ Vlerësimi i angazhimit të nxënësve dhe rezultateve të tyre ○ Reflektimi dhe mbajtja e shënimeve për efektivitetin e këtij aktiviteti për përdorim në të ardhmen në situata të ndryshme dhe qëllime të ndryshme: mësim shtesë për nxënësit, përgatitja e nxënësve për dhënien e provimit përfundimtar të MATURËS, etj.

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënës në shkollën e mesme ekonomike “Mirko Vešović” Podgoricë, Mali i Zi

Numri i nxënësve të përfshirë

3 nxënës

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Nxënësve iu duk interesante dhe motivuese. Nxënësit zakonisht përfshihen në aktivitete grupore dhe është shumë e dobishme prej tyre. Por ndonjëherë, është interesante t'i përfshini ata në diçka që është projektuar veçanërisht për ta, në mënyrë që ata të jenë të vetëdijshëm se mësuesit u japin mbështetje të plotë. Kjo është me të vërtetë e rëndësishme kur mësohet anglishtja, pasi ne nuk kemi tekste shkollore, libra pune dhe gramatikë të krijuar për nxënësit. Ata përdorin libra të miratuar zyrtarisht dhe ato janë burime në Mbretërinë e Bashkuar të krijuara për kurse. Mësuesit shpesh duhet të përshtatin materialin në dispozicion.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Duhet të zbatohet me kujdes me nxënësit, duke marrë parasysh shkallën e nevojave arsimore dhe emocionale të nxënësve. Diferencimi i materialit të përdorur është gjithashtu shumë i rëndësishëm. Meqenëse në sistemin tonë shkollore, nxënësit janë të përfshirë në shkollimin e rregullt, ndonjëherë mund të jetë pak dërmuese për mësuesit që të krijojnë dhe/ose përshtatin materialin mësimor.

Fotografitë

<https://www.facebook.com/share/p/19fpbsz6Br/>

Data 8 Nëntor, 2024.

Ivana Radulović dhe Marija Jakovljević, mësuese të anglishtes,
Shkolla e mesme ekonomike "Mirko Vesovic", Podgoricë, Mali i Zi

7. Unë shoh ndryshe, ndërtimi i një muri, punë ekipore Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	1. Unë shoh Ndryshe 2. Ndërtimi i një muri 3. Puna ekipore
Organizata që piloton praktikën e mirë	QK "11 Marsi", Prizren Hajrije Shehu
Vendi	Kosova

Përshkrimi i praktikës së mirë

Këto aktivitete janë krijuar për të rritur të menduarit kritik duke inkurajuar pjesëmarrësit të njohin dhe vlerësojnë këndvështrime të ndryshme. Ato i ndihmojnë individët të kuptojnë se njerëzit mund të interpretojnë të njëjtën situatë në mënyra të ndryshme bazuar në prejardhjen, përvojat dhe paragjykimet e tyre personale.

Qëllimi është të inkurajohen pjesëmarrësit që të kuptojnë se çdo individ e sheh botën përmes një lente unike, të ndikuar nga përvojat, besimet dhe paragjykimet personale. Këto ushtrime rrisin ndjeshmërinë, mendjen e hapur dhe aftësitë e të menduarit kritik.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

- ☐ Meqenëse arsimi po ndryshon çdo vit e më shumë dhe nxënësit që përballen me sfida në arsim që kërkojnë mbështetje të veçantë po rriten vazhdimisht, e pashë të arsyeshme t'i zbatoja këto aktivitete, për t'i bërë nxënësit të ndihen të përfshirë dhe të motivuar për të ndërtuar një mbështetje më efektive.
- ☐ Këto aktivitete përfshijnë disa qëllime, si p.sh.

- Pjesëmarrësit bëhen më të vetëdijshëm për gjykimet dhe supozimet e tyre fillestare, duke mësuar t'i njohin dhe sfidojnë ato.
- Duke eksploruar perspektiva të ndryshme, pjesëmarrësit bëhen më të hapur ndaj zgjidhjeve kreative dhe qasjeve alternative, gjë që është e vlefshme në vendimmarrjen personale dhe profesionale.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Ne kemi vërejtur shumë aspekte pozitive të projektit DC-VET. Po kështu në shkollën tonë kemi nxënës të shumtë që kanë nevojë për motivim dhe inkurajim përmes aktiviteteve të ndryshme. Kjo mund t'i ndihmojë nxënësit të ndihen të mbështetur, të ndërtojnë besimin e tyre dhe t'i fuqizojnë ata të kenë sukses.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Sqaroni qëllimet për çdo aktivitet • "Unë shoh ndryshe" dhe "Ndërtimi i një muri" Inkurajoni marrjen e perspektivës dhe të menduarit kritik Krijoni grupet (15 nxënës të klasës së 12-të u përfshinë në këtë punëtori)
---	--

Kolegët e mi janë të trajnuar dhe certifikuar për këtë trajnim dhe kanë të gjitha materialet e nevojshme për të zhvilluar këto punëtori. Kam marrë ndihmë të vlefshme prej tyre në organizimin dhe lehtësimin e aktiviteteve

Raportet ndërmjet vlerave

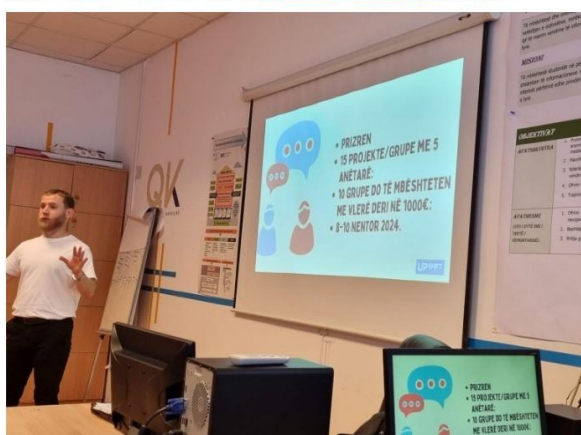
Qëllimi i kësaj punëtorie është të krijojë ndjeshmëri mes nxënësve me prejardhje të ndryshme, pasi në shkollën tonë mësimi zhvillohet në tri gjuhë: shqip (shumica e nxënësve), boshnjakisht dhe turqisht (minoritetet).

Nxënësit u inkurajuan të identifikojnë tiparet dhe interesat që ata i perceptojnë si përcaktues të identitetit të tyre. Për më tepër, ata u nxitën të ndërrojnë grupe, duke simuluar sfidat e integritit në një grup që mund të mos jetë mikpritës. Ky ushtrim synonte të nxiste ndjeshmërinë duke i inkurajuar pjesëmarrësit të marrin në konsideratë përvojat e të tjerëve dhe rëndësinë e përfshirjes.

Punëtorja u krijua për të rritur ndërgjegjësimin e të rinjve për rëndësinë e të ndihmuarit dhe respektimit të njëri-tjetrit, pavarësisht nga dallimet në kombësi, fe ose faktorë të tjerë të sfondit. Për më tepër, ai promovoi zgjidhjen bashkëpunuese të problemeve dhe rrit aftësitë e komunikimit.

Puna ekipore

Krijoni grupet (6 x 5 nxënës për grup) 30 nxënës në total

Objektivi i këtij seminari është të përmirësojë aftësinë e pjesëmarrësve për të punuar në mënyrë bashkëpunuese duke nxitur aftësitë, qëndrimet dhe sjelljet që kontribuojnë në dinamikën efektive dhe produktive të grupit. Kjo punëtori realizohet në bashkëpunim me një OJQ.

Ky trajnim përfshinte tema që përmirësonin dhe përmirësonin komunikimin verbal dhe joverbal për të siguruar qartësi dhe mirëkuptim të ndërsjellë brenda ekipit.

Ai gjithashtu përfshinte:

Bashkëpunimi: nxënësit të ndajnë në mënyrë efektive idetë, burimet dhe përgjegjësitë.

Zgjidhja e konflikteve: Mësimdhënia e strategjive për menaxhimin e mosmarrëveshjeve në mënyrë konstruktive dhe mbajtjen e një mjedisi pozitiv ekipor.

Përcaktimi i roleve dhe përgjegjësiave: Ndihejmon ekipet të kuptojnë pikat e forta dhe kontributet individuale për të arritur qëllimet e përbashkëta.

Promovimi i zgjidhjes së problemeve: Zhvillimi i aftësive kolektive të zgjidhjes së problemeve dhe vendimmarrjes për të kapërcyer sfidat.

Forcimi i dinamikës së ekipit: Kuptimi i sjelljeve në grup dhe krijimi i një kulture ekipore mbështetëse, gjithëpërfshirëse dhe të motivuar.

Përafrimi i qëllimeve: Përafrimi i anëtarëve të ekipit rreth objektivave të përbashkëta dhe siguri i llogaridhënies për arritjen e rezultateve.

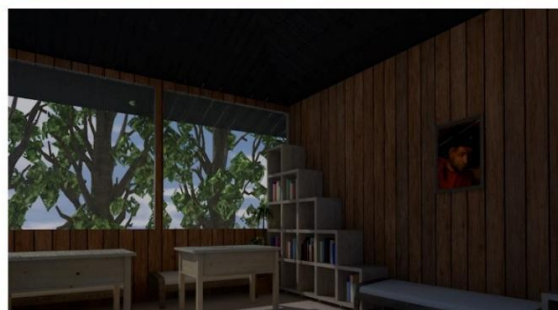
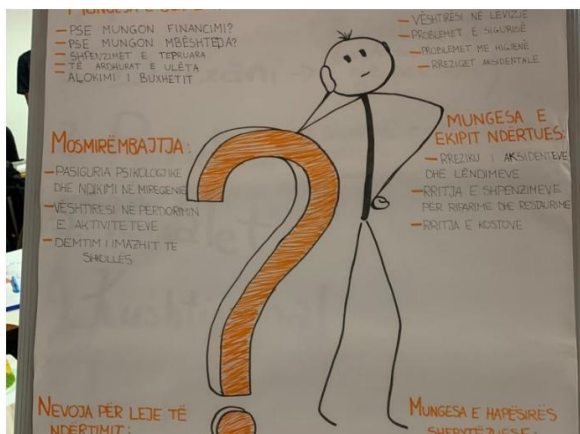
OJQ-ja ka ofruar grante për nxënësit, duke i ftuar ata të aplikojnë si grupe me propozime të zhvilluara pas përfundimit të trajnimit. Këto propozime u fokusuan në iniciativat që synonin përmirësimin e mjedisit shkollor ose krijimin e burimeve të dobishme për të gjithë nxënësit. Këto aktivitete zgjatën 4 javë (fundjavë) derisa u shpallën fitues.

Midis gjashtë grupeve konkurruese, tre u dhanë grante për idetë e tyre.

Propozimet fituese përfshinin:

1. Renovimi dhe rimodelimi: Shndërrimi i një verande të papërdorur të shkollës në një hapësirë funksionale dhe rekreative për nxënësit.

2. Projekti Red Line: Projektimi dhe instalimi i ulëseve moderne para shkollës për përdorim nga nxënësit.

3. Përmirësimi i studios së artit: Pajisja e studios së artit të shkollës me një shumëllojshmëri bojrash për t'u mundësuar nxënësve të artit të krijojnë murale në të gjithë ambientet e shkollës.

Salla e trajnimit dhe e seminarit përdoret për të gjitha aktivitetet në shkollën tonë

Të gjitha këto projekte janë aktualisht në zhvillim e sipër dhe janë planifikuar të përfundojnë deri më 11 mars 2025, në kohë për ngjarjen e Ditës së Shkollës, e cila do të paraqesë një iniciativë "Dyert e hapura" në institucionin tonë.

3

- **Vlerësimi i progresit**
- Përdorni anketa, formularë reagimesh ose një raund të shpejtë verbal për të mbledhur mendimet e pjesëmarrësve për çdo aktivitet. Pyesni për:
 - Ajo që u pëlqeu
 - Sfidat që kanë hasur
- Rishikoni nëse secili aktivitet i përmbushi qëllimet e tij fillestare. A demonstruan pjesëmarrësit aftësi të përmirësuara për marrjen e perspektivës, komunikimit dhe bashkëpunimit?
- Reflektoni se çfarë funksionoi mirë dhe çfarë mund të përmirësohet. Merrni parasysh komentet e pjesëmarrësve dhe, nëse është e nevojshme, rregulloni aktivitetet ose metodat për seancat e ardhshme.
- Regjistroni vëzhgimet dhe rezultatet për referencë në të ardhmen, duke përfshirë reagimet e pjesëmarrësve, modifikimet e suksesshme dhe shënimet mbi kohën ose burimet.

4

Promovoni qëndrueshmërinë afatgjatë dhe përmirësimin e vazhdueshëm në praktikat gjithëpërfshirëse.

- **Vështirësi dhe sfida të dokumentit:** Mbani shënime të detajuara për strategjitë e suksesshme dhe çdo pengesë të hasur. Përdorni këto shënime për të rafinuar dhe përshtatur qasjen tuaj me kalimin e kohës, duke siguruar që secila praktikë evoluon dhe përmirësohet bazuar në përvojat

	reale në klasë. • Integrimi në kulturën e klasës:Bëjini këto praktika gjithëpërfshirëse një pjesë të qëndrueshme të rutinës së përditshme, në mënyrë që respektimi i nevojave të ndryshme të bëhet një sjellje e natyrshme dhe e pritshme mes nxënësve. Kjo ndihmon në krijimin e një kulture të qëndrueshme përfshirjeje. •
5	▪ Bashkëpunoni dhe shkallëzoni:Ndani strategji efektive me kolegët dhe eksploroni mundësitë për të zbatuar këto praktika në klasa të tjera, duke ndihmuar në krijimin e një mjedisi më të gjerë përfshirjeje në të gjithë shkollën

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënësit introvertë, nxënësit me nivele të larta energjie, ata me nevoja të veçanta, nxënës të arsimit të përgjithshëm, nxënës me ankth social, individë të talentuar dhe të talentuar, nxënës në rrezik dhe ata me prejardhje të ndryshme kulturore, të gjithë mund të përfitojnë.

Duke adresuar nevojat specifike të këtyre grupeve, ne mund të nxisim një mjedis që është gjithëpërfshirës, respektues dhe mbështetës. Kjo qasje ndihmon çdo student të ndihet i kuptuar, i vlerësuar dhe i angazhuar, duke krijuar një klasë që me të vërtetë mbështet udhëtimin mësimor të secilit individ.

Numri i nxënësve të përfshirë

15 nxënës për punëtoritë: Unë shoh Ndryshe & Ndërtimi i një Muri

30 nxënës për punëtorinë: Puna ekipore

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënësve

Përfitimet

- Nxënësit zhvillojnë aftësi komunikimi dhe bashkëpunimi, duke mësuar të respektojnë pikëpamjet e ndryshme dhe të punojnë së bashku në mënyrë efektive.
- Aktivitetet interaktive i mbajnë nxënësit më të angazhuar, duke nxitur pjesëmarrjen

aktive dhe një interes më të thellë për të mësuar.

- Reagimet pozitive dhe praktikat gjithëpërfshirëse i ndihmojnë nxënësit të ndihen të vlerësuar dhe të aftë, duke nxitur vetëbesimin dhe një mentalitet rritjeje.
- Duke eksploruar këndvështrime të ndryshme, nxënësit bëhen më empatikë, duke kuptuar nevojat dhe prejardhjen e të tjerëve.

Ndikimi tek nxënësit

- Aktivitetet gjithëpërfshirëse krijojnë një mjedis mbështetës në klasë, duke i bërë të gjithë nxënësit të ndiejnë se i përkasin.
- Nxënësit mësojnë respektin dhe vetërregullimin përmes punës së strukturuar në grup dhe marrjes së perspektivës, duke çuar në një klasë më harmonike.
- Ndjenja e përfshirjes dhe e të kuptuarit rrit shëndetin emocional të nxënësve, duke reduktuar ankthin dhe duke rritur motivimin.
- Puna në grupe të ndryshme ndërton lidhje më të forta me bashkëmoshatarët, duke thyer barrierat sociale dhe duke nxitur miqësi.

Rezultatet e të nxënit

Aktivitetet si "Unë shoh ndryshe" dhe "Ndërtimi i murit" përmirësojnë të menduarit analitik dhe kritik, duke i inkurajuar nxënësit të mendojnë nga këndvështrime të shumta, ndërsa në aktivitete si "Puna ekipore" nxënësit fitojnë përvojë praktike të punës ekipore, duke mësuar të kontribuojnë në mënyrë kuptimplotë në mjediset e grupit. .

Nxënësit e angazhuar dhe me vetëbesim priren të performojnë më mirë akademikisht, duke treguar përmirësim si në detyrat individuale ashtu edhe në grup.

Nxënësit bëhen më të vetëdijshëm kulturalisht dhe mendjehapur, duke i përgatitur ata të lundrojnë në mjedise të ndryshme në mënyrë efektive

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Mbani shënime për atë që funksionon mirë dhe çdo sfidë të hasur. Vlerësoni rregullisht efektivitetin e secilës praktikë duke vëzhguar ndërveprimet e nxënësve dhe duke mbledhur komente.
- Përdorni këto njohuri për të rregulluar qasjen tuaj me kalimin e kohës, duke u siguruar që çdo aktivitet të mbetet tërheqës dhe me ndikim.
- Ndani strategjitë e suksesshme me kolegët dhe diskutoni se çfarë ka funksionuar mirë ose çfarë mund të përmirësohet. Kjo jo vetëm që përfiton nga klasat e tjera, por gjithashtu ndërton një komunitet mësimor bashkëpunues midis mësuesve.
- Merrni parasysh organizimin e një aktiviteti ose ngjarjeje të përbashkët ku marrin pjesë

klasa të shumta, duke ndërtuar më tej një ndjenjë uniteti dhe respekti në mbarë shkollën.

- Duke ndjekur këto këshilla, përdoruesit e ardhshëm mund të sigurojnë që këto praktika të nxisin në mënyrë efektive një mjedis gjithëpërfshirës, mbështetës dhe angazhues në klasë që përfiton çdo student.

Datë 25.01.2025

8. Pazari i Vitit të Ri- zhvillimi i aftësive sipërmarrëse Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Pazari i Vitit të Ri- zhvillimi i aftësive sipërmarrëse
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme ekonomike “Mirko Veshoviq” Podgoricë
Vendi	Mali i Zi

Përshkrimi i praktikës së mirë

Çdo vit në dhjetor, shkolla jonë organizon Pazarin e Vitit të Ri, si një aktivitet ndërkurrikular ndërmjet mësimit të Klubit të Sipërmarrësve dhe Gjuhës së Dytë të Huaj (Frëngjisht, Italisht dhe Rusisht). Me mësuesit, nxënësit përgatitën ushqime dhe sende të ndryshme për të krijuar dhurata dhe ua shitën në shkollë nxënësve të tjerë, mësuesve dhe prindërve.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ideja kryesore e Pazarit është t'u tregojë nxënësve praktikisht bazat e sipërmarrjes me çdo fazë të planit të biznesit (nga konceptimi deri në zbatimin e tij). Zakonisht bëhet në bashkëpunim me mësuesit e gjuhës së dytë të huaj pasi ushqimet e atyre vendeve hahen shpesh edhe te ne. Sigurisht që kishte edhe gatime malazeze. Nxënësit vendosën për artikujt, çfarë do të shitej, prokuruan materialet dhe mjetet, krijuan artikujt, i ekspozuan, bënë reklamat, i shitën dhe udhëzoheshin dhe udhëzoheshin vazhdimisht nga mësuesit e tyre. Për shkak të faktit se e vetmja konstante në botë është një ndryshim, nxënësit organizuan gjithashtu një aktivitet të quajtur Kalendari i Ardhjes (kuti me numra që përmbajnë dhurata të mbështjella për shitje).

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Jo, ky është një shembull i praktikës së mirë të zbatuar në shkollën tonë pasi përfshin nxënës me prejardhje të ndryshme sociale. Është një aktivitet i rregullt, i cili zbatohet çdo vit në muajin dhjetor. Dhe çdo herë, ai përmirësohet nga nxënësit dhe mësuesit dhe përshtatet me nevojat bashkëkohore të tregut.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Përcaktimi i qëllimeve: përfshirja e nxënësve në zbatimin e njohurive të tyre teorike të marra gjatë mësimave të rregullta, zhvillimi i aftësive bashkëpunuese të nxënësve, mbështetja e nxënësve për idetë e tyre. • Materiale përgatitore për artikujt: biskota dhe pjata të shijshme (artikuj ushqimor), dhurata për kalendarin e Adventit (pëlhura, lapsa, bizhuteri, çanta dekorative, ruaza, shirita, ngjitës, etj.) • Planifikimi i aktivitetit: organizimi i logjistikës (caktimi i datës, reklamimi, sigurimi i tezgave të shitjes, etj.)
2	Zbatimi: • Gatimi i artikujve ushqimorë, krijimi i dhuratave për kalendarin, vendosja e stallave të shitjes dhe shitja e artikujve • Udhëzoni nxënësit gjatë aktivitetit dhe monitoroni ecurinë • Nxitni bashkëpunimin dhe kreativitetin ndërsa nxënësit punojnë së bashku
3	Vlerësimi: • Mbledhja e komenteve nga nxënësit për atë që mësuan dhe arritën të plotësonin sipas planit • Vlerësimi i angazhimit të nxënësve dhe rezultateve të tyre • Reflektimi dhe mbajtja e shënimeve për efektivitetin e këtij aktiviteti për përdorim në të ardhmen në situata të ndryshme dhe qëllime të ndryshme

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënës në shkollën e mesme ekonomike “Mirko Vešović” Podgoricë, Mali i Zi

Numri i nxënësve të përfshirë

Gjithsej 40 nxënës, 4 nxënës me NVE

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Nxënësit ishin vërtet të motivuar dhe të angazhuar për të marrë pjesë dhe për të realizuar aktivitetet e planifikuara. Duke qenë se ky është një aktivitet tipik sipërmarrës, përfitimet që ata panë ishin mjaft të dukshme: si funksionon procesi nga një ide biznesi deri në zbatimin e saj dhe qëllimi përfundimtar (bërja e fitimit). Gjithashtu, kishte hapësirë që nxënësit të jenë kreativë dhe të zbatojnë disa aftësi që u duken të dobishme (gatim, marketing dixhital, përpunimi i dhuratave, dekorimi i ambientit, etj.). Për më tepër, bashkëpunimi mes nxënësve ishte në nivel të lartë. Ata mësuan nga njëri-tjetri. Ndikimi kryesor është se çdo vit përfshihet një numër i madh nxënësish, ndonjëherë edhe të njëjtët, dhe kështu, në një farë mënyre krijohet një rrjet nxënësish që ndihmojnë nxënësit, i cili kontribuon në ndjenjën e përkatësisë së tyre, komuniteti i nxënësve. Parlamenti i Nxënësve në shkollën tonë po kryen një numër të madh aktivitete të llojeve të ndryshme, duke u përpjekur të përfshijë sa më shumë nxënës, jo vetëm për qëllime bamirësie, por fillimisht për arsye të ndërtimit të komunitetit të nxënësve dhe duke u ofruar nxënësve mundësinë për të marrin pjesë dhe për këtë arsye marrin vendime për përfitimet e tyre.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Kjo ide mund të përdoret fillimisht ose të përshtatet në mjedise të ndryshme mësimore. Kërkon shumë përpjekje nga mësuesit që nga fillimi deri në fund dhe gjithashtu kërkon kohë për kohëmatësit e parë. Me kalimin e kohës, bëhet më e lehtë ndarja e detyrave për nxënësit sipas interesave, motivimit dhe aftësive të tyre personale. Në përgjithësi, është një aktivitet i mrekullueshëm që të përfshihet një numër më i madh nxënësish dhe të përfshihet çdo student. Dhe gjithmonë është kënaqësi e madhe, sepse paralelisht, aktiviteti i Babadimrit Sekret organizohet në shkollë nga Parlamenti i Nxënësve, kështu që shumë prej tyre blenë dhurata për miqtë e tyre sekret. Mësuesit gjithashtu blenë shumë biskota.

Fotografitë

<https://www.facebook.com/share/v/19fxv9rMd2/>

Data 13 nëntor 2024.

Ivana Radulović, mësuese e anglishtes,

Shkolla e mesme ekonomike “Mirko Vesovic”, Podgoricë, Mali i Zi

9. Punëtori mbi qepjen Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Punëtori për qepje
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme ekonomike “Mirko Veshoviq” Podgoricë
Vendi	Mali i Zi

Përshkrimi i praktikës së mirë

Gjatë muajit dhjetor, në shkollën tonë u mbajtën tre punëtori në datat 4 dhjetor, 6 dhjetor dhe 20 dhjetor 2024, për rrobaqepësinë dhe qepjen e rrobave nga materiali i ricikluar. Mësuesja e gjuhës angleze, Marija Jakovljević, i udhëzoi nxënësit e klasës së tretë në këtë proces krijues. Qëllimi i seminareve ishte ndërgjegjësimi për mundësitë e ripërdorimit të materialeve dhe veshjeve të ndryshme, zhvillimi i dëshirës për të krijuar objekte për përdorim të përditshëm, për të fituar aftësi për të punuar me dorë, por mbi të gjitha për të shijuar procesin e krijimit.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Shkolla jonë fokusohet kryesisht në njohuritë teorike, dhe çdo aftësi praktike është e lidhur drejtpërdrejt me Ekonominë dhe Juridikun, kjo ide dukej si diçka që mund të jetë e dobishme për nxënësit në përgjithësi në aspektin e përvetësimit të një aftësie jetësore.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Jo, nuk është. Është një ide personale e mësueses – qepja është hobi i saj.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: ○ Përcaktimi i qëllimeve: përfshirja e nxënësve në një aftësi praktike, zbatimi i një aktiviteti ndërkurrikular ○ Përgatitja e materialeve dhe pajisjeve: makina qepëse, gërshërë, shkumës, gjilpëra, fije, pëlhura, shabllone për djep ○ Planifikimi i aktivitetit: vendosja e mësimave shtesë me orarin e planifikuar, gjetja e ambienteve të përshtatshme, organizimi i logjistikës
2	Zbatimi: ○ Paraqitja e informacionit se si të bëhet praktikisht rrobaqepësia, prerja dhe qepja ○ Udhëzoni nxënësit gjatë aktivitetit dhe monitoroni ecurinë ○ Nxitni bashkëpunimin dhe kreativitetin ndërsa nxënësit punojnë së bashku
3	Vlerësimi: ○ Mbledhja e komenteve nga nxënësit për atë që mësuam ○ Vlerësimi i angazhimit të nxënësve dhe rezultateve të tyre ○ Reflektim mbi efektivitetin e këtij aktiviteti për përdorim në të ardhmen në situata të ndryshme dhe qëllime të ndryshme: mund të jetë një nxitje për një ide ose plan biznesi të ardhshëm të nxënësve.

Grupi/at e synuara të praktikës

Nxënës të shkollës së mesme ekonomike “Mirko Vesovic” Podgoricë, Mali i Zi të interesuar për punëtorinë, me prejardhje të ndryshme sociale

Numri i nxënësve të përfshirë

6 nxënës, njëri prej tyre student me NVA

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Këto lloj punëtorish paraqesin diçka të re dhe interesante për nxënësit. Ato ofrojnë një aftësi praktike e cila, një ditë, mund të jetë një ide e shkëlqyer sipërmarrëse për nxënësit që ose të fillojnë biznesin e tyre ose të gjejnë një punë në industrinë e modës me theks në mentalitetin e gjelbër. Përsa i përket nxënësve me NVE, kryerja e aktiviteteve në grup është jashtëzakonisht e dobishme për mirëqenien dhe zhvillimin e tyre personal, sipas llojit të nevojave të veçanta që këta nxënës kërkojnë në të vërtetë. Për më tepër, në këtë mënyrë, si në çdo punë në grup ose ekip, rritet ndjenja e komunitetit, krahas aktiviteteve të tjera të rregullta që organizon shkolla dhe mësuesit tanë. Ndjenja e krijimit të diçkaje duhet të kontribuojë në vetëbesimin e nxënësve dhe, në fund, të kontribuojë edhe në vetë mjedisin shkollor. Sigurisht, zhvillimi dhe përsosja e aftësive ndërpersonale dhe sociale në përgjithësi është gjithashtu mjaft e rëndësishme. Sepse, ideja e përgjithshme e arsimit në përgjithësi është përgatitja e nxënësve për jetën.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Mund të duket paksa e tepërt, por ideja bazë për mësuesit është të provojnë diçka me të cilën janë të njohur (interesi apo hobi të tyre), të ndajnë njohuritë ose aftësitë e tyre me nxënësit në vend që të ndihen gjithmonë nën presion për të qenë gjithmonë në zhvillim profesional dhe për të mësuar diçka të re. Këto lloj praktikash të mira duhet të planifikohen dhe zbatohen sipas nevojës së nxënësve dhe sipas nevojës me të cilën ata ndihen rehat, duke marrë parasysh çdo student, gjendjen e tij fizike, emocionale dhe mendore. Dhe, është një ide e mirë të organizoni ekupe të vogla. Nëse ka mbështetje nga mësues të tjerë në shkollë, është një përfitim tjetër.

Fotografitë

Të publikohet në faqen e shkollës në FB dhe IG pasi të ketë përfunduar sesioni i dytë i seminarit. Disa foto tashmë janë ngarkuar në Google Drive.

<https://www.facebook.com/share/1Wg4VWLW9si/>

Data 6 dhe 20 dhjetor 2024.

Ivana Radulović dhe Marija Jakovljević, mësuese të anglishtes,
Shkolla e mesme ekonomike “Mirko Vesovic”, Podgoricë, Mali i Zi

10. Pjekja e një torte duke përdorur përbërës të blerë gjatë një aktiviteti të blerjeve ushqimore

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Pjekja e një torte duke përdorur përbërës të blerë gjatë një aktiviteti të blerjeve ushqimore
Organizata që piloton praktikën e mirë	JU Srednja poslovno-komercijalna i trgovačka škola, Sarajevë / Shkolla e Mesme e Biznesit, Tregtisë dhe Tregtisë.
Vendi	Bosna e Hercegovinës

Përshkrimi i praktikës së mirë

Ky aktivitet përfshinte udhëzimin e nxënësve me vështirësi zhvillimi dhe nevoja të veçanta gjatë procesit të pjekjes së një torte, duke përdorur përbërës që ata i kishin blerë gjatë një aktiviteti të mëparshëm të blerjeve ushqimore. Nxënësit mësuan si të ndjekin një recetë, të matin përbërësit dhe të realizojnë procesin e pjekjes me mbështetje. Aktiviteti ishte konceptuar për të integruar aftësi praktike për jetën, për të forcuar rezultatet e përvojës së blerjeve ushqimore dhe për të nxitur krijimtarinë dhe bashkëpunimin në grup.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Praktika u realizua për t'i mësuar nxënësit si të kombinojnë buxhetimin dhe planifikimin me aftësi praktike në kuzhinë. Shumë prej tyre kishin nevojë për përvojë konkrete për të ndërtuar besimin në përgatitjen e vakteve apo ushqimeve të thjeshta. Aktiviteti synonte të përmirësonte

aftësinë e tyre për të ndjekur udhëzime, për të bashkëpunuar dhe për të përfunduar një produkt të prekshëm (pjekjen e një torte), duke forcuar njëkohësisht konceptet e mësuara gjatë aktivitetit të mëparshëm të blerjeve ushqimore.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	1. Planifikimi: • Zgjidhni një recetë të thjeshtë për tortë me udhëzime të qarta dhe përbërës minimalë. (P.sh., një cheesecake i çmontuar). • Rishikoni përbërësit e blerë gjatë aktivitetit të mëparshëm të blerjeve për të siguruar që përputhen me kërkesat e recetës. • Përgatitni hapësirën e kuzhinës duke e bërë të qasshme për të gjithë, përfshirë përdorimin e mjeteve ndihmëse nëse është e nevojshme (p.sh., enë me doreza të lehta për kapje). • Diskutoni me nxënësit rregullat e sigurisë në kuzhinë para fillimit të aktivitetit.
2	2. Zbatimi: • Udhëzo nxënësit hap pas hapi nëpërmjet recetës, duke demonstruar dhe shpjeguar çdo veprim (p.sh., matjen, përzierjen dhe derdhjen). • Lejoni nxënësit të bëjnë turne në përfundimin e detyrave, siç janë thyerja e vezëve, përzierja e brumit, ose ngrohja e furrës, në varësi të aftësive të tyre. • Mbikëqyrni procesin e pjekjes, duke siguruar që të respektohen rregullat e sigurisë gjatë kohës që torta është në furrë. • Pasi të piquet, përfshini nxënësit në dekorimin e tortës nëse është e aplikueshme.
3	3. Vlerësimi: • Festoni përfundimin e aktivitetit duke ndarë tortën me grupin dhe duke diskutuar përvojën. • Reflektoni me nxënësit mbi atë që mësuam, si ndjekja e një sekuence, përdorimi i matjeve dhe puna në grup. • Mblidhni komente nga prindërit/kujdestarët ose palët e tjera të interesuara mbi ndikimin e perceptuar të aktivitetit.

Grupi/et e synuara të praktikës

- Nxënës me vështirësi zhvillimi dhe nevoja të veçanta.

Numri i nxënësve të përfshirë

- 10-15 nxënës me vështirësi zhvillimi dhe disa lloje të nevojave të veçanta.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet:

- Forcimi i aftësive praktike të jetës përmes gatimit dhe pjekjes.
- Përmirësimi i aftësisë për të ndjekur udhëzime me disa hapa.
- Rritja e bashkëpunimit dhe punës në ekip duke punuar së bashku për të arritur një qëllim të përbashkët.

Ndikimi:

- Nxënësit zhvilluan një ndjesi më të madhe të pavarësisë dhe realizimit.
- Aktiviteti inkurajoi krijimtarinë dhe zgjidhjen e problemeve në kuzhinë.
- Rritja e angazhimit dhe kënaqësisë përmes mësimi të ndjeshëm dhe praktik.

Rezultatet e mësimi:

- Kuptimi i rëndësisë së matjeve të sakta në gatim.
- Njohuri mbi përdorimin e mjeteve bazë të kuzhinës dhe praktikat e sigurisë.
- Përmirësimi i aftësisë për të ndjekur një sekuencë hapash në një detyrë nga fillimi deri në fund.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Zgjidhni një recetë që përputhet me aftësitë e nxënësve dhe kërkon përgatitje minimale për të siguruar angazhim.
- Theksoni punën në grup duke i caktuar detyra specifike secilit student bazuar në nivelin e aftësive të tyre.
- Përdorni mjete ndihmëse vizuale ose karta recetash të printuara me fotografi për t'i bërë udhëzimet më të arritshme.
- Praktikoni sigurinë e kuzhinës, si p.sh. demonstrimi se si të përdorni furrën dhe të trajtoni sendet e nxehta, përpara se të filloni aktivitetin.
- Përfshini kreativitetin duke i lënë nxënësit të dekorojnë tortën me mbushje ose dizajne.

11. Shkuarja në kinema: Një përvojë e përbashkët për nxënësit me dhe pa dëmtime Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Shkuarja në Kinema: Një Përvojë e Përbashkët për Nxënësit pa dhe me nevoja të veçanta
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e biznesit dhe tregëtisë, Sarajevë
Vendi	Bosnje e Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Ky aktivitet përfshinte dërgimin e një grupi të përzier nxënësish (duke përfshirë nxënës pa dhe me nevoja të veçanta.) në kinema për të parë një film të përshtatshëm për grupin e tyre moshatar. Qëllimi ishte të ofronte një dalje shoqërore që inkurajonte përfshirjen, angazhimin kulturor dhe kënaqësinë e përvojave të përbashkëta. Nxënësit patën mundësinë të përjetonin mjedisin e kinemasë, të shikonin një film argëtues së bashku dhe të angazhoheshin në diskutime pas shfaqjes.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Aktiviteti u realizua për të ofruar një përvojë të përbashkët dhe të këndshme për nxënësit me aftësi të ndryshme, duke nxitur përfshirjen dhe kuptimin reciprok. Qëllimi ishte të promovonte ndërveprimin shoqëror ndërmjet nxënësve me nevoja të veçanta dhe shokëve të tyre pa nevoja të veçanta në një mjedis të qetë dhe argëtues. Gjithashtu, ai ofroi një mundësi për nxënësit të përjetonin një dalje shoqërore që shumë prej tyre mund të mos kishin mundësi ta kishin përndryshe, ndërkohë që zhvillonin aftësinë për të marrë pjesë në aktivitete grupore jashtë klasës.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	1. Planifikimi: • Zgjidhni një film të përshtatshëm që është i përshtatshëm për moshën dhe aftësitë e të gjithë nxënësve. • Koordinoni transportin për në dhe nga kinemaja, duke siguruar akses për të gjithë nxënësit (p.sh. akses me karrige me rrota, rregullimi i ndenjësve). • Përgatitni nxënësit për daljen duke diskutuar paraprakisht etiketën e filmit dhe përvojën (p.sh. qetësi gjatë filmit, respektimi i të tjerëve). • Mblidhni pëlqimin e nevojshëm dhe jepni informacion prindërve/kujdestarëve.
2	2. Zbatimi: • Arrini herët në kinema për të siguruar hyrje të qetë dhe organizim të duhur të ulësve. • Siguroni që nxënësit me nevoja speciale të marrin mbështetje të duhur, si ulje me një shok ose ndihmës nëse është e nevojshme. • Udhëzoni nxënësit për të kuptuar përvojën (p.sh., respektimin e të tjerëve, rëndësinë e përqendrimit në film). • Monitoroni nxënësit gjatë gjithë filmit për të siguruar komoditetin dhe sigurinë e tyre.
3	3. Vlerësimi: • Pas filmit, zhvilloni një diskutim në grup për të ndarë komentet mbi përvojën. • Nxitini nxënësit të shprehin atë që u pëlqeu në film dhe përvojën e tyre në kinema. • Mblidhni komente nga mësuesit dhe asistentët për të vlerësuar se sa gjithëpërfshirës ishte shëtitja dhe çfarë mund të përmirësohet për aktivitetet e ardhshme.

Grupi/et e synuara të praktikës

- Një grup i përzier nxënësish pa dhe me nevoja të veçanta. (me moshë të përshtatshme për filmin).

Numri i nxënësve të përfshirë

- Një grup i përzier prej 40-45 nxënësish pa dhe me nevoja të veçanta.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet:

- Inkurajoi përfshirjen shoqërore duke mundësuar që nxënësit me dhe pa nevoja të veçanta të shijojnë një aktivitet të përbashkët.
- Ofruan mundësi për pasurim kulturor përmes ekspozimit ndaj kinemasë dhe filmit.
- Përmirësoi ndërveprimin shoqëror dhe kuptimin ndërmjet nxënësve nga grupe të ndryshme dhe me aftësi të veçanta.

- **Ndikimi:**

- Nxënësit fituan përvoja të reja duke marrë pjesë në një dalje grupore jashtë klasës.
- Kënaqësia e përbashkët e filmit ndihmoi në ndërtimin e respektit dhe miqësive ndërmjet nxënësve me aftësi të ndryshme.

- **Rezultatet e mësimit:**

- Rritja e aftësisë për të marrë pjesë në aktivitete shoqërore në komunitet.
- Përmirësimi i aftësive shoqërore, si bashkëpunimi dhe komunikimi, në një mjedis publik.

- Rritja e ndërgjegjësimit kulturor dhe ekspozimi ndaj tregimit përmes filmit.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Zgjidhni një film që është tërheqës, i përshtatshëm për moshën dhe i përshtatshëm për nevojat e ndryshme të grupit.
- Planifikoni për komoditetin dhe aksesin e të gjithë nxënësve, duke përfshirë sigurimin që ka ndenjës dhe mbështetje të përshtatshme nëse është e nevojshme.
- Theksoni rëndësinë e respektit dhe sjelljes në një mjedis kinemaje përpara daljes.
- Vazhdoni përvojën me një diskutim ose aktivitet në grup, të tilla si vizatimi ose shkrimi për filmin, për të inkurajuar reflektimin dhe shprehjen.
- Merrni parasysh organizimin e një shëtitjeje të rregullt filmi si pjesë e një programi më të gjerë të integritit social.

12. Menaxhimi i parave dhe blerjet ushqimore

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Menaxhimi i parave dhe blerjet ushqimore
Organizata që piloton praktikën e mirë	JU Srednja poslovno-komercijalna i trgovačka škola, Sarajevë / Shkolla e Mesme e Biznesit, Tregtisë dhe Tregtisë.
Vendi	Bosna e Hercegovinës

Përshkrimi i praktikës së mirë

Ky aktivitet përfshinte mësimin e nxënësve me vështirësi zhvillimi dhe dëmtime të ndryshme mbi bazat e menaxhimit të parave përmes një përvoje në botën reale të blerjeve ushqimore. Nxënësit mësuuan se si të planifikojnë një listë ushqimore, të buxhetojnë shpenzimet e tyre, të identifikojnë artikujt në një dyqan dhe të bëjnë pagesa në arkë. Aktiviteti theksoi njohuritë praktike financiare dhe pavarësinë në jetën e përditshme.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kjo praktikë u realizua për të plotësuar nevojën e nxënësve për pavarësi financiare dhe për t'i familjarizuar me procesin e blerjeve në një mjedis të strukturuar. Shumë prej tyre nuk kishin pasur mundësi të praktikojnë përdorimin e parave, planifikimin e shpenzimeve apo orientimin në një dyqan ushqimor. Aktiviteti synonte të forconte besimin e tyre në menaxhimin e buxheteve të vogla, marrjen e vendimeve të informuara dhe ndërveprimin me stafin e dyqanit.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	1. Planifikimi: • Përcaktoni objektivat e të mësuarit (p.sh., numërimi i parave, kuptimi i çmimeve dhe ndërveprimi me stafin e dyqanit). • Krijoni një listë të thjeshtë ushqimore dhe caktoni buxhete të përshtatura për nivelet e aftësive të nxënësve. • Koordinoni me një dyqan ushqimesh aty pranë për të organizuar vizitën. Sigurohuni që mjedisi të jetë mbështetës dhe i aksesueshëm. • Njoftoni prindërit/kujdestarët për aktivitetin dhe siguroni pëlqimin.
2	2. Zbatimi: • Përgatitni nxënësit paraprakisht duke biseduar për aktivitetin, praktikuar numërimin dhe përdorimin e parave, si dhe identifikimin e artikujve në listën e blerjeve. • Në dyqanin ushqimor, udhëzoni nxënësit gjatë procesit të zgjedhjes së produkteve, krahasimit të çmimeve dhe respektimit të buxhetit të përcaktuar. • Ndihmohuni të ndërveprojnë me arkëtarin, të bëjnë pagesën dhe të marrin kusurin. • Sigurohuni që mësuesit dhe asistentët të jenë të pranishëm për të mbështetur dhe orientuar nxënësit gjatë gjithë aktivitetit.
3	3. Vlerësimi: • Diskutoni përvojën me nxënësit për të diskutuar se çfarë mësuan dhe si u ndjenë për aktivitetin. • Organizoni një detyrë vijuese ku nxënësit krijojnë listat e tyre ushqimore ose simulojnë blerjet ushqimore në klasë. • Mblidhni komente nga prindërit/kujdestarët dhe stafi i dyqaneve ushqimore për përmirësime të mëtejshme.

Grupi/et e synuara të praktikës

- Nxënës me vështirësi në zhvillim dhe me dëmtime të ndryshme.

Numri i nxënësve të përfshirë

- 10-15 nxënës me vështirësi në zhvillim dhe një lloj dëmtimi

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet:

- Rritja e besimit në menaxhimin e parave dhe blerjet.
- Aftësitë e përmirësuara të vendimmarrjes përmes buxhetimit dhe prioritizimit të nevojave.
- Pavarësi më e madhe në orientimin e detyrave të përditshme.

Ndikimi:

- Nxënësit mësuhan të menaxhojnë buxhete të vogla dhe të njohin vlerën e parave.
- Ata përjetuan një ndjenjë të arritjes në përfundimin e një detyre blerjeje në botën reale.

Rezultatet e të nxënit:

- Të kuptuarit se si të planifikoni dhe t'i përmbaheni një buxheti.
- Njohja me proceset e blerjeve ushqimore, nga gjetja e artikujve deri te kryerja e pagesave.
- Rritja e komunikimit dhe aftësive sociale përmes ndërveprimeve me stafin e dyqanit.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Filloni me buxhete të vogla dhe lista të thjeshta blerjesh për të shmangur dërmimin e nxënësve.

- Përdorni mjete ndihmëse vizuale, të tilla si figura ose diagrame, për t'i ndihmuar nxënësit të identifikojnë artikujt dhe çmimet.
- Praktikoni luajtjen e roleve me paratë e rreme dhe organizimet tallëse të blerjeve përpara vizitës aktuale.
- Zgjidhni një dyqan ushqimor që është më pak i mbushur me njerëz dhe që ka staf mbështetës.
- Inkurajoni prindërit të përforcojnë aktivitetin në shtëpi duke i përfshirë nxënësit në detyrat e blerjeve shtëpiake.

13. Workshop me temë “Të drejtat e fëmijëve”

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Workshop me temë “Të drejtat e fëmijëve”
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e hotelerisë dhe turizmit
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Punëtorja mbi “Të Drejtat e Fëmijëve” u krijua për t'i ndihmuar nxënësit të kuptojnë dhe eksplorojnë të drejtat e tyre themelore në një mënyrë tërheqëse dhe krijuese. Aktivitetet përfshinin krijimin e një posteri dhe një “Pema e të Drejtave të Fëmijëve” me kartolina të ilustruara. Nxënësit morën pjesë edhe në një lojë me role, duke mishëruar të drejta të ndryshme si mjeku për të drejtën e shëndetit, mësuesi për të drejtën e arsimimit dhe sportisti për të drejtën për të luajtur.

Udhëhequr nga asistentë mësimdhënës, seminari inkurajoi nxënësit të mësojnë për të drejtat e tyre përmes kreativitetit dhe lojës, duke nxitur njohuritë dhe përfshirjen.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Punëtorja u zbatua për të rritur ndërgjegjësimin për të drejtat e fëmijëve dhe për të promovuar përfshirjen përmes aktiviteteve jashtëshkollore. Ai synonte të adresonte nevojën për metoda aktive të të mësuarit që angazhojnë nxënësit në mënyrë krijuese, duke nxitur të kuptuarit dhe shprehjen e të drejtave të tyre.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë u frymëzua nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe për të rritur aftësitë e tyre nëpërmjet punës në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: Përcaktoni qëllimet e seminarit: edukimi i nxënësve për të drejtat e tyre duke promovuar kreativitetin. Përgatitni materiale: postera, markera, karta të ilustruara dhe rekuizita me role. Zgjidhni pjesëmarrësit dhe rregulloni vendin.
2	Zbatimi: Prezantoni nxënësit me të drejtat e fëmijëve përmes diskutimit. Drejtojini ata në krijimin e një "Pema e të Drejtave të Fëmijëve" dhe një posteri me të drejta të ilustruara. Lehtësoni një lojë me role ku nxënësit marrin role që simbolizojnë të drejta specifike.
3	Vlerësimi: Mblidhni komente nga nxënësit për përvojën e tyre. Rishikoni rezultatet krijuese (posteret dhe pema) për të matur angazhimin. Reflektoni mbi rezultatet për të planifikuar aktivitetet e ardhshme.

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënësit e Shkollës së Mesme të Hotelierise dhe Turizmit, me fokus nxitjen e përfshirjes dhe krijimtarisë tek të gjithë nxënësit.

Numri i nxënësve të përfshirë

12 nxënës

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Rritja e ndërgjegjësimit për të drejtat e fëmijëve.
Përmirësimi i aftësive sociale dhe krijuese.
Ndjenjë e përmirësuar e përkatësisë dhe përfshirjes.
Rritja e punës dhe komunikimit në grup përmes aktiviteteve me role.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Siguroi pjesëmarrje gjithëpërfshirëse dhe përshtatni aktivitetet me nevojat dhe interesat e nxënësve.
Jepni kohë të mjaftueshme për shprehje krijuese.
Përdorni rezultatet e vlerësimit për të përmirësuar seminarët e ardhshme.

Fotografitë

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=957072029771363&id=100064057236864&mibextid=wwXlfr&rdid=77nuk68Z0rVbFXOo#

Data

25 tetor 2024

14. Workshop mbi “Përgatitja e ushqimeve me fruta” Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Workshop me temën "Krijimi i rostiçerieve me fruta"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e hotelerisë dhe turizmit
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Më 27 nëntor 2024, shkolla organizoi një punëtori krijuese dhe edukative të titulluar "Përgatitja e snackeve me fruta", duke kombinuar ushqimin e shëndetshëm me shprehjen e imagjinatës.

Punëtorja filloi me një diskutim interaktiv rreth rëndësisë së përfshirjes së frutave në një dietë të ekuilibruar. Nxënësit më pas punuan në bashkëpunim për të përgatitur frutat për punim artizanal: larja, qërimi, mbjellja, prerja dhe pastrimi i zonave të tyre të punës. Kjo pjesë fillestare e seminarit u fokusua në rritjen e aftësive motorike dhe promovimin e punës në grup, duke inkurajuar njëkohësisht përgjegjësinë në një detyrë të përbashkët.

Segmenti krijues u mundësoi nxënësve të kthejnë frutat e tyre të përgatitura në pjesë artistike. Ata i formuan frutat në forma të ndryshme imagjinative, duke përfshirë palma, peshq, zemra dhe kafshë si luanët dhe breshkat. Krijimet më krijuese ishin ato në formën e iriqëve dhe delfinëve, gjë që çoi në një debat të gjallë nëse ata u ngjanin edhe dragonjve. Pasi punuan kryeveprat e tyre të frutave, nxënësishjuan një seancë degustimi, duke u kënaqur me krijimet e tyre të shijshme dhe tërheqëse vizualisht.

Një psikolog mori pjesë në seminar, duke mbështetur nxënësit dhe duke ndihmuar në krijimin e një atmosfere gjithëpërfshirëse për të gjithë. Për më tepër, një mësues i ftuar ndau njohuri nga

programi mësimor i pastave, duke ofruar këshilla praktike për përgatitjen dhe servirjen e sallatës së frutave.

Punëtorja përfundoi me një vlerësim për kreativitetin dhe punën ekipore të nxënësve dhe pjesëmarrësit u larguan me një ndjenjë të arritjes dhe njohuri të reja rreth ushqimit të shëndetshëm.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky seminar u krijua për të promovuar ushqimin e shëndetshëm në një mënyrë tërheqëse dhe praktike, duke zhvilluar gjithashtu aftësitë motorike, punën në grup dhe kreativitetin. Qëllimi ishte krijimi i një mjedisi ku nxënësit mund të mësonin për të ushqyerit duke shprehur talentin e tyre artistik.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë u frymëzua nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe për të rritur aftësitë e tyre përmes punës në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: ○ Përcaktoni qëllimet e seminarit: të inkurajoni zakone të shëndetshme të të ngrënit dhe të nxisni kreativitetin përmes prodhimit të frutave. ○ Përgatitni materialet: fruta të freskëta, vegla prerëse, pjata dhe mjete pastrimi.
---	---

	○ Organizoni vendin dhe organizoni grupet e nxënësve për aktivitetin.
2	Zbatimi: ○ Filloni me një diskutim rreth rëndësisë së ushqimit të shëndetshëm dhe përfitimeve të frutave. ○ Udhëzoni nxënësit në përgatitjen e frutave dhe krijimin e ushqimeve të tyre artistike me fruta. ○ Lëroni nxënësit të ndajnë dhe shijojnë krijimet e tyre në një mjedis të relaksuar dhe të këndshëm.
3	Vlerësimi: ○ Mblidhni komente nga nxënësit për atë që u pëlqeu dhe çfarë mësuam. ○ Vlerësoni kreativitetin dhe punën ekipore të demonstruara gjatë procesit të krijimit. ○ Përdorni komentet për të përmirësuar punëtoritë dhe aktivitetet e ardhshme.

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënës nga Shkolla e Mesme e Mikpritjes dhe Turizmit me fokus në promovimin e ushqimit të shëndetshëm, kreativitetit dhe përfshirjes sociale.

Numri i nxënësve të përfshirë

15 nxënës

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

- Rritja e aftësive motorike dhe koordinimi.
- Rritja e ndërgjegjësimit për ushqimin dhe ushqimin e shëndetshëm.
- Forcimi i punës ekipore dhe përfshirja sociale.

- Nxitja e kreativitetit përmes shprehjes artistike duke përdorur ushqimin.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Sigurohuni që aktivitetet të jenë gjithëpërfshirëse dhe të arritshme për të gjithë nxënësit.
- Përshtatni detyrat e hartimit me interesat e nxënësve për të inkurajuar kreativitetin.
- Përdorni komentet e nxënësve për të përshtatur dhe përmirësuar seminarët e ardhshme.

Fotografitë

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=982108503934382&id=100064057236864&mbextid=wwXlfr&rdid=qUn7iLdTxiW6GLW9#

Data

27 nëntor 2024

15. Workshop me temën “Çantë e dorës së pikturuar me dorë” Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Workshop me temën “Çantë e dorës së pikturuar me dorë”
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e hotelerisë dhe turizmit
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Në shkollë u mbajt një punëtori kreative e titulluar "Çantë e dorës së pikturuar me dorë", me fokus në shprehjen artistike përmes pikturës së tekstilit.

Sesioni filloi me një hyrje në ngjyrat e pëlhurave dhe teknikat për të punuar në çanta. Meqenëse shumë nxënës po përdornin bojëra pëlhurash për herë të parë, kjo pjesë fillestare e seminarit synonte t'i familjarizonte ata me mediumin, duke ofruar udhëzime se si të punonin me materialet në mënyrë efektive.

Pasi nxënësit kuptuan bazat, ata u inkurajuan të eksploronin krijimtarinë e tyre duke pikturuar çantat e tyre me dizajne unike. Ky aktivitet praktik u dha nxënësve mundësinë për të shprehur lirisht idetë e tyre, duke rezultuar në një shumëllojshmëri krijimesh imagjinate dhe personale.

Objektivat kryesorë të seminarit ishin të zhvillonte kreativitetin, aftësitë motorike dhe vetëbesimin e nxënësve, duke nxitur një ndjenjë bashkëpunimi dhe përfshirjeje brenda grupit. Punëtorja jo vetëm që i lejoi nxënësit të krijonin diçka domethënëse, por gjithashtu ndihmoi në forcimin e ndjenjës së tyre të individualitetit dhe punës në grup.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Punëtorja kishte për qëllim të inkurajojë nxënësit të eksplorojnë aftësitë e tyre artistike duke zhvilluar gjithashtu aftësi thelbësore të jetës si vetëbesimi, pavarësia dhe puna në grup. Fokusi ishte në ofrimin e një mjedisi gjithëpërfshirës ku nxënësit mund të shpreheshin lirshëm përmes krijimtarisë.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë u frymëzua nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson seminarët e krijuar për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe për të rritur aftësitë e tyre përmes punës në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: ○ Përcaktoni objektivat e seminarit: nxitni kreativitetin dhe vetë-shprehjen përmes pikturës. ○ Përgatitni materialet: bojëra pëlhurash, çanta, furça dhe vegla pune. ○ Organizoni vendin dhe sigurohuni që nxënësit të jenë të kënaqur me procesin krijues.
2	Zbatimi:

	○ Prezantoni nxënësit me konceptin e pikturës së rrobave dhe jepni udhëzime për teknikat. ○ Lejojini nxënësit të krijojnë modelet e tyre në çantat, duke i inkurajuar ata të shprehin individualitetin e tyre. ○ Ofroni mbështetje gjatë gjithë procesit për të ruajtur një atmosferë pozitive dhe bashkëpunuese.
3	Vlerësimi: ○ Mblidhni komente nga nxënësit në lidhje me përvojën e tyre dhe atë që mësuuan. ○ Vlerësoni nivelin e kreativitetit dhe angazhimit të treguar në dizajne. ○ Përdorni komentet për të përmirësuar punëtoritë e ardhshme dhe për t'u siguruar që ato plotësojnë nevojat e nxënësve.

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënës nga Shkolla e Mesme e Mikpritjes dhe Turizmit me fokus në nxitjen e kreativitetit, vetë-shprehjes dhe përfshirjes sociale.

Numri i nxënësve të përfshirë

15 nxënës

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

- Rritja e vetëbesimit dhe rritjes personale.
- Nxit punën ekipore dhe respektin për dallimet individuale.
- Forcoi ndjenjën e arritjes së nxënësve përmes veprave të tyre artistike.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Sigurohuni që të gjithë nxënësit të kenë akses në materialet dhe mbështetjen e nevojshme.
- Inkurajoni kreativitetin dhe lejoni nxënësit të shprehin lirisht idetë e tyre unike.
- Përdorni komentet e nxënësve për të përmirësuar dhe përshtatur punëtoritë e ardhshme krijuese.

Fotografitë

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=986500313495201&id=100064057236864&mibextid=wwXlfr&rdid=d8UUqX1KLseQ8Vk9#

Data

3 dhjetor 2024

16. Workshop me temë “Ricikloni dhe shpëtoni planetin” Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Workshop me temë "Ricikloni dhe shpëtoni planetin"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e hotelerisë dhe turizmit
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Një seminar i titulluar "Ricikloni dhe shpëtoni planetin" u mbajt për të edukuar nxënësit mbi rëndësinë e riciklimit dhe ruajtjes së mjedisit. Punëtorja filloi me një prezantim mbi rëndësinë e riciklimit, duke theksuar rolin e tij vendimtar në mbrojtjen e mjedisit për brezat e ardhshëm.

Pas sesionit informues, nxënësit u njohën me teknikat praktike të riciklimit, duke u fokusuar në materiale si qelqi, plastika dhe letra. Në pjesën krijuese të punëtorisë, nxënësit i aplikuan këto teknika duke ricikluar rrotulla letre dhe duke i shndërruar ato në sende të dobishme dhe dekorative, si mbajtëse për mjete shkollore.

Punëtorja synonte të nxiste ndërgjegjësimin mjedisor dhe të angazhonte nxënësit në aktivitete miqësore me mjedisin, duke i inkurajuar ata të marrin një rol aktiv në ruajtjen e planetit.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky seminar synoi të edukojë nxënësit për rëndësinë e riciklimit dhe rolin e tij në sigurimin e një të ardhmeje të qëndrueshme. Ai u përpoq të adresonte nevojën për rritjen e ndërgjegjësimit ekologjik dhe promovimin e sjelljeve të ndërgjegjshme për mjedisin tek brezi i ri.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë u frymëzua nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe për të rritur aftësitë e tyre përmes punës në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: ○ Përcaktoni objektivat: edukimi i nxënësve për riciklimin dhe ruajtjen e mjedisit. ○ Përgatitni materiale: rotulla letre, mjete për punim, burime edukative mbi riciklimin. ○ Organizoni vendin dhe sigurohuni që të gjitha materialet të jenë në dispozicion për aktivitetet krijuese.
2	Zbatimi: ○ Paraqitja e informacionit mbi riciklimin dhe rëndësinë e tij për mjedisin. ○ Udhëzoni nxënësit në procesin e riciklimit dhe krijimit të sendeve të dobishme nga materialet e ricikluara. ○ Nxitni bashkëpunimin dhe kreativitetin ndërsa nxënësit punojnë në projektet e tyre.
3	Vlerësimi: ○ Mblidhni komente nga nxënësit për atë që mësuam rreth riciklimit. ○ Vlerësoni suksesin e projekteve krijuese dhe përdorimin e tyre praktik. ○ Reflektoni mbi efektivitetin e seminarit në ngritjen e ndërgjegjësimit ekologjik.

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënës nga Shkolla e Mesme e Hotelierisë dhe Turizmit me fokus edukimin mjedisor dhe nxitjen e vetëdijes ekologjike.

Numri i nxënësve të përfshirë

18 nxënës

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

- Rritja e ndërgjegjësimit për çështjet mjedisore dhe rëndësinë e riciklimit.
- Përmirësimi i kreativitetit dhe aftësive për zgjidhjen e problemeve përmes projekteve të riciklimit.
- Ndjenjë e rritur e përgjegjësisë ndaj planetit dhe praktikave të qëndrueshme.
- Inkurajohet puna ekipore dhe bashkëpunimi në iniciativa eko-miqësore.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Sigurohuni që aktivitetet të jenë praktike dhe lejojnë nxënësit të angazhohen në mënyrë krijuese me riciklimin.
- Jepni materiale dhe udhëzime të mjaftueshme që nxënësit të ndihen të sigurt në projektet e tyre.
- Përdorni reagimet për të përmirësuar dhe përshtatur seminarët e ardhshme mjedisore.

Fotografitë

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=992085376270028&id=100064057236864&mibextid=wwXlfr&rdid=3BtRWGqyY9gLLXx6#

17. Punëtori mbi “Ditën e Shtetësisë së BeH”

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	“Ditën e Shtetësisë së BiH”
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e mesme e hotelerisë dhe turizmit
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Për të festuar 25 Nëntorin, Ditën e Shtetësisë së Bosnjë dhe Hercegovinës, në shkollë u mbajt një seminar historik. Punëtorja u organizua nga seksioni "Të mësojmë për jetën", me bashkëpunimin e mësuesit të historisë.

Punëtorja, e mbajtur me nxënësit e klasës I-5, përfshinte një sërë aktivitete tërheqëse: krijimin e një linje kohore historike të Bosnjë-Hercegovinës, shkrimin e emrave të tyre me shkrimin boshnjak "bosančica", mësimin për figura të shquara historike nga fusha të ndryshme dhe prodhimin e gazetës murale për Bosnjën dhe Hercegovinën.

Nxënësit ishin mjaft aktivë në të gjitha aktivitetet, duke fituar aftësi praktike dhe një kuptim më të thellë të historisë së vendit. Ky seminar i lejoi ata të angazhoheshin me historinë në një mënyrë krijuese dhe ndërvepruese.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Punëtorja u organizua për të festuar Ditën e Shtetësisë dhe për të nxitur një lidhje më të thellë midis nxënësve dhe historisë së tyre kombëtare. Ai synonte të angazhonte nxënësit në të nxënit përmes metodave krijuese që inkurajojnë si shprehjen individuale ashtu edhe pjesëmarrjen kolektive.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë u frymëzua nga shembuj nga projekti DC-VET (Edukimi i dyfishtë në Ballkanin Perëndimor), i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe për të rritur aftësitë e tyre përmes punës në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: ○ Përcaktoni qëllimet arsimore: ngritja e ndërgjegjësimit për Ditën e Shtetësisë dhe historinë e Bosnjë-Hercegovinës. ○ Përgatitni materiale: letër, markera, grafikët e shkrimit boshnjak, informacione për figurat historike. ○ Organizoni vendin dhe caktoni seancën.
2	Zbatimi: ○ Prezantoni nxënësit me rëndësinë historike të Ditës së Shtetit.

	○ Udhëzoni nxënësit në krijimin e planit historik dhe mësimin e shkrimit boshnjak. ○ Caktoni role nxënësve për të paraqitur figura të dukshme dhe për të krijuar gazetën murale.
3	Vlerësimi: ○ Mblidhni komente nga nxënësit për përvojën e tyre të të mësuarit. ○ Rishikoni rezultatet krijuese të tilla si afati kohor historik dhe gazeta murale. ○ Reflektoni mbi rezultatet për aktivitetet e ardhshme arsimore

Grupi/et e synuara të praktikës

Nxënësit e Shkollës së Mesme të Hotelierisë dhe Turizmit me fokus në nxitjen e ndërgjegjësimit dhe krijimtarisë kombëtare.

Numri i nxënësve të përfshirë

16 nxënës

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

- Rritja e ndërgjegjësimit për historinë e Bosnjë dhe Hercegovinës dhe Ditën e Shtetësisë.
- Rritja e aftësive sociale dhe krijuese.
- Zhvilluar aftësitë e punës në grup dhe komunikimit përmes detyrave bashkëpunuese.

- Forcimi i lidhjes me trashëgiminë dhe kulturën kombëtare.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Sigurohuni që aktivitetet të jenë tërheqëse dhe të ofrojnë një shumëllojshmëri të qasjeve të të mësuarit (vizuale, praktike dhe të shkruara).
- Përshtatni aktivitetet me stilet dhe nevojat e të nxënësve.
- Përdorni komentet nga nxënësit për të përmirësuar punëtoritë e ardhshme që festojnë festat kombëtare.

Fotografitë

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=977440647734501&id=100064057236864&mibextid=wwXlfr&rdid=cY5Ff20zp4R63MbR

Data

22 nëntor 2024

18. Workshop mbi Ku kreativiteti takohet me dhembshurinë Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Aty ku kreativiteti takohet me dhembshurinë
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti “Ku krijimtaria takohet me dhembshurinë” ofron një mundësi për të shprehur kreativitetin e tyre duke zbuluar çanta prej pëlhere me dizajnet e tyre imagjinate dhe motive vizatimore. Këto çanta shumëngjyrëshe u ekspozuan dhe u shitën në një pazar bamirësie. Të ardhurat nga shitjet u dedikuan për të mbështetur nxënësit në nevojë, duke nxitur kështu solidaritetin, punën në grup dhe ndjenjën e kontributit në komunitet. Një aspekt i veçantë i këtij aktiviteti ishte pjesëmarrja e nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore përkrah nxënësve tipikë, duke nxitur përfshirjen dhe mbështetjen e ndërsjellë.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky aktivitet u krijua si një punëtori krijuese që ndërthurte shprehjen artistike me punën shoqërore të dobishme. Çanta prej pëlhere simbolizon qëndrueshmërinë dhe ndërgjegjësimin ekologjik, ndërsa puna e përbashkët e nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore dhe bashkëmoshatarëve të tyre dha një mundësi për të forcuar mjedisin gjithëpërfshirës dhe për të zhvilluar mirëkuptimin e ndërsjellë.

Praktika u zbatua me qëllim që:

1. Nxitja e krijimtarisë kulturore dhe shprehjes artistike midis nxënësve.

2. Rritja e ndërgjegjësimi për rëndësinë e solidaritetit dhe përgjegjësisë sociale.
3. Mblidhni fonde për të mbështetur nxënësit në nevojë.

Problemimet që donim të zgjidhnim:

- Mungesa e mundësive që nxënësit të shprehin talentin e tyre krijues përmes aktiviteteve shkollore.
- Nevoja për të forcuar solidaritetin dhe lidhjet sociale brenda shkollës.
- Mbështetje për nxënësit me prejardhje të pafavorizuara sociale përmes veprimeve të prekshme.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson punëtoritë e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe përmirësimin e aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Prokurimi i materialeve: çanta pëlhere, bojë tekstili, furça dhe furnizime të tjera. • Organizimi i një seminari për të zbukuruar çantat dhe për të nxjerrë në pah qëllimet e aktivitetit. • Përgatitja e stendës për pazarin e bamirësisë.
2	Zbatimi: • Punëtori krijuese: Nxënësit zbukurojnë çantat, duke zgjedhur dizajne nga imagjinata e tyre ose të frymëzuar nga filmat vizatimorë. • Organizimi i pazarit: Shitja e çantave të lyera duke informuar vizitorët për qëllimin humanitar të aktivitetit.
3	Vlerësimi: • Analizoni shitjet e çantave dhe fondet e mbledhura. • Mblidhni komente nga nxënësit për përvojën e tyre gjatë aktivitetit.

- Vlerësoni ndikimin tek nxënësit që përfituan drejtpërdrejt ose tërthorazi nga rezultatet e aktivitetit.

Grupi/et e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënës me nevoja të veçanta në zhvillim dhe nxënës tipikë që morën pjesë në lyerjen e çantave dhe organizimin e pazarit.
- **Grupi i synuar dytësor:** Nxënësit në nevojë, të cilët përfituan nga fondet e grumbulluara.

Numri i nxënësve të përfshirë

- Në lyerjen e çantave morën pjesë 12 nxënës, përfshirë nxënës me nevoja të veçanta në zhvillim dhe bashkëmoshatarët e tyre.
- Në pazarin e bamirësisë morën pjesë 15 nxënës, përfshirë ata përgjegjës për shitje dhe promovim.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive artistike dhe krijuese.
- Forcimi i punës në grup dhe ndërgjegjësimi për rëndësinë e të ndihmuarit të të tjerëve.
- Ndjenja e përkatësisë dhe arritjeve të nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore përmes punës bashkëpunuese me bashkëmoshatarët e tyre.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Përmirësimi i aftësive të shkëlqyera motorike përmes punës së saktë në pikturë.
- Zhvilluar ndjeshmëri dhe vetëdije për rëndësinë e solidaritetit social.
- Forcimi i marrëdhënieve gjithëpërfshirëse ndërmjet nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore dhe nxënësve tipikë nëpërmjet bashkëpunimit dhe mirëkuptimit të ndërsjellë.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përshtatni aktivitetet në mënyrë që të gjithë nxënësit, përfshirë ata me nevoja të veçanta zhvillimore, të mund të marrin pjesë në mënyrë të barabartë.
- Nxitni një atmosferë gjithëpërfshirëse ku nxënësit zhvillojnë mirëkuptim dhe mbështetje të ndërsjellë.

- Përdorni motive unike të zgjedhura nga vetë nxënësit, në mënyrë që të gjithë pjesëmarrësit të ndjejnë se puna e tyre është autentike dhe e vlefshme.
- Lejoni kohë të mjaftueshme për të gjitha fazat e aktivitetit, veçanërisht për punën krijuese nga nxënësit që kanë nevojë për mbështetje shtesë.

Fotografite

<https://drive.google.com/drive/folders/1IXHkW2n5bbO5ReyVj3sWkbKZDBQpHhha>

<https://www.facebook.com/share/v/Z8ytbVgkgjuXPYY7/>

Data:

6 dhjetor 2024.

19. Workshop "Festojmë ditën e Molit"

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Festojmë ditën e Molit"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Festojmë ditën e Molit" përfshinte kryerjen e eksperimenteve të ndryshme kimike për të nderuar rëndësinë e numrit të Avogadros dhe konceptin e Molit në shkencë. Nxënësit kryen eksperimente tërheqëse dhe edukative si ndryshimet e ngjyrave në reaksionet kimike, prodhimi i gazrave dhe krijimi i modeleve të thjeshta kimike. Aktiviteti nxiti bashkëpunimin mes të gjithë nxënësve, përfshirë ata me nevoja të veçanta, të cilët punuan së bashku me bashkëmoshatarët e tyre në hartimin dhe kryerjen e eksperimenteve. Ngjarja ofroi një mundësi për nxënësit që të zhvillojnë aftësi praktike, të ndërtojnë besim dhe të nxisin marrëdhënie gjithëpërfshirëse.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky aktivitet u realizua për:

1. Festoni Ditën e Molit si një mënyrë unike për të lidhur nxënësit me kiminë.
2. Sigurojuni nxënësve përvoja praktike të të mësuarit në shkencë.
3. Promovimi i gjithëpërfshirjes duke përfshirë nxënësit me nevoja të veçanta në aktivitete shkencore.

Çështjet që duam të adresojmë:

- Mungesa e aktiviteteve praktike të kimisë që angazhojnë një gamë të gjerë nxënësish.

- Mundësi të kufizuara për nxënësit me nevoja të veçanta për të marrë pjesë aktive në shkencë.
- Nevoja për ta bërë kiminë më të arritshme dhe të këndshme për të gjithë nxënësit.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Zgjidhni eksperimente të përshtatshme për nxënës të niveleve të ndryshme të aftësive, duke përfshirë reagime të thjeshta dhe demonstrime vizuale. • Siguroni materialet e nevojshme: kimikate, enë qelqi, pajisje sigurie dhe udhëzues udhëzues. • • Organizoni grupe për të siguruar një përzierje të nxënësve me nevoja të veçanta dhe bashkëmoshatarëve të tyre për punë bashkëpunuese.
2	Zbatimi: • Kryerja e eksperimenteve: Nxënësit kryen 5-6 eksperimente kimie, duke u shpjeguar vëzhguesve procedurat dhe rezultatet. • Inkurajoni punën në grup: Secili grup punoi së bashku për të kryer dhe paraqitur eksperimentin e tyre. • Pjesëmarrja e audiencës: Vëzhgimi i nxënësve të angazhuar duke bërë pyetje dhe duke diskutuar eksperimentet.
3	Vlerësimi: • Mblidhni komente nga pjesëmarrësit dhe vëzhguesit për përvojën dhe kuptimin e tyre. • Vlerësoni nivelin e përfshirjes dhe bashkëpunimit brenda grupeve të nxënësve. • Rishikoni suksesin e ngjarjes për sa i përket angazhimit dhe rezultateve të të nxënësit.

Grupi/et e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënësit me nevoja të veçanta dhe bashkëmoshatarët e tyre që kryen eksperimentet në bashkëpunim.

- **Grupi i synuar dytësor:** Nxënësit që vëzhgojnë eksperimentet, të cilët mësojnë përmes demonstrimit dhe diskutimit.

Numri i nxënësve të përfshirë

- Në kryerjen e eksperimenteve morën pjesë 25 nxënës, përfshirë nxënës me nevoja të veçanta dhe bashkëmoshatarët e tyre.
- 24 nxënës vëzhguan eksperimentet dhe morën pjesë përmes diskutimit dhe pyetjeve dhe përgjigjeve.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zbatimi praktik i koncepteve të kimisë përmes eksperimenteve praktike.
- Zhvillimi i aftësive të besimit dhe të punës në grup, veçanërisht te nxënësit me nevoja të veçanta.
- Forcimi i përfshirjes dhe marrëdhënieve me bashkëmoshatarët përmes punës bashkëpunuese.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

1. Kuptimi i përmirësuar i koncepteve dhe parimeve të kimisë të demonstruara në eksperimente.
2. Rritja e aftësive për zgjidhjen e problemeve dhe komunikimin përmes punës në grup.
3. Rritja e vlerësimit për shkencën si një fushë studimi tërheqëse dhe e arritshme.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Sigurohuni që eksperimentet të jenë të thjeshta, të sigurt dhe të arritshme për të gjithë pjesëmarrësit, përfshirë nxënësit me nevoja të veçanta.
- Jepni udhëzime dhe udhëzime të qarta për t'i ndihmuar nxënësit të ndihen të sigurt gjatë aktivitetit.

- Nxitni një mjedis gjithëpërfshirës duke inkurajuar bashkëpunimin dhe mbështetjen e ndërsjellë midis të gjithë nxënësve.
- Përdorni Ditën e Molit si një mundësi për të promovuar mësimin shkencor dhe përfshirjen sociale.

Fotografite

<https://www.facebook.com/share/p/mrVs1csD51kCRLWg/>

Data: 23 tetor 2024

20. "Punëtori dekorimi" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Punëtori dekorimi"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

"Punëtorja e Dekorimit" mbledhi së bashku nxënësit e shkollave dhe fëmijët në lëvizje me synimin për të nxitur kreativitetin dhe mirëkuptimin e ndërsjellë përmes punës së përbashkët. Pjesëmarrësit përdorën teknikën e dekorimit për të dekoruar sende të tilla si kuti druri dhe kavanoza. Është planifikuar një pazar bamirësie ku do të shiten sendet e dekoruara, ku të gjitha të ardhurat do të synojnë mbështetjen e nxënësve në nevojë sociale. Ky aktivitet inkurajoi përfshirjen, solidaritetin dhe kreativitetin, duke i lejuar nxënësit e shkollave dhe fëmijët në lëvizje të bashkëpunojnë dhe të mësojnë nga njëri-tjetri.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky aktivitet u realizua për:

1. Nxitja e unitetit dhe ndërveprimit midis nxënësve të shkollës dhe fëmijëve në lëvizje.
2. Zhvilloni aftësi krijuese përmes teknikës së dekorimit.
3. Sigurimi i mbështetjes financiare për nxënësit në nevojë.

Çështjet që duam të adresojmë:

- Mungesa e mundësive për fëmijët në lëvizje për të marrë pjesë në aktivitete krijuese.
- Hapësira të kufizuara për të zhvilluar marrëdhënie gjithëpërfshirëse ndërmjet nxënësve të shkollës dhe fëmijëve në lëvizje.
- Burime të pamjaftueshme financiare për të mbështetur nxënësit në nevojë sociale.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga DC-VET projekt, i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar aktivin pjesëmarrja e nxënësve dhe përmirësimi i aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Bleni materiale: bojëra, peceta deкупazhi, ngjitës, furça, kuti druri dhe kavanoza qelqi. • Organizoni punëtorinë me të gjithë pjesëmarrësit, duke shpjeguar teknikën e deкупazhit. • Planifikoni një pazar bamirësie për të shitur artikujt e dekoruar gjatë seminarit.
2	Zbatimi: • Workshop Decoupage: Nxënësit e shkollës dhe fëmijët në lëvizje dekoruan sende duke përdorur teknikën e dekorimit. • Pazar i Bamirësisë (i planifikuar): Shitja e artikujve të dekoruar duke informuar vizitorët për qëllimet e aktivitetit.
3	Vlerësimi: • Mblidhni komente nga pjesëmarrësit në lidhje me përvojën e tyre në seminar. • Vlerësoni ndikimin e aktivitetit në marrëdhëniet dhe aftësitë krijuese. • Vlerësoni suksesin e pazarit pasi të mbahet.

Grupi/et e synuara të praktikës

- **Grupi i synuar kryesor:** Nxënësit e shkollave dhe fëmijët në lëvizje të cilët morën pjesë së bashku në seminar.
- **Grupi i synuar dytësor:** Nxënës të pambrojtur social që do të përfitojnë nga fondet e mbledhura.

Numri i nxënësve të përfshirë

- Punëtorja e deкупazhit përfshiu 8 nxënës shkollash dhe 7 fëmijë në lëvizje.

- Pazari i planifikuar i bamirësisë do të përfshijë 15 nxënës, duke përfshirë shitjet dhe promovimet.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive krijuese dhe teknikës së dekorimit
- Forcuar ndjeshmërinë dhe mirëkuptimin e fëmijëve me prejardhje të ndryshme.
- Promovimi i marrëdhënieve gjithëpërfshirëse nëpërmjet aktiviteteve bashkëpunuese.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Përmirësimi i aftësive të shkëlqyera motorike përmes punës së detajuar të dekorimit.
- Rritja e aftësive të komunikimit dhe sociale përmes bashkëpunimit në grup.
- Rritja e ndërgjegjësimit për rëndësinë e solidaritetit social.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Lejoni një ritëm të adaptueshëm për të siguruar që të gjithë pjesëmarrësit mund të kontribuojnë në mënyrë të barabartë.
- Të inkurajojë unitetin dhe mirëkuptimin e ndërsjellë përmes dialogut dhe qëllimeve të përbashkëta.
- Organizoni punëtori në një mënyrë që nxit lirinë krijuese dhe shprehjen.
- Të sigurojë materiale të mjaftueshme dhe mbështetje logjistike për të gjitha fazat e aktivitetit.

Fotografitë

<https://www.facebook.com/watch/?v=1147724773537580&rdid=sM1eQ9Ncw2wSWdJR>

Data:

17 dhjetor 2024

21. Bërja e trëndafilave të kanavacës në formë karficë zbulurimi Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Bërja e trëndafilave të kanavacës në formë karficë
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Bërja e trëndafilave të kanavacës në formë karfice" përfshiu fëmijët me nevoja të veçanta zhvillimore dhe bashkëmoshatarët e tyre dhe fëmijët në lëvizje (migrantët). Duke punuar së bashku nxënësit bënë karfice unike në formë trëndafilu duke përdorur kanavacë dhe pëlhura të tjera. Karficat shiten në pazarin humanitar pas punëtorisë dhe paratë e mbledhura u ridrejtuan për nxënësit në nevojë sociale. Aktiviteti ishte gjithëpërfshirës dhe kreativ dhe fuqizoi një ndjenjë komuniteti dhe solidariteti midis pjesëmarrësve në mënyrë që të pranohet dallimet dhe të kuptonin më mirë njëri-tjetrin..

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kjo praktikë është krijuar si një metodë që do të nxisë përfshirjen sociale dhe bashkëpunimin mes fëmijëve me nevoja dhe origjina të ndryshme. Aktiviteti theksoi rëndësinë e shprehjes artistike si mjetet për të lidhur dhe promovuar solidaritetin. Aspekti humanitar dhe materialet e pranueshme mjedisore i shtuan vlerë projektit.

Praktika u zbatua që të:

1. Të krijojë një mjedis gjithëpërfshirës që fëmijët me aftësi dhe origjinë të ndryshme të mund të studiojnë dhe punojnë së bashku

2. Për të ndërtuar aftësi krijuese dhe praktike për çdo pjesëmarrës
3. Të promovojë solidaritetin dhe respektin e përbashkët përmes aktivitetit humanitar

Problemet që duam të zgjidhim:

- Nevoja për të bërë aktivitete që inkurajon përfshirjen e fëmijëve me vështirësi në zhvillim dhe fëmijëve në lëvizje (migrantë)
- Mundësi të pamjaftueshme që fëmijët në lëvizje të ndihen të pranuar dhe të përfshirë në aktivitetin shkollor
- Nevoja për mbështetje financiare për nxënësit në nevojë sociale

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga DC-VET projekt, i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar aktivin pjesëmarrja e nxënësve dhe përmirësimi i aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Blerja e materialeve për prodhimin e karficave (kanavacë, gjilpëra, fije, ngjitës, kopsa sigurie). • Organizimi i seminarëve që përfshijnë fëmijët me nevoja të veçanta zhvillimore, bashkëmoshatarët e tyre dhe fëmijët në lëvizje. • Përgatitja për shitjen e broshurave në pazare humanitare.
2	Zbatimi: • Organizimi i seminarit: Nxënësit, të mbështetur nga mësuesit e tyre, bënë karfica duke zgjedhur ngjyra dhe forma të ndryshme për një dizajn unik. • Shitja e karficave në pazar: Nxënësit morën pjesë aktive në promovimin dhe shitjen e punës së tyre.
3	Vlerësimi: - Analiza e fondeve të grumbulluara dhe vlerësimi i përfitimeve për nxënësit që kanë marrë ndihmë.

- Reagime nga pjesëmarrësit në lidhje me përvojën e tyre në punëtori dhe pazar.
- Vlerësimi i ndikimit të aktiviteteve në forcimin e përfshirjes dhe komunitetit ndërmjet pjesëmarrësve.

Grupi/et e synuara të praktikës

Grupi kryesor i synuar:Fëmijët me nevoja të veçanta zhvillimore, nxënës tipikë dhe fëmijë në lëvizje (migrantë) të cilët morën pjesë së bashku në punëtori dhe pazar.

Grupi i synuar dytësor:Nxënësit në nevojë sociale të cilët do të marrin fonde të mbledhura.

Numri i nxënësve të përfshirë

- 15 nxënës morën pjesë në prodhimin e karficave duke përfshirë fëmijë me nevoja të veçanta zhvillimore, fëmijë pa nevoja të veçanta dhe fëmijë në lëvizje.
- 20 nxënës morën pjesë në pazarin humanitar, duke përfshirë shitjen dhe promovimin.

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënësit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive krijuese dhe praktike.
- Forcimi i ndjenjave të lidhjes dhe të kuptuarit reciprok të nevojave dhe prejardhjeve të ndryshme.
- Ndjenja e arritjeve dhe përfitimeve përmes kontributit për një qëllim të përbashkët.

Ndikimi në rezultatet e të nxënësit:

- Përmirësimi i aftësive të shkëlqyera motorike dhe aftësisë për punë të saktë me dorë.
- Zhvillimi i ndjeshmërisë, tolerancës dhe solidaritetit ndërmjet nxënësve
- Forcimi i aftësive të komunikimit përmes shitjeve dhe ndërveprimit në pazar

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Organizoni punëtori me mbështetje të mjaftueshme nga mentorët në mënyrë që çdo student të mund të marrë pjesë.
- Përfshini fëmijë nga grupe të ndryshme sociale për të inkurajuar përfshirjen dhe mirëkuptimin e ndërsjellë.
- Lejoni pjesëmarrësit lirinë të zgjedhin dizajnin e karficave të tyre në mënyrë që secila pjesë të jetë unike dhe të shfaqë kreativitetin e tyre.

- Komunikoni qartë qëllimet humanitare të aktivitetit për të rritur motivimin dhe interesin midis pjesëmarrësve dhe vizitorëve në pazar.

Fotografitë

<https://drive.google.com/drive/folders/1F8PP4iHf93p9fdyh-1oYl305NueN6LYs>

Data:

10 dhjetor 2024

22. Aftësia e hekurosjes dhe palosjes së rrobave

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Shkathtësia e hekurosjes dhe palosjes së rrobave
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Hekurosja dhe palosja e rrobave me kallëpe kartoni" kishte për qëllim zhvillimin e aftësive praktike dhe jetësore të nxënësve me nevoja të veçanta në zhvillim. mësojnë aftësi të cilat mund t'i zbatojnë në jetën e përditshme, si dhe zhvillojnë ndjenjën e pavarësisë dhe përgjegjësisë.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Praktika u krijua si mbështetje për nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore për t'i ndihmuar ata të zhvillojnë aftësitë e jetës që do t'i ndihmojnë ata në detyrat e përditshme dhe do të rrisin pavarësinë e tyre. Format e kartonit u shtuan për ta bërë më të lehtë palosjen dhe për të rritur saktësinë. Aktiviteti kishte për qëllim forcimin e vetëbesimit të nxënësve nëpërmjet realizimit me sukses të detyrave specifike".

Pse e zbatuat këtë praktikë?

- **Objekti:**Të zhvillojë aftësitë praktike dhe pavarësinë e nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore
- **Zgjidhja e problemit:**Vështirësitë me detyrat bazë të përditshme nga nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore si hekurosja dhe lidhja e rrobave janë pjesë e rëndësishme e pavarësisë së tyre në të ardhmen.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET BB? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga projekti DC-VET , i cili thekson punëtoritë e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe përmirësimin e aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Përgatitni materialet: kallëpe kartoni në madhësi dhe forma të ndryshme për palosjen e rrobave, hekurin, dërrasën e hekurosjes dhe rrobat. • Organizoni hapësirën për të siguruar kryerjen e sigurt të aktivitetit. • Planifikoni rolet e mësimdhënësve dhe asistentit për të mbështetur nxënësit gjatë detyrës.
2	Zbatimi: ■ Demonstroni teknikën e duhur të hekurosjes dhe palosjes së rrobave duke përdorur kallëpe. ■ Nxënësit i praktikonin këto veprime me ndihmën e mësimdhënësve, duke ndjekur udhëzimet e përgatitura.
3	Vlerësimi: • Vlerësoni se sa i kanë zotëruar nxënësit teknikat e hekurosjes dhe palosjes së rrobave. • Flisni me nxënësit për përvojat e tyre dhe çdo vështirësi me të cilën u përballën për të përmirësuar aktivitetin.

Grupi/at e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim zhvillojnë aftësi praktike dhe jetësore nëpërmjet këtij aktiviteti.

Numri i nxënësve të përfshirë

- • Në aktivitet morën pjesë 10-15 nxënës me nevoja të veçanta zhvillimore.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive bazë si hekurosja dhe lidhja e rrobave.
- Forcimi i pavarësisë dhe vetëbesimit përmes detyrave të përditshme të kryera me sukses.
- Krijimi i ndjenjës së dobisë dhe kompetencës.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Koordinim i përmirësuar i lëvizjeve dhe vëmendje ndaj detajeve.
- Zhvilloni një ndjenjë përgjegjësie në lidhje me higjienën personale dhe pamjen.
- Rritni motivimin për të mësuar aftësi të tjera praktike.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përgatitni një hapësirë të sigurt për kryerjen e aktiviteteve, veçanërisht hekurosjen, për të shmangur aksidentet.
- Përdorni udhëzime vizuale dhe demonstrime për ta bërë më të lehtë për nxënësit të kuptojnë detyrat.
- Siguroni kallëpe të madhësive të ndryshme të përshtatura me rrobat që përdorim në mënyrë që nxënësit me aftësi të ndryshme të mund të kryejnë detyrat.
- Përfshini aktivitete në planet e rregullta shkollore për të zhvilluar aftësi të vazhdueshme jetësore për nxënësit.

Fotografite

<https://www.facebook.com/share/v/SQdTQXMPvg248fbT/>

Data:

27 nëntor 2024.

23. Vizitë në komunë dhe stacion policor Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Vizitë në komunë dhe stacionin policor
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti i titulluar 'Vizitë në Komunën e Haxhiqit dhe Stacionin Policor' u organizua me qëllim për të fuqizuar nxënësit me vështirësi zhvillimi, duke i pajisur ata me njohuri thelbësore për procedurat administrative dhe institucionet e ndryshme jetike për lundrimin e detyrave të rëndësishme të jetës. Gjatë kësaj eksperience pasuruese, nxënësve iu dha mundësia të eksplorojnë bashkinë, ku zbuluan procesin e vërtetimit të dokumenteve, marrjen e certifikatës së lindjes dhe sigurimin e certifikatës së shtetësisë. Për më tepër, vizita e tyre në komisariat i lejoi ata të angazhohen me punën e përkushtuar të punonjësve të policisë, duke marrë njohuri për procedurat për marrjen e letërnjoftimit dhe pasaportës personale. Kjo nismë doli të ishte jashtëzakonisht e vlefshme, pasi u dha këtyre nxënësve informacion thelbësor, duke nxitur pavarësinë e tyre të përditshme dhe duke rritur aftësinë e tyre për t'u integruar pa probleme në jetën shoqërore.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kjo iniciativë u krijua me kujdes për të fuqizuar nxënësit me vështirësi zhvillimi, duke u mundësuar atyre të fitojnë njohuri thelbësore në proceset administrative dhe institucionet që janë jetike për nxitjen e pavarësisë së tyre. Fatkeqësisht, këtyre nxënësve shpesh u mungon

mundësia për t'u njohur me rolet e bashkisë dhe komisarariatit. Kjo vizitë u dha atyre një mundësi unike dhe të paçmueshme për të mësuar rreth procedurave të rëndësishme që lidhen me marrjen e dokumenteve të rëndësishme personale. Për më tepër, aktiviteti shërbeu gjithashtu si një platformë kuptimplotë për rritjen e përfshirjes sociale përmes angazhimit të drejtpërdrejtë me përfaqësuesit institucionalë, duke nxitur lidhjet që mund të mbështesin integrimin e tyre në komunitet.

Pse e zbatuat praktikën?

1. Objektivi: Fuqizimi i nxënësve me vështirësi zhvillimi duke u dhënë atyre informacion thelbësor për proceset administrative dhe institucionet e nevojshme për kryerjen e detyrave të rëndësishme të jetës.
2. Trajtimi i çështjes: Nxënësit me vështirësi shpesh nuk janë të njohur me proceset e verifikimit të dokumenteve dhe të lëshimit të dokumenteve personale dhe të udhëtimit, të cilat mund të pengojnë pavarësinë dhe integrimin e tyre në shoqëri.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET BB? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga DC-VET projekt, i cili thekson seminarët e krijuara për të promovuar aktivin pjesëmarrja e nxënësve dhe përmirësimi i aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Organizoni një takim për vizita me komunën dhe stacionin policor. • Përgatitni nxënësit për aktivitetet përmes diskutimit dhe përgatitjes së çfarë do të mësojnë dhe çfarë mund të presin nga vizita. • Siguroni shoqërimin dhe mbështetjen e mësuesve dhe asistentëve për zhvillimin e sigurt të vizitave.
2	Zbatimi: • Nxënësit vizituan komunën, ku u njohën me procedurat e vërtetimit të dokumenteve dhe lëshimin e certifikatave të lindjes dhe të nënshtetësisë.

	Më pas ata vizituan komisariat, ku u njohën me punën e policisë dhe mësuën se si të pajisen me letërnjoftim personal dhe pasaportë.
3	Vlerësimi: - Komentet e nxënësve për vizitën dhe sa të dobishme ishin njohuritë e marra. - Diskutim rreth përshtypjeve të nxënësve dhe pyetjeve që u ngritën gjatë vizitës. - Vlerësimi nëse nxënësit tani janë më të informuar për procedurat dhe institucionet administrative.

Grupi/at e synuara të praktikës

- Grupi kryesor i synuar:** Nxënës me vështirësi zhvillimi që morën pjesë në vizitën në komunë dhe stacion policor

Numri i nxënësve të përfshirë

- Në aktivitet morën pjesë 10–15 nxënës me vështirësi zhvillimi.

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Marrja e informacionit bazë për proceset administrative, si certifikimi i dokumenteve dhe lëshimi i dokumenteve personale dhe të udhëtimit.
- Forcimi i pavarësisë në kryerjen e detyrave të rëndësishme të jetës.
- Njohja me punën e institucioneve dhe kuptimi i funksioneve të tyre.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Rritja e përfshirjes sociale përmes angazhimit të drejtpërdrejtë me institucionet dhe zyrtarët.
- Zhvilluar aftësinë për të marrë vendime të bazuara në fakte në lidhje me procedurat administrative.
- Forcuar vetëbesimin dhe ndjenjën e kompetencës në kryerjen e detyrave themelore të jetës.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Ofroni mbështetje shtesë për nxënësit duke shpjeguar hapat në procedurat administrative në mënyrë që ata të kuptojnë dhe ruajnë më mirë informacionin.
- Përfshini nxënësit në biseda me përfaqësues nga komuna dhe policia, në mënyrë që ata të ndjehen si pjesëmarrës aktivë në vizitë.
- Organizoni vizita në institucione të tjera përkatëse (p.sh. objekte të kujdesit shëndetësor, banka) për t'u dhënë nxënësve një perspektivë më të gjerë mbi shërbimet sociale dhe procedurat administrative.
- Përgatitni nxënësit për sfidat ose pasiguritë e mundshme që mund të shfaqen gjatë vizitave dhe ofroni atyre mbështetje në interpretimin e informacionit të ri.

Fotografitë

https://drive.google.com/drive/folders/1Jk_h4cOKHYZZq3fzPogm3Z5B0clUABqB

Data:

13 nëntor 2024.

24. "Përkujtimi i Ditës së Shtetësisë" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Përkujtimi i Ditës së Shtetësisë"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Përkujtimi i Ditës së Shtetësisë" u organizua për të ndihmuar nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore të kuptojnë rëndësinë e kësaj date të rëndësishme për Bosnje-Hercegovinën. Nëpërmjet aktiviteteve krijuese, të tilla si vizatimi i stemës së Bosnje dhe Hercegovinës dhe krijimi i një tablele kohore, nxënësit mësuhan për simbolet dhe historinë e vendit. Punimet e nxënësve u ekspozuan në sallën e shkollës, duke u dhënë atyre mundësinë për të ekspozuar kontributin e tyre në përkujtimin e kësaj feste kombëtare. Ky aktivitet ndihmoi në zhvillimin e ndërgjegjësimit kulturor dhe patriotizmit tek nxënësit.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kjo praktikë u krijua për të ndihmuar nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore të zhvillojnë një kuptim të rëndësisë së Ditës së Shtetësisë dhe simboleve kryesore të Bosnje-Hercegovinës, si dhe të zhvillimit historik të vendit. Aktivitetet u hartuan në mënyrë krijuese, të përshtatura me aftësitë e nxënësve, duke siguruar pjesëmarrjen e tyre aktive.

Pse e zbatuat këtë praktikë?

1. **Objektivi:** Të prezantojë nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim me simbolet dhe historinë e Bosnje-Hercegovinës në një mënyrë të kuptueshme dhe krijuese.
2. **Problemi për të zgjidhur:** Ekziston nevoja për përfshirjen e nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore në aktivitete të rëndësishme sociale dhe kulturore, duke zhvilluar kështu ndërgjegjësimin e tyre për festat kombëtare dhe identitetin e tyre.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET BB? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga projekti DC-VET.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Planifikoni datën dhe hapësirën për përkujtimin e Ditës së Shtetësisë. • Përgatitni materiale për vizatim (letër, lapsa me ngjyra, markera) dhe për krijimin e tabelës së afatit kohor (karton, pëlhurë, ngjyra, imazhe). • Përgatitni nxënësit duke diskutuar rëndësinë e Ditës së Shtetësisë dhe simbolet e Bosnjë-Hercegovinës.
2	Zbatimi: • Nxënësit vizatuan stemën e Bosnjë-Hercegovinës, ndërsa të tjerë punuan në krijimin e një tablele kohore, që tregon ngjarjet kryesore në historinë e vendit. • Punimet e nxënësve u ekspozuan në sallën e shkollës, duke u mundësuar nxënësve të ndajnë krijimet e tyre me bashkëmoshatarët e tyre.
3	Vlerësimi: • Vlerësoni se sa e kuptuan nxënësit rëndësinë e Ditës së Shtetësisë dhe simbolikën që ata përfaqësonin në veprat e tyre. • Diskutoni me nxënësit ndjenjat e tyre rreth aktivitetit dhe çfarë mësuam për Bosnjë dhe Hercegovinën.

Grupi/et e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:**Nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim që morën pjesë në përkujtimin e Ditës së Shtetësisë përmes aktiviteteve krijuese.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **10-15 nxënësme** nevoja të veçanta zhvillimore morën pjesë në aktivitet.

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënës

· Përfitimet për nxënës:

- Zhvillimi i vetëdijes kulturore për Bosnjë dhe Hercegovinën dhe historinë e saj.
- Rritja e ndjenjave të krenarisë dhe patriotizmit përmes pjesëmarrjes aktive në përkujtimin e Ditës së Shtetësisë.
- Shprehja krijuese dhe zhvillimi i aftësive artistike përmes vizatimit të stemës dhe krijimit të tabelës së afatit kohor.

· Ndikimi në rezultatet e të nxënës:

- Rritja e përfshirjes sociale dhe kulturore të nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore në aktivitetet shkollare.
- Zhvilluar aftësi për të kuptuar dhe shprehur simbolet dhe ngjarjet kryesore kombëtare.
- Rritja e kreativitetit dhe motivimit për të marrë pjesë në aktivitetet e shkollës

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Të përshtaten aktivitetet në bazë të aftësive të nxënësve, duke përdorur materiale dhe teknika të ndryshme që janë më të lehta për t'u zbatuar.
- Të përfshijë nxënësit në shpjegimin e kuptimit të simboleve dhe datave për t'i bërë ata pjesëmarrës aktivë në procesin mësimor.
- Të inkurajojë nxënësit të eksplorojnë dhe të ndajnë informacione rreth simboleve dhe historisë së tyre me të tjerët, duke nxitur një ndjenjë komuniteti.
- Të organizohen ekspozita të punimeve të nxënësve në shkollë, duke u dhënë atyre mundësinë të shfaqin punën e tyre të palodhur, e cila do të rrisë vetëbesimin e tyre.

Fotografite

https://drive.google.com/drive/folders/1K8RWVEy2IAKU7ZG2h2V1_EGBmGdUbfW

Data: 25 nëntor 2024.

25. "Mrekullitë e vjeshtës" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Mrekullitë e vjeshtës"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Në oborrin e shkollës u organizua aktiviteti "Mrekullitë e vjeshtës", ku nxënës me nevoja të veçanta zhvillimore dhe nxënës të tjerë morën pjesë në punëtori të ndryshme krijuese. Na u bashkuan edhe mysafirë nga Shkolla e Mesme e Kateringut dhe Turizmit, duke krijuar një mundësi për bashkëpunim mes shkollave. Aktivitetet përfshinin pikturë në letër transparente, duke bërë dekorime kreative nga gjethet dhe frutat, dhe një lojë konkurruese. Në fund të aktivitetit, të gjithë shijuan një vakt në restorantin e shkollës sonë. Aktiviteti promovoi kreativitetin, punën në grup dhe solidaritetin midis nxënësve.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Qëllimi i kësaj praktike ishte t'u mundësonte nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore të merrnin pjesë në aktivitete të përbashkëta krijuese me bashkëmoshatarët e tyre, duke zhvilluar kështu aftësitë e tyre sociale dhe krijuese. Nëpërmjet bashkëpunimit me nxënës të një shkolle tjetër u ofrua edhe mundësia e ndërveprimit të ndërsjellë dhe shkëmbimit të përvojave.

Pse e zbatuat këtë praktikë?

1. **Objektivi:** Të inkurajojë nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore që të marrin pjesë aktive në aktivitete sociale dhe krijuese, duke përfshirë nxënës të tjerë për të rritur përfshirjen sociale.

2. **Problemi për të zgjidhur:** Nevoja për krijimin e mundësive për shprehje krijuese dhe zhvillimin e shpirtit të ekipit midis nxënësve, si dhe forcimin e lidhjeve midis nxënësve me nevoja të veçanta dhe bashkëmoshatarëve të tyre.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson punëtoritë e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe përmirësimin e aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Zgjidhni datën dhe hapësirën për aktivitetin. • Përgatitni materiale për punëtori krijuese (fletë transparente, bojëra, gjethe, fruta, materiale dekorimi). • Organizoni vizitën e shkollës së miqve dhe planifikoni aktivitete sipas aftësive dhe interesave të tyre.
2	Zbatimi: • Zgjidhni datën dhe hapësirën për aktivitetin. • Përgatitni materiale për punëtori krijuese (fletë transparente, bojëra, gjethe, fruta, materiale dekorimi). • Organizoni vizitën e shkollës së miqve dhe planifikoni aktivitete sipas aftësive dhe interesave të tyre.
3	Vlerësimi: • Vlerëso se sa nxënësve u kënaqën aktivitetet dhe sa mirë punuan në ekip. • Diskutoni me nxënësit se si ndiheshin për aktivitetin dhe çfarë mësuuan rreth shprehjes krijuese dhe bashkëpunimit..

Grupi/at e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënës me nevoja të veçanta në zhvillim që morën pjesë në aktivitetet “Mrekullitë e vjeshtës”.

- **Grupi i synuar dytësor:** Nxënës të tjerë që morën pjesë në punëtori dhe lojën konkurruese.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **15–20 nxënës** me nevoja të veçanta zhvillimore, si dhe 10–15 nxënës të tjerë që morën pjesë në punëtoritë krijuese dhe lojën konkurruese.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i krijimtarisë përmes pikturës dhe bërjes së dekoreve.
- Inkurajimi i punës në grup dhe solidaritetit mes nxënësve me nevoja të veçanta dhe nxënësve pa nevoja të veçanta.
- Zhvillimi i aftësive sociale nëpërmjet ndërveprimit dhe aktiviteteve të përbashkëta

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Rritja e përfshirjes sociale të nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore.
- Rritja e kreativitetit dhe aftësisë për të punuar në një ekip.
- Rritja e motivimit për të marrë pjesë në aktivitetet dhe projektet e ardhshme të përbashkëta.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përshtatni aktivitetet bazuar në aftësitë e nxënësve dhe sigurohuni që të gjithë të kenë mundësinë të marrin pjesë në mënyrë aktive.
- Përfshini mysafirë dhe shkolla të tjera për të zgjeruar përvojat dhe për të nxitur bashkëpunimin e ndërsjellë.
- Inkurajoni nxënësit të përfshihen në lojëra të përbashkëta dhe aktivitete ekipore për të rritur ndjenjën e tyre të lidhjes me njëri-tjetrin.
- Siguroni shpërblime (të tilla si një vakt i përbashkët) si motivim dhe njohje për përpjekje dhe kreativitet.

Fotografitë

<https://drive.google.com/drive/folders/1b3GICbAVeepESP0ObO5rUarbMizKazoJ>

Data: 12 nëntor 2024.

26. "Stil jetese me ngjyra dhe të shëndetshme - Workshop i gjuhës angleze" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Stil jetese me ngjyra dhe të shëndetshme - Workshop i gjuhës angleze"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Mënyrë jetese shumëngjyrësh dhe i shëndetshëm - Workshop i Gjuhës Angleze" u organizua si një workshop ku nxënësit mësuuan anglisht ndërsa përgatitnin një meze të lehtë frutash. Nëpërmjet ushtrimeve gjuhësore interaktive, nxënësit zgjeruan njohuritë e tyre në gjuhën angleze në kontekstin e të ushqyerit të shëndetshëm. Aktiviteti ishte i hapur për të gjithë nxënësit. Përveç nxënësve me nevojë të veçanta, morën pjesë edhe nxënës tipikë dhe fëmijë migrantë. Qëllimi ishte kombinimi i aftësive gjuhësore me zakonet praktike të jetës së shëndetshme, duke promovuar shëndetin, kreativitetin dhe bashkëpunimin mes nxënësve.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kjo praktikë u krijua për të ndihmuar nxënësit me nevojë të veçanta zhvillimore, nxënësit tipikë dhe fëmijët emigrantë të mësojnë anglisht në kontekstin e të ushqyerit të shëndetshëm. Ai ofroi një mundësi për nxënësit që të lidhen përmes aktiviteteve të përbashkëta, duke mësuar se si të komunikojnë në anglisht duke promovuar shëndetin dhe kreativitetin në përgatitjen e ushqimit.

1. **Objektivi:** Të forcojë aftësitë gjuhësore të nxënësve në kontekstin e zakoneve të jetesës së shëndetshme, duke promovuar shëndetin përmes edukimit dhe ndërveprimit midis nxënësve me prejardhje të ndryshme.

2. Problemi për të zgjidhur: Nevoja për të krijuar një mjedis gjithëpërfshirës ku nxënësit me nevoja të veçanta, nxënësit tipikë dhe fëmijët emigrantë mund të mësojnë dhe të punojnë së bashku, duke zhvilluar aftësitë e tyre gjuhësore dhe ndërgjegjësimin për një jetë të shëndetshme.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga DC-VET.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Zgjidhni një temë (shëndeti dhe frutat) dhe përgatitni materiale mësimore për mësimet e gjuhës angleze (fjalor, imazhe, receta). • Përgatitni fruta dhe materiale për përgatitjen e ushqimit (thika, tabaka, enë për përzierje). • Planifikoni organizimin e grupit, duke përfshirë nxënësit me nevoja të veçanta, nxënësit tipikë dhe fëmijët emigrantë.
2	Zbatimi: • Nxënësit mësojnë anglisht përmes ushtrimeve që lidhen me frutat, ushqimet e shëndetshme dhe përgatitjen e ushqimeve. • Ata punuan së bashku për të përgatitur një rostiçeri të shëndetshme frutash, duke përdorur anglisht për të përshkruar frutat dhe për të krijuar recetën. • Aktiviteti përfshiu të gjithë nxënësit, përfshirë ata me nevoja të veçanta, nxënësit tipikë dhe fëmijët emigrantë, duke u mundësuar nxënësve bashkëpunim dhe punë ekipore.
3	Vlerësimi: • Vlerësoni se sa mirë nxënësit i kuptuan dhe i zbatuan aftësitë gjuhësore në kontekstin e zakoneve të shëndetshme. • Diskutoni me nxënësit rreth përvojës së tyre në përgatitjen e rostiçerit me fruta, preferencat e tyre dhe çfarë mësojnë rreth ushqimit të shëndetshëm dhe gjuhës angleze.

Grupi/at e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore që morën pjesë në seminarët e gjuhës angleze dhe përgatitjen e ushqimeve me fruta.
- **Grupi i synuar dytësor:** Nxënës tipikë dhe fëmijë migrantë që morën pjesë në të njëjtin aktivitet.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **15–20 nxënës** me nevoja të veçanta zhvillimore, 10–15 nxënës tipikë dhe 5–10 fëmijë migrantë.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive gjuhësore në anglisht përmes temave që lidhen me shëndetin dhe ushqimin.
- Mësimi i shprehive të shëndetshme të jetës përmes aktiviteteve praktike.
- Inkurajimi i bashkëpunimit ndërmjet nxënësve me prejardhje dhe aftësi të ndryshme.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Përmirësimi i aftësive gjuhësore në kontekstet e përditshme (fruta, ushqim i shëndetshëm).
- Zhvillimi i aftësive sociale dhe komunikuese në mesin e nxënësve me prejardhje të ndryshme.
- Rritja e ndërgjegjësimit për ushqimin e shëndetshëm dhe rëndësinë e shëndetit fizik.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përshtatni aktivitetet bazuar në nevojat e nxënësve, duke përfshirë nxënës të të gjitha moshave dhe aftësive.
- Përfshini aktivitete praktike, të tilla si përgatitja e ushqimit ose lojëra të tjera ndërvepruese, për t'i ndihmuar nxënësit të zotërojnë më mirë aftësitë gjuhësore.
- Nxitja e bashkëpunimit me shkolla ose grupe të ndryshme për të promovuar mirëkuptimin dhe solidaritetin reciprok.

- Organizoni aktivitete të ngjashme me temën e zakoneve të shëndetshme në jetë për të inkurajuar ndryshime afatgjata të sjelljes midis nxënësve.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://drive.google.com/drive/folders/1JLMgD6kZ5EnVtsTCaosyv2aK4FpMWbcl>

<https://www.facebook.com/share/v/6DYUSwojBfPV7rbA/>

Data: 6 dhjetor 2024

27. "Sport për të gjithë" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Sport për të gjithë"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti 'Sport për të gjithë' u organizua për të ndihmuar nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim të zhvillojnë aftësitë e tyre motorike përmes aktiviteteve fizike. Nxënësit krijuan fusha të ndryshme pengesash dhe sfida që duhej t'i kapërcenin, duke i ndihmuar ata të zhvillonin qëndrueshmërinë e tyre fizike, ekuilibrin, koordinimin dhe forcën. Aktiviteti ishte projektuar për të qenë gjithëpërfshirës, duke përfshirë të gjithë nxënësit, përfshirë ata me nevoja të veçanta. Ai kishte për qëllim inkurajimin e të nxënësve aktiv përmes lojës dhe sfidave fizike, me theks në punën ekipore dhe duke përfshirë çdo student.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Kjo praktikë synonte të ndihmonte nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore të përmirësojnë aftësitë e tyre motorike përmes sfidave të ndryshme fizike. Aktivitetet u krijuan për të ndihmuar nxënësit të punojnë në ekuilibrin, koordinimin dhe qëndrueshmërinë e tyre, të gjitha përmes lojës argëtuese dhe tërheqëse. Qëllimi ishte krijimi i një mjedisi gjithëpërfshirës ku të gjithë nxënësit, pavarësisht nga aftësitë e tyre, të mund të merrnin pjesë dhe të përmirësoheshin në aktivitete fizike.

1. **Objektivi:**Për të ndihmuar nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore të përmirësojnë aftësitë e tyre motorike dhe të fitojnë pavarësi fizike dhe besim të shtuar.
2. **Problemi për t'u zgjidhur:**Nxënësit me nevoja të veçanta shpesh nuk marrin pjesë në aktivitete fizike standarde, ndaj ishte e nevojshme të krijoheshin mundësi që ata të zhvillonin aftësitë motorike në një mjedis të sigurt dhe mbështetës.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson punëtoritë e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe përmirësimin e aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Përgatitni kurse të ndryshme me pengesa dhe sfida të përshtatura me aftësitë specifike të nxënësve (duke përdorur materiale me buxhet të ulët si litarë, kuti, goma, trarët e balancës, etj.). • Siguroni një mjedis të sigurt për aktivitete fizike dhe vendosni udhëzime të qarta për përdorimin e pajisjeve. • Organizoni mësuesit dhe asistentët për të ofruar mbështetjen e nevojshme për nxënësit.
2	Zbatimi: • Nxënësit punuan në grupe për të kapërcyer pengesat dhe kurset me mbështetjen e mësuesve dhe asistentëve. • Aktivitetet u projektuan si lojëra argëtuese, me fokus punën në grup, ndërsa nxënësit punuan në ekuilibër, koordinim dhe forcë. • Të gjithë nxënësit u inkurajuan të merrnin pjesë, pavarësisht se sa sfiduese ishin detyrat.
3	Vlerësimi: • Vlerësoni përparimin e nxënësve në kapërcimin e pengesave dhe përmirësimin e aftësive motorike. • Diskutoni me nxënësit se si ndiheshin për aktivitetin fizik dhe çfarë mësuan përsa i përket aftësive fizike. • Vlerësoni se sa shumë argëtuuan nxënësit dhe si ndikoi aktiviteti në socializimin dhe punën e tyre ekipore.

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore që morën pjesë në aktivitete të zhvillimit të aftësive motorike.
- **Grupi i synuar dytësor:** Të gjithë nxënësit e tjerë që morën pjesë në aktivitetet e ekipit dhe tejkaluan pengesat.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **20 nxënës** me nevoja të veçanta zhvillimore, 10-15 nxënës tipikë që morën pjesë në aktivitete.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive motorike përmes sfidave fizike (ekuilibri, koordinimi, forca).
- Rritja e pavarësisë fizike dhe besimit te nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore.
- Nxitja e bashkëpunimit dhe punës ekipore mes nxënësve, pavarësisht aftësive të tyre.
- Ndjenja e arritjes dhe motivimi për aktivitete të mëtejshme fizike.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Përmirësimi i aftësive motorike dhe qëndrueshmërisë fizike.
- Rritja e ndërveprimit social dhe punës në grup mes nxënësve me aftësi të ndryshme.
- Forcimi i pavarësisë emocionale dhe fizike për nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Planifikoni kurse dhe sfida të ndryshme me pengesa që janë të përshtatshme për aftësitë e të gjithë nxënësve, në mënyrë që të gjithë të mund të marrin pjesë.
- Përfshini të gjithë nxënësit në aktivitetet ekipore, duke inkurajuar bashkëpunimin dhe ndihmën e ndërsjellë.
- Mbani një mjedis të sigurt dhe motivues që u lejon nxënësve të kapërcejnë pengesat me ritmin e tyre.

- Përdorni materiale dhe pajisje të ndryshme që sfidojnë nxënësit, por edhe u mundësojnë të kryejnë me sukses detyrat.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://drive.google.com/drive/folders/1KO3OzzH7YRHUPz6o1BLuw3WJ34-iqQaJ>

Data:

2 tetor 2024.

28. "Sekreti i kupës së përsosur" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Sekreti i kupës së përsosur"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Punëtorja "Sekreti i filxhanit të përsosur" u krijua për nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim, ku ata patën mundësinë të mësojnë se si të përgatisin kafënë duke përdorur një aparat profesional kafeje. Në këtë punëtori nxënësit fituan aftësitë bazë në përgatitjen dhe servirjen e kafesë, pasi kishin për detyrë t'u servirnin kafe mësuesve. Aktiviteti i lejoi nxënësit të zhvillonin aftësi praktike të jetës dhe aftësi sociale duke ndërvepruar me mësuesit dhe duke marrë pjesë në një detyrë shërbimi në jetën reale.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Qëllimi i këtij aktiviteti ishte t'u jepte nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimi mundësinë për të zhvilluar aftësitë që lidhen me përgatitjen dhe shërbimin e kafesë. Ai synonte të prezantonte aftësi praktike që nxënësit mund t'i përdorin në jetën e përditshme, duke nxitur gjithashtu aftësitë sociale përmes ndërveprimit të nxënësve me mësuesit. Aktiviteti krijoi një skenar të jetës reale për nxënësit, duke i ndihmuar ata të ndjejnë një ndjenjë arritjeje dhe përgjegjësie.

1. **Objektivi:** T'u ofrojë nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimi mundësinë për të zhvilluar aftësi praktike në përgatitjen dhe shërbimin e kafesë, të cilat mund të përdoren në jetën e tyre të përditshme.
2. **Problemi për të zgjidhur:** Nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore shpesh u mungojnë mundësitë për të marrë pjesë në aktivitete që përfshijnë pajisje profesionale

ose aftësi shërbimi, kështu që ky program është krijuar për të ofruar mundësi të tilla në një mjedis të sigurt.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga DC-VET

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Përgatitni aparatin e kafesë dhe pajisjet e tjera të nevojshme për përgatitjen e kafesë. • Organizoni hapësirën dhe siguron një mjedis të sigurt për të punuar me pajisjet. • Përgatitni materiale udhëzuese dhe udhëzues për mënyrën e përdorimit të makinës dhe përgatitjes së kafesë.
2	Zbatimi: • Nxënësit mësuhan hapat e përfshirë në përgatitjen e kafesë me udhëzime nga mësuesit dhe asistentët. • Nxënësit praktikuan përdorimin e aparatit të kafesë dhe mësuhan se si të bënin kafe, duke ndjekur udhëzimet e sigurisë dhe funksionimit. • Pasi mësuhan të përgatisnin kafe, nxënësit ua servirnin kafën mësuesve, duke zhvilluar kështu aftësitë sociale dhe ndjenjën e përgjegjësisë.
3	Vlerësimi: • Vlerësoni se sa mirë nxënësit e zotëruan teknikën e përgatitjes së kafesë dhe sa të pavarur ishin në përdorimin e pajisjeve. • Nxitini nxënësit të ndajnë mendimet e tyre se si aktiviteti ndikoi te ata personalisht. • Vlerësoni ndikimin e aktivitetit në ndërveprimin social midis nxënësve dhe mësuesve.

Grupi/at e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim që morën pjesë në seminarin e përgatitjes dhe shërbimit të kafesë.
- **Grupi i synuar dytësor:** Mësues të cilëve nxënësit u shtruan kafe.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **10-15 nxënësme** nevoja të veçanta zhvillimore që morën pjesë në përgatitjen dhe shërbimin e kafesë.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive praktike të përgatitjes së kafesë duke përdorur një aparat profesional kafeje.
- Rritja e vetëbesimit në situata sociale, siç është shërbimi ndaj të tjerëve.
- Zhvillimi i përgjegjësisë dhe pavarësisë përmes kryerjes së detyrave në jetën reale.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Aftësi të përmirësuara sociale dhe aftësi për të bashkëvepruar me mësuesit dhe bashkëmoshatarët.
- Zhvillimi i aftësive teknike përmes punës me pajisje profesionale.
- Forcimi i pavarësisë emocionale dhe sociale për nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Siguroni një mjedis të sigurt dhe të kontrolluar për nxënësit kur përdorin pajisje profesionale.
- Përshtatni aktivitetet në mënyrë që nxënësit të mund të praktikojnë dhe zhvillojnë aftësitë e tyre në hapa të menaxhueshëm.
- Nxitini nxënësit të marrin përgjegjësinë për përgatitjen dhe shërbimin, duke i ndihmuar ata të ndiejnë një ndjenjë të arritjes.
- Merrni parasysh përfshirjen e detyrave të tjera të shërbimit (të tilla si shërbimi i ushqimit) për të zgjeruar më tej aftësitë sociale të nxënësve.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)
<https://drive.google.com/drive/folders/1kDSWn0EfkhOur4Mngl6ecHrVr1-R75Y0>

29. "Simulimi i Zgjedhjeve" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Simulimi i zgjedhjeve"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Simulimi i Zgjedhjeve" iu drejtua nxënësve me nevoja të veçanta në zhvillim, duke u dhënë atyre mundësinë për të kuptuar parimet bazë të zgjedhjeve demokratike. Gjatë aktivitetit, nxënësit u njohën me procesin e krijimit të listave zgjedhore, mësuan se kush ka të drejtë vote, si zhvillohet votimi dhe roli i kutisë së votimit. Nxënësit morën pjesë në një simulim të procesit zgjedhor, i cili i ndihmoi ata të kuptojnë bazat e sistemit politik dhe rëndësinë e pjesëmarrjes së tyre në shoqëri.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Qëllimi i këtij aktiviteti ishte t'u mundësonte nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore të mësojnë mbi parimet bazë të sistemit politik dhe rëndësinë e proceseve demokratike. Nëpërmjet këtij aktiviteti, nxënësit fituan njohuri themelore për zgjedhjet, kush mund të votojë, procesin e votimit dhe mënyrën e organizimit të zgjedhjeve. Gjithashtu u dha atyre mundësinë për të praktikuar një aftësi të rëndësishme jetësore – marrjen e vendimeve dhe pjesëmarrjen në proceset shoqërore.

1. **Objektivi:**Të edukojë nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim për bazat e sistemit politik, procesin zgjedhor dhe rëndësinë e pjesëmarrjes së tyre në shoqëri.
2. **Problemi për të zgjidhur:**Kjo praktikë u prezantua për t'u dhënë nxënësve një kuptim të sistemit politik, pasi shpesh atyre u mungojnë mundësitë për të mësuar mbi proceset demokratike dhe rolin e tyre në shoqëri.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga DC-VET

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Përgatitni materiale për simulimin e zgjedhjeve, duke përfshirë listat zgjedhore, fletët e votimit. • Organizoni hapësirën për të krijuar një mjedis të sigurt për nxënësit që të përfshihen në simulim. • Zhvilloni dhe paraqisni informacionin bazë për procesin zgjedhor, të drejtat e zgjedhësve dhe rregullat e votimit.
2	Zbatimi: • Shpjegojuni nxënësve procesin e krijimit të listës zgjedhore dhe të drejtat e qytetarëve për të votuar. • Organizoni simulimin e zgjedhjeve, ku nxënësit mund të zgjedhin nga kandidatët në dispozicion. • Nxënësit kanë votuar duke përdorur kutinë e votimit, duke ndjekur procedurën e votimit.
3	Vlerësimi: • Angazhohuni në diskutime me nxënësit për të vlerësuar të kuptuarit e tyre për procesin zgjedhor. • Vlerësoni se sa mirë nxënësit e kuptuan rëndësinë e proceseve demokratike dhe rolin e tyre në shoqëri. • Diskutoni se si u ndjenë nxënësit gjatë aktivitetit si “votues” dhe çfarë mësuam prej tij.

Grupi/at e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore që morën pjesë në simulimin e zgjedhjeve.
- **Grupi i synuar dytësor:** Mësuesit dhe asistentët që mbështetën nxënësit gjatë simulimit.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **10-15 nxënës** me nevoja të veçanta zhvillimore që morën pjesë në simulimin e zgjedhjeve.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

📖 Përfitimet për nxënësit:

- Të kuptuarit e bazave të sistemit politik dhe parimeve demokratike.
- Rritja e ndërgjegjësimit për rëndësinë e pjesëmarrjes në proceset shoqërore dhe marrjen e vendimeve.
- Mësimi për të drejtat dhe përgjegjësitë e zgjedhësve.

📖 Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Aftësia e përmirësuar për të marrë vendime të mirëmenduara.
- Zhvillimi i aftësive sociale dhe njohëse në lidhje me pjesëmarrjen politike.
- Forcimi i ndjenjës së përgjegjësisë dhe ndërgjegjësimi qytetar.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Jepni udhëzime të qarta dhe të thjeshta për t'i ndihmuar nxënësit të ndjekin procesin zgjedhor.
- Përfshini materiale vizuale për t'i ndihmuar nxënësit të kuptojnë procesin zgjedhor.
- Merrni parasysh organizimin e aktiviteteve të tilla si simulime të rregullta për të thelluar të kuptuarit dhe aftësitë e nxënësve.
- Inkurajoni pjesëmarrjen aktive dhe vendimmarrjen, duke i ndihmuar nxënësit të zhvillojnë ndjenjën e përgjegjësisë.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

https://drive.google.com/drive/folders/1Ks5MxVlef3WKx3_zipJB1nheMvDQqmJr

Data: 12 dhjetor 24

30. "Ushqyerja Tradicionale" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Ushqyerja tradicionale"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Ushqyerja Tradicionale" iu drejtua nxënësve me nevoja të veçanta zhvillimore dhe nxënësve të tjerë, me qëllim njohjen e tyre me metodat tradicionale të përgatitjes së ushqimit. Nxënësit mësuhan si të bënin gjalpë nga kremi dhe si bëhej buka pa maja në të kaluarën. Nëpërmjet ushtrimeve praktike, nxënësit fituan njohuri bazë për teknikat e lashta të përgatitjes së ushqimeve, të cilat u mundësonin të vlerësonin pasurinë e traditës dhe shkëmbimin e vlerave kulturore.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky aktivitet u krijua për t'u dhënë nxënësve një njohuri mbi metodat tradicionale të përgatitjes së ushqimit që ishin të zakonshme përpara industrializimit. Meqenëse nxënësit shpesh nuk janë të vetëdijshëm se si përgatiteshin ushqimet e përditshme në të kaluarën, qëllimi ishte të demonstrohej vlera e këtyre metodave dhe të rritej ndërgjegjësimi për rëndësinë e ruajtjes së trashëgimisë kulturore.

1. **Objektivi:** Të edukojë nxënësit me nevoja të veçanta zhvillimore dhe nxënësit e tjerë për metodat tradicionale të përgatitjes së ushqimit dhe ruajtjes së trashëgimisë kulturore.
2. **Problemi për të zgjidhur:** Aktiviteti u prezantua për t'u dhënë nxënësve një kuptim bazë se si përgatiteshin vaktet përpara se pajisjet moderne të kuzhinës të bëheshin gjerësisht të disponueshme. Ai gjithashtu u dha nxënësve një mundësi për të praktikuar aftësitë motorike përmes pjesëmarrjes aktive në përgatitjen e ushqimit.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga DC-VET

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: - Përgatitni materialet e nevojshme për aktivitete praktike, duke përfshirë kremin për përgatitjen e gjalpës dhe përbërësit për përgatitjen e bukës pa maja. - Organizoni hapësirën për aktivitete ku nxënësit mund të marrin pjesë të sigurt në përgatitjen e ushqimit. - Përgatitni informacionin bazë për metodat tradicionale të përgatitjes së ushqimit që do të përdoren gjatë aktivitetit.
2	Zbatimi: - Shpjegojuni nxënësve proceset bazë të bërjes së gjalpës nga kremi dhe përgatitjes së bukës pa maja. - Nxënësit marrin pjesë në mënyrë aktive në të dyja aktivitetet – duke bërë gjalpë duke gatuar kremin dhe duke përgatitur brumin për bukë. - Organizoni një prezantim se si këto metoda ishin të rëndësishme në të kaluarën dhe pse ato ishin efektive.
3	Vlerësimi: - Bëni diskutime me nxënësit për të vlerësuar atë që mësuuan rreth metodave të lashta të përgatitjes së ushqimit. - Vlerësoni se sa të angazhuar ishin nxënësit në proces dhe sa me sukses i përvetësuan teknikat. - Diskutoni përvojat e nxënësve dhe ndjenjën e tyre të krenarisë në përgatitjen e ushqimit në mënyrë tradicionale.

Grupi/at e synuara të praktikës

- Grupi kryesor i synuar:** Nxënësit me nevoja të veçanta në zhvillim që morën pjesë në aktivitetet praktike të përgatitjes së ushqimit.

- **Grupi i synuar dytësor:** Nxënës të tjerë që morën pjesë në aktivitet dhe mësuan për metodat tradicionale të përgatitjes së ushqimit.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **10-15 nxënësme** nevoja të veçanta zhvillimore, si dhe nxënës të tjerë që morën pjesë në aktivitet.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

 Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive motorike bazë përmes përgatitjes praktike të ushqimit.
- Rritja e ndërgjegjësimit për rëndësinë e ruajtjes së traditës dhe trashëgimisë kulturore.
- Mësimi rreth metodave tradicionale të përgatitjes së ushqimit dhe fitimi i besimit përmes të mësuarit praktik.

 Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Aftësi e zgjeruar për të praktikuar aftësitë tradicionale.
- Zhvilloi vlerësim për metodat e thjeshta por efektive të jetës.
- Të mësuarit për rëndësinë e identitetit kulturor përmes aktiviteteve të përditshme.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përgatitni të gjitha materialet paraprakisht dhe sigurohuni që të përfshini udhëzimet e sigurisë për punën me ushqimin.
- Sigurohuni që nxënësit të kenë një rol aktiv në të gjitha fazat e procesit të përgatitjes, në mënyrë që ata të mësojnë sa më shumë që të jetë e mundur nga përvoja.
- Merrni parasysh organizimin e punëtorive që do t'u kujtojnë vazhdimisht nxënësve rëndësinë e ruajtjes së trashëgimisë kulturore dhe traditave.
- Lidheni këtë aktivitet me tema të tjera mësimore, si ekologjia dhe qëndrueshmëria, në mënyrë që nxënësit të kenë një qasje gjithëpërfshirëse ndaj këtyre çështjeve.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://drive.google.com/drive/folders/1kDSWn0EfkhOur4Mngl6ecHrVr1-R75Y0>

Data:

1 tetor 2024.

31. "Përpunimi i bizhuterive prej leshi" Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	"Përpunimi i bizhuterive prej leshi"
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti "Përpunimi i bizhuterive prej leshi" përfshiu nxënës me nevoja të veçanta zhvillimore, si dhe nxënës të tjerë, në krijimin e bizhuterive prej leshi. Nxënësit mësuan se si të përdorin leshin për të krijuar pjesë dekorative si byzylykë, gjerdan dhe unaza. Ky aktivitet praktik inkurajoi kreativitetin dhe u mundësoi nxënësve të praktikojnë aftësitë e tyre të shkëlqyera motorike duke bërë bizhuteri të bukura dhe unike.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky aktivitet u krijua për t'u ofruar nxënësve mundësinë për të eksploruar krijimtarinë e tyre dhe për të zhvilluar aftësi të reja në mjeshtëri. Puna me lesh i ndihmoi nxënësit të përqëndrohen në detyrat sfiduese, duke rritur aftësinë e tyre për t'i kushtuar vëmendje detajeve. Qëllimi ishte rritja e aftësive motorike, kreativiteti dhe vetë-shprehja, duke promovuar gjithashtu punën në grup dhe bashkëpunimin midis nxënësve me dhe pa nevoja të veçanta.

1. **Objektivi:** Qëllimi ishte t'u mësohej nxënësve një zanat që do t'i ndihmonte ata të shprehnin krijimtarinë e tyre, të zhvillonin aftësi të shkëlqyera motorike dhe të ndërtonin punën ekipore dhe bashkëpunimin.
2. **Problemi për të zgjidhur:** Ky aktivitet u prezantua për t'u dhënë nxënësve mundësinë për t'u angazhuar në punë krijuese që ishte sa terapeutike dhe e këndshme. Ai synonte të përmirësonte fokusin, shkathtësinë dhe aftësitë e tyre bashkëpunuese, duke i ndihmuar gjithashtu të ndërtonin besimin duke krijuar diçka të prekshme.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga projekti DC-VET, i cili thekson punëtoritë e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe përmirësimin e aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Siguroni të gjitha materialet e nevojshme, duke përfshirë leshin e ngjyrave të ndryshme, gjilpërat dhe furnizime të tjera për prodhimin e bizhuterive. • Përgatitni hapësirën e punës për të akomoduar të gjithë nxënësit, duke u siguruar që ata të kenë hapësirë të mjaftueshme për të punuar në projektet e tyre. • Jepni udhëzime të thjeshta dhe demonstroni se si të përdorni leshin për të krijuar sende bizhuterish.
2	Zbatimi: • Drejtojeni nxënësit në procesin e krijimit të bizhuterive, duke u treguar atyre se si të përdredhin, lidhin dhe dekorojnë me lesh. • Inkurajoni nxënësit të jenë krijues dhe të dizajnojnë pjesët e tyre unike. • Sigurohuni që nxënësit me nevoja të veçanta të marrin nivelin e duhur të mbështetjes bazuar në nevojat e tyre individuale.
3	Vlerësimi: • Vëzhgoni nxënësit ndërsa punojnë për të vlerësuar angazhimin dhe përparimin e tyre. • Vlerësoni cilësinë e produkteve të gatshme dhe nivelin e kreativitetit të demonstruar. • Diskutoni përvojën me nxënësit për të përcaktuar ndjenjat e tyre rreth përvojës dhe asaj që mësuam.

Grupi/at e synuara të praktikës

- **Grupi kryesor i synuar:** Nxënës me nevoja të veçanta zhvillimore, të cilët u përfshinë aktivisht në procesin e punimit.
- **Grupi i synuar dytësor:** Nxënës të tjerë që morën pjesë dhe punuan përkrah nxënësve me nevoja të veçanta, duke nxitur përfshirjen dhe punën në grup.

Numri i nxënësve të përfshirë

- **10-20 nxënës** me nevoja të veçanta zhvillimore, si dhe nxënës të tjerë që morën pjesë në aktivitet.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive të shkëlqyera motorike përmes detyrave sfiduese si përdredhja dhe lidhja e leshit.
- Rritja e krijimtarisë dhe vetë-shprehjes ndërsa nxënësit projektuan bizhuteritë e tyre.
- Rritja e ndjenjës së arritjes dhe besimit në aftësinë e tyre për të krijuar diçka unike.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Përmirësim në fokus, shkathtësi dhe vëmendje ndaj detajeve.
- Rritja e bashkëpunimit mes nxënësve me dhe pa nevoja të veçanta.
- Rritja e vetëvlerësimit përmes përfundimit të një projekti krijues.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Sigurohuni që të gjithë nxënësit të kenë materialet dhe udhëzimet e nevojshme për të marrë pjesë në mënyrë efektive në aktivitet.
- Ofroni mbështetje individuale për nxënësit me nevoja të veçanta për t'i ndihmuar ata të përfshihen plotësisht në procesin krijues.
- Organizoni një ekspozitë ose ekspozitë të bizhuterive të bëra nga nxënësit, duke u dhënë atyre një mundësi për të shfaqur punën e tyre dhe të ndjehen krenarë për arritjet e tyre.
- Merrni parasysh integrimin e aktivitetit me mësimet të tjera mbi krijimtarinë, dizajnin apo edhe rëndësinë e riciklimit (nëse leshi merret nga praktika të qëndrueshme).

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://drive.google.com/drive/folders/1kDSWn0EfkhOur4Mngl6ecHrVr1-R75Y0>

32. Aksioni Humanitar për Paketat e Dhuratave të Vitit të Ri Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Aksion Humanitar për Pako Dhuratash për Vitin e Ri
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Më 12 dhjetor 2024, nxënësit nga JU Srednjoškolski Centar Hadžići ndërmorën një iniciativë zemre në rrugë për të mbledhur fonde për paketat e dhuratave të Vitit të Ri për fëmijët nga familjet e cenueshme sociale. Mes pjesëmarrësve ishin nxënës me vështirësi zhvillimi, përfshirja e të cilëve nxori në pah përkushtimin e shkollës për gjithëpërfshirje dhe pranim. Aksioni u zhvillua në rrugët e qytetit, ku nxënësit me buzëqeshje dhe fjalë të ngrohta ftuan kalimtarët t'i bashkohen kësaj nisme të admirueshme. Përpjekjet dhe entuziazmi i tyre frymëzoi qytetarët, të cilët kontribuan bujarisht në këtë ngjarje. Falë këtij aktiviteti, shumë fëmijë do të përjetojnë gëzimin e festave të fundvitit dhe do të shijojnë paketat e dhuratave të përgatitura me kujdes.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky aktivitet u organizua për:

1. Nxiti solidaritetin dhe ndjeshmërinë mes nxënësve.
2. Ofrojini fëmijëve të rrezikuar nga shoqëria gëzimin e marrjes së dhuratave për pushime.

3. Angazhoni në mënyrë aktive nxënësit, përfshirë ata me vështirësi zhvillimi, në nismat humanitare që kontribuojnë në komunitet.

Çështjet që duam të trajtojmë:

- Mungesa e mundësive që nxënësit të kontribuojnë në mënyrë aktive në komunitetin e tyre përmes aktiviteteve humanitare.
- Nevoja për të mbështetur fëmijët e cënueshëm social gjatë sezonit të festave.
- Promovimi i vlerave të solidaritetit, përfshirjes dhe përgjegjësisë sociale tek të rinjtë.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET BB? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj nga projekti DC-VET BB (Edukimi i dyfishtë në Ballkanin Perëndimor), i cili thekson punëtoritë e krijuara për të promovuar pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe përmirësimin e aftësive të tyre të nevojshme në jetën e përditshme përmes punës së përbashkët në grup dhe aktiviteteve praktike.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Përcaktoni qëllimet e aksionit dhe siguronit materialet e nevojshme për organizimin e aktivitetit në rrugë. • Angazhoni nxënësit, përfshirë ata me vështirësi në zhvillim. • Përgatitja e materialeve promovuese (postera, fletushka) për të informuar qytetarët për aksionin.
2	Zbatimi: • Organizoni aksionin në rrugë: Nxënësit ftuan ngrohtësisht qytetarët që të dhurojnë bujarisht fonde për të mbështetur këtë aktivitet. • Ndërveproni me kalimtarët: Nxënësit shpjeguan qëllimin e veprimtarisë dhe rëndësinë e tij. • Mblidhni donacione: Të gjitha fondet u dokumentuan dhe u drejtuan për përgatitjen e paketave të dhuratave të Vitit të Ri.
3	Vlerësimi:

- Shqyrtoni fondet e mbledhura dhe përcaktoni se sa pako dhuratash mund të përgatiten.
- Mblidhni komentet e nxënësve për përvojën e tyre gjatë aktivitetit.
- Shprehni mirënjohjen për qytetarët përmes shpalljeve publike të rezultateve dhe falënderimeve.

Grupi/at e synuara të praktikës

- Grupi i synuar parësor: Nxënësit që morën pjesë në organizimin dhe realizimin e aksionit, përfshirë nxënësit me vështirësi zhvillimi.
- Grupi i synuar dytësor: Fëmijë të cënueshëm social që morën paketat e dhuratave të Vitit të Ri.

Numri i nxënësve të përfshirë

- Në realizimin e aksionit morën pjesë gjithsej 18 nxënës, përfshirë edhe ata me vështirësi në zhvillim.
- Aksioni preku drejtpërdrejt dhjetëra fëmijë të familjeve në nevojë sociale të cilët morën paketat e dhuratave.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Zhvillimi i aftësive komunikuese dhe organizative përmes ndërveprimit me qytetarët.
- Forcuar ndërgjegjësimin për përgjegjësinë sociale dhe ndjeshmërinë ndaj të tjerëve.
- Një ndjenjë e arritjes përmes rezultateve të prekshme të punës së tyre humanitare.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Rritja e aftësive të punës në grup dhe iniciativës.
- Rritja e të kuptuarit të rëndësisë së veprimit kolektiv për të mirën më të madhe.
- Forcimi i marrëdhënieve gjithëpërfshirëse mes nxënësve nëpërmjet aktiviteteve të përbashkëta.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përcaktoni qartë qëllimet e aktivitetit dhe angazhoni nxënësit në të gjitha fazat, nga planifikimi deri te zbatimi.
- Inkurajoni nxënësit të jenë kreativë në qasjen dhe komunikimin e tyre me qytetarët.
- Sigurimi i transparencës në mbledhjen dhe përdorimin e fondeve për të mbështetur besimin e qytetarëve.
- Organizoni aktivitete të ngjashme gjatë festave të tjera ose datave të rëndësishme për të vazhduar mbështetjen e komunitetit.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)
<https://www.facebook.com/share/p/9s8wxQawtFwepywR/>

Data: 12 dhjetor 2024

33. Vizitë në Qendrën Shkollore "Mehmed Hanxhiq"

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Vizitë në Qendrën Shkollore "Mehmed Hanxhiq".
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Nxënësit nga JU Srednjoškolski Centar Hadžići vizituan Qendrën shkollore "Mehmed Handžić". Gjatë këtij aktiviteti magjepsës, mikpritësit tanë na udhëzuan në një udhëtim edukativ nëpër historinë e arritjeve shkencore në Muzeun e tyre unik të Shpikësit. Përmes një ekspozite të pasur shpikjesh, nxënësit e klasave të teta dhe të nënta prezantuan risitë kryesore që kanë formësuar botën siç e njohim ne sot, duke demonstruar pasionin e tyre për shkencën dhe kërkimin. Vizita u dha një mundësi të jashtëzakonshme nxënësve që të frymëzohen, të zgjerojnë njohuritë e tyre dhe të marrin pjesë në shkëmbimin e përvojave me bashkëmoshatarët e tyre.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ky aktivitet është projektuar për të:

1. Nxitja e bashkëpunimit dhe shkëmbimit të njohurive ndërmjet shkollave.
2. Nxitja e interesit të nxënësve për shkencën dhe risitë teknologjike.
3. Lidhni më afër historinë e arritjeve shkencore përmes të mësuarit ndërveprues.

Çështjet që duam të trajtojmë:

- Mungesa e lidhjes mes shkollave në komunitet.

- Nevoja për të rritur interesin e nxënësve për shkencën.
- Qasje e kufizuar në përvojat praktike dhe arsimore jashtë klasës.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Kontaktoni nikoqirët dhe rregulloni datën dhe programin e vizitës. • Përgatitni nxënësit për vizitën duke prezantuar temën e arritjeve shkencore. • Organizoni transportin dhe siguroni mbikëqyrjen e duhur për nxënësit.
2	Zbatimi: • Nxënësit vizituan Muzeun e Shpikësit dhe ndoqën leksionet e mbajtura nga bashkëmoshatarët e tyre. • Mori pjesë aktive në diskutime dhe shtroi pyetje në lidhje me risitë. • Shkëmbyen përvoja dhe arritën në një përfundim mbi rëndësinë e shkencës dhe teknologjisë në jetën e përditshme.
3	Vlerësimi: • Rishikoni përshtypjet e nxënësve për përvojën përmes diskutimeve dhe komenteve. • Merrni parasysh mundësitë e ardhshme për vizita të ngjashme ose bashkëpunim me shkolla të tjera. • Dokumentoni momentet kryesore nga vizita përmes fotografive dhe shënimeve.

Grupi/at e synuara të praktikës

- **Grupi i synuar kryesor:** Nxënësit nga JU Srednjoškolski Centar Hadžići të cilët vizituan Muzeun e Shpikësit.
- **Grupi i synuar dytësor:** Mikpritës, nxënës dhe mësues nga Qendra Shkollore "Mehmed Hanxhiq".

Numri i nxënësve të përfshirë

Në vizitë morën pjesë gjithsej 15 nxënës.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Përfitimet për nxënësit:

- Njohuri të thelluara për arritjet shkencore nëpërmjet metodave të të nxënit ndërveprues.
- Rritja e interesit për kërkimin dhe inovacionin.
- Forcimi i aftësive sociale nëpërmjet bashkëpunimit dhe komunikimit me bashkëmoshatarët.

Ndikimi në rezultatet e të nxënit:

- Një kuptim më i mirë i rëndësisë së zbulimeve shkencore dhe kontributit të tyre në zhvillimin e shoqërisë.
- Rritja e motivimit për eksplorim të mëtejshëm të temave shkencore.
- Forcimi i shpirtit dhe solidaritetit të komunitetit nëpërmjet shkëmbimit të përvojave me nxënës të një shkolle tjetër.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përgatitini nxënësit paraprakisht për të siguruar një kuptim më të thellë të temës gjatë vizitës.
- Siguroni kohë të mjaftueshme për diskutime dhe pyetje gjatë prezantimeve.
- Merrni parasysh organizimin e vizitave reciproke ose ngjarjeve të ngjashme në shkollën tuaj.
- Dokumentoni përvojën përmes fotografive, raporteve dhe komenteve për vlerësimin dhe zhvillimin e mëtejshëm të aktivitetit.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://www.facebook.com/share/v/aDtysrJJXk4PmCnf/>

Data: 11 nëntor 2022

34. Festimi i ditës së mollës Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Festimi i ditës së mollës
Organizata që piloton praktikën e mirë	JU Srednjoškolski centar Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Festimi i ditës së Apple ishte një përzierje e këndshme e praktikitetit dhe edukimit duke ofruar një përvojë tërheqëse që bashkoi argëtimin dhe mësimin. Kjo ngjarje përfshin aktivitete praktike: bërja e produkteve të shëndetshme shtëpiake (petulla të mbushura me reçel molle dhe byrek me mollë) dhe shitje në pazarin humanitar. Mjetet e grumbulluara në këtë aktivitet kanë për qëllim pagesën e drekës shkollore për nxënësit në nevojë sociale. Nëpërmjet kësaj përvoje nxënësit jo vetëm thelluan aftësitë e tyre kulinare, por gjithashtu fituan njohuri për rëndësinë e zakoneve të shëndetshme të të ushqyerit.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Dita e mollës festohet në të gjithë botën për të treguar rëndësinë e këtij fruti për shëndetin tonë dhe për të rritur ndërgjegjësimin për zakonet e të ushqyerit të shëndetshëm. Ky aktivitet u zbatua si pjesë e një projekti shkollor dhe synimi ishte promovimi i përfshirjes sociale dhe mbështetja e nxënësve në nevojë sociale.

Praktika u zbatua për të treguar:

1. Promovimi i shprehive të shëndetshme të të ushqyerit tek nxënësit
2. Përfshirja e nxënësve në aktivitete praktike dhe punë ekipore
3. Mbledhja e fondeve për nxënësit në nevojë

Problemët që duam të zgjidhim:

- Vetëdija e pamjaftueshme për rëndësinë e ushqimit të shëndetshëm

- Nevoja për forma specifike të ndihmës për nxënësit në nevoja sociale
- Mungesa e mundësive për përfshirjen e nxënësve në aktivitete humanitare dhe të përbashkëta

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	1. Planifikimi: · Zgjedhja e datës për të festuar ditën e Apple · Përgatitja e nxënësve për pjesën hyrëse edukative rreth varieteteve të mollës dhe zakoneve të shëndetshme të të ushqyerit · Sigurimi i përbërësve të nevojshëm për përgatitjen e ushqimit · Organizimi i pazarit humanitar
2	2. Zbatimi: · Organizimi i sesioneve edukative për shëndetin dhe mollët · Bërja e ushqimit (petullave dhe byrekut me mollë) në ekipe · Shitja e produkteve në pazar me qëllim të qartë humanitar
3	3. Vlerësimi: · Analiza e mbledhjes së fondeve dhe përcaktimi i numrit të nxënësve që do të marrin drekë shkollore falas · Komentet e nxënësve dhe të mësuesve për organizimin dhe rezultatet e aktiviteteve

Grupi/at e synuara të praktikës

- 📌 Grupi i synuar primar: Nxënësit që morën pjesë aktive në aktivitetet përgatitore dhe realizuese

Numri i nxënësve të përfshirë

- 📌 20 nxënës morën pjesë në shitje dhe prodhim
- Pazar humanitar vizitoi më shumë se 100 nxënës dhe mësues

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënësit

- Zhvillimi i aftësive praktike, ndërtimi i ekipit dhe përgjegjësia ekipore
- Rritja e ndërgjegjësimit për rëndësinë e ushqimit të shëndetshëm dhe punës humanitare
- Ndikimi në rezultatet e të nxënit:
 - Rritja e interesit për aktivitete të dobishme shoqërore
 - Përmirësimi i aftësive komunikuese dhe organizative të nxënësve

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Përfshini nxënësit në të gjitha pjesët e aktiviteteve, nga planifikimi deri te vlerësimi, në mënyrë që të ndiheni përgjegjës për suksesin e tij
- Komunikoni qartë për qëllimin e aktivitetit për të rritur motivimin e nxënësve.
- Përshtatja e fushës së aktiviteteve me pajisjet dhe kapacitetet shkollore të nxënësve.
- Sigurohuni që të shënoni dhe ndani rezultatet (për shembull mbledhjen e fondeve) në mënyrë që të gjithë pjesëmarrësit të shohin ndikimin konkret të punës së tyre

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://www.facebook.com/share/p/BkbDnYrCu9ivB8Ph/>

https://drive.google.com/drive/folders/1-VD_SHTaB0PNjbOs7LN5j9w2MdFFk9Gj

Data: 18 tetor 202

35. Një shkollë e përshtatur për nevojat e mia

Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Një shkollë e përshtatur për nevojat e mia
Organizata që piloton praktikën e mirë	Qendra e shkollës së mesme Hadžići
Vendi	Bosnjë dhe Hercegovinë

Përshkrimi i praktikës së mirë

Punëtorja "Një shkollë e përshtatur për nevojat e mia" u krijua për të inkurajuar nxënësit të shprehin ide për përmirësimin e mjedisit shkollor, duke u fokusuar në aftësitë sociale dhe motorike si dhe në ndërtimin e ekipit. Aktivitetet përfshinin ushtrime në grup, lojëra konkurruese dhe punë krijuese duke përdorur flip chart. Nxënësit morën pjesë aktive në krijimin e ndryshimeve pozitive në shkollë.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Punëtorja u realizua me fokus në krijimin e një mjedisi gjithëpërfshirës në shkollë dhe për të forcuar zërin e nxënësve në marrjen e vendimeve. Ky aktivitet u krijua në përgjigje të nevojës së madhe për t'u lidhur mes nxënësve dhe për të zhvilluar aftësitë e tyre praktike dhe për t'i përfshirë ata në politikat e shkollës.

Praktika u zbatua për të treguar:

1. Rritja e ndjenjave të përkatësisë dhe lidhjes mes nxënësve.
2. Zhvillimi i aftësive motorike dhe analitike të cilat janë të rëndësishme për punët e ardhshme.
3. Ai i mundësoi nxënësve të sugjerojnë ide specifike për përmirësimin e mjedisit shkollor

Problemet që duam të zgjidhim:

- Pjesëmarrja e pamjaftueshme e nxënësve në krijimin e mjedisit shkollor
- Nevoja për forcimin e aftësive sociale tek nxënësit
- Mungesa e vetëdijes për rëndësinë e aftësive praktike për suksesin e ardhshëm profesional

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është frymëzuar nga shembuj të projekteve DC-VET ku mund të gjeni seminare, të cilat fokusohen në pjesëmarrjen aktive të nxënësve dhe forcimin e kompetencave të tyre përmes punës në grup dhe aktivitetit praktik.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi: • Përcaktoni qëllimin e seminarit (për shembull forcimi i lidhjes në grup, inkurajimi për të qenë krijues dhe për të shprehur ide) • Jepni materiale (karta pantomimë, flip chart, shënues, elementë për ushtrime motorike) • Zgjidhni hapësirën dhe pjesëmarrësit
2	Zbatimi: • Organizimi i punëtorive në disa faza: hyrje, ushtrime motorike, lojëra konkurruese dhe pjesa krijuese • Përdorimi i metodave që inkurajojnë pjesëmarrjen dhe punën në grup
3	Vlerësimi: • Vlerësoni idetë e mbledhura të nxënësve nga flip chart • Mblodhi komente nga nxënësit në lidhje me ndjenjat e tyre gjatë seminarit • Shqyrtimi i rezultateve për planifikimin e aktiviteteve të ardhshme

Grupi/at e synuara të praktikës

- Nxënës i shkollës së mesme me fokus nxënësit me nevojë për përfshirje sociale dhe forcimin e aftësive sociale

Numri i nxënësve të përfshirë

Numri i nxënësve që përfshihen në këtë aktivitet është 8.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

- Zhvillimi i aftësive sociale dhe ndërtimi i ekipit
- Rritja e ndërgjegjësimin për aftësitë motorike dhe analitike për zhvillim profesional
- Ndjenja më e fortë e përkatësisë në shkollë dhe komunitet
- Shkathtësi të përmirësuara të shprehjeve analitike dhe krijuese
- Aftësia për të bashkëpunuar në mënyrë efektive brenda një ekipi dhe për të marrë vendime kolektive

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

1. Sigurimi i një aksesit gjithëpërfshirës që mundëson pjesëmarrjen aktive të të gjithë nxënësve.
2. Personalizo aktivitetet për të akomoduar të gjithë nxënësit dhe interesat e tyre të ndryshme
3. Jepni kohë të mjaftueshme për pjesën krijuese në mënyrë që të gjithë të ndihen të përfshirë.
4. Përdorni rezultatet e vlerësimit për planifikimin e punësive ose projekteve të ardhshme.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://drive.google.com/drive/folders/1ByjRfCuQnN2n7cLAFAlh-Rxoa4OXBXSm>

Data: 20 shtator 2024.

36. Mjeti i Vlerësimit RUORI Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Mjeti i Vlerësimit RUORI
Organizata që piloton praktikën e mirë	Kolegji Profesional Luovi
Vendi	Finlanda

Përshkrimi i praktikës së mirë

Mjeti i Vlerësimit RUORI ndihmon në zhvillimin e rrugëve mësimore dhe shërbimeve mbështetëse për nxënësit. Mjeti i vlerësimit RUORI është një metodë për vlerësimin e aftësive funksionale dhe aftësive studimore në studimet profesionale. Ai është zhvilluar në Kolegjin Profesional Luovi dhe bazohet në klasifikimin ndërkombëtar * ICF të Organizatës Botërore të Shëndetësisë. Me ndihmën e RUORI, aplikanti ose studenti mund të vlerësojë dhe identifikojë aftësitë e tij të studimit, motivimin dhe përshtatshmërinë për një diplomë ose arsim të caktuar së bashku me ekspertë. ,

Vlerësimi RUORI u përgjigjet pyetjeve në lidhje me gatishmërinë për punë dhe studim dhe jep informacion në lidhje me nevojën për mbështetje dhe udhëzime gjatë studimit. Me RUORI, klienti mund të vlerësojë dhe të përshkruajë, së bashku me ekspertët, nevojën për mbështetje të veçantë dhe kërkuese gjatë studimit. RUORI përfshin një vetë-vlerësim për klientin, një vlerësim për ekspertët dhe një formular diskutimi udhëzues. Përveç kësaj, kartat RUORI me fotografi dhe pyetje mund të përdoren për të mbështetur udhëzimet.

Vlerësimi i përqendruar te burimet merr në konsideratë gjithashtu nevojën për mbështetje për aplikantin ose studentin në studime dhe punësim pas studimeve. Në qendër të zhvillimit të RUORI ka qenë orientimi ndaj klientit dhe lehtësia e përdorimit. Vlerësimi mund të kryhet në mjedise mësimore duke punuar së bashku me studentin. Vlerësimi RUORI mund të kryhet edhe gjatë studimeve në mjedise të ndryshme mësimore, siç janë vendet e punës. Në këtë rast, metodat dhe shërbimet që mbështesin aftësinë e studentit për të funksionuar mund të përshtaten për t'iu përshtatur çdo

mjedisi mësimor dhe për të mbështetur qëllimet e punësimit të studentit.

Në vetëvlerësimin RUORI, klienti u përgjigjet pyetjeve në mënyrë të pavarur ose, për shembull, së bashku me një kujdestar ose mësues. Shihni faqen e prezantimit të vetëvlerësimit për më shumë informacion dhe lidhje me pyetësorët. Vetë-vlerësimi RUORI disponohet në finlandisht (Selko), suedisht dhe anglisht.

Vlerësimi i ekspertëve RUORI ju lejon të përshkruani, në një mënyrë shumëdisiplinore, kapacitetin funksional të klientit dhe nevojën për mbështetje dhe udhëzime në studime. Personat e përfshirë në vlerësimin e ekspertëve RUORI bien dakord gjithmonë së bashku. Vlerësimi i ekspertit është në dispozicion në finlandisht, anglisht dhe arabisht.

Kartat RUORI kanë pyetje dhe fotografi rreth mësimit dhe aftësive të përditshme të nevojshme për studim dhe punësim. Kartat RUORI mund të përdoren për të diskutuar të mësuarit dhe planifikimin e studimeve tuaja dhe për të identifikuar dhe përshkruar nevojat për mbështetje të aplikantit ose studentit

në studimet e tyre. Kartat mund të përdoren në lidhje me metodën e vlerësimit RUORI. Ju mund të përdorni kartat elektronike RUORI ose të porosisni karta të printuara nga dyqani online Luovi Puoti.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Numri i nxënësve që kanë sfida në mësim dhe që kanë nevojë për mbështetje të veçantë në studimet e tyre po rritet vazhdimisht. Në Kolegjin Profesional Luovi ne besojmë se çdo individ është i veçantë dhe meriton të drejta dhe mundësi të barabarta. Rugët drejt punësimit dhe jetës së mirë. Me ndihmën e RUORI, aplikanti ose studenti mund të vlerësojë dhe identifikojë aftësitë e tyre studimore, motivimin dhe përshtatshmërinë për një diplomë ose arsim të caktuar së bashku me ekspertë. Gjithashtu ndihmon në ndërtimin e shërbimeve mbështetëse më efektive për studimet

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Po. Ai u prezantua së shpejti në seminarin në Helsinki.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Bini dakord për njerëzit e përfshirë në vlerësimin RUORI së bashku me studentin ose aplikantin. , Studenti është eksperti kryesor në përshkrimin dhe vlerësimin e aftësive të tij të të mësuarit ose nevojave të veçanta arsimore. Për më tepër, në vlerësim mund të marrin pjesë personeli i mësimdhënies, udhëzimit ose studimit, si dhe persona nga rrjeti i aplikantit ose i studentit, si këshilltar studimi ose mësues nga shkolla fillore.
2	Zgjidhni mjetet për vlerësimin përpara se të bëhet vlerësimi RUORI. Vlerësimet e bazuara në kompjuter ose celular kanë formularë online si për vetëvlerësim ashtu edhe për vlerësimin e ekspertëve.
3	Nëse përdorni mjetin e vetëvlerësimit RUORI, jepini studentit kohë të mjaftueshme për të shqyrtuar të gjithë pyetësonin. Nxënësit mund ta bëjnë vetëvlerësimin RUORI vetë ose së bashku, për shembull me një mësues ose me një asistent. Krijoni një pamje të përgjithshme me nxënësin për situatën e tij/saj dhe inkurajoni atë/saj të identifikojë pikat e forta dhe aftësitë e tij/saj dhe inkurajoni nxënësit të përshkruajnë edhe aspekte sfiduese të jetës së tij/saj përmes vetëvlerësimit. Ju mund të përdorni kartat RUORI.
4	Rishikoni rezultatet e vlerësimit RUORI në një diskutim udhëzues, i cili ofron një pamje tërësore të faktorëve që nxisin kapacitetin funksional dhe nevojat për mbështetje që duhet të merren parasysh gjatë studimit ose gjetjes së punësimit.
5	Merrni një qasje holistike dhe të bazuar në burime ndaj rezultateve. Bëjini rezultatet në dispozicion për përdorimin e vetë nxënësit. Konsideroni së bashku se çfarë mbështetje ose shërbime kanë nevojë për të mësuarin e tyre. Mendimi i vetë nxënësit është më i rëndësishmi kur merr një vendim.

Grupi/at e synuara të praktikës

Nxënësit që kanë sfida në mësim dhe që kanë nevojë për mbështetje të veçantë në studimet e tyre.

Numri i nxënësve të përfshirë

60

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Me ndihmën e RUORI-t, nxënësit u përfshinë në mënyrë më aktive në planifikimin e studimeve të tyre dhe ishin më të aftë për të komunikuar nevojat e tyre të veçanta. , Nxënësit janë gjithashtu në gjendje të paraqesin përvojat dhe opinionet e tyre në mënyrë më efektive kur planifikojnë studime dhe shërbime mbështetëse me një mësues ose staf udhëzues. Mësuesit dhe profesionistët udhërrëfyes kanë më shumë informacion rreth kapacitetit funksional të nxënësve dhe nevojave të veçanta arsimore dhe si t'i drejtojnë ata. Ndërtimi i shërbimeve mbështetëse më efektive.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

<https://luovi.fi/en/luovi-global-education/ruori-assesment-tool/>

<https://link.webpolsurveys.com/S/7549A7847206EE44>

<https://link.webpolsurveys.com/S/5759ADBE06C32834>

Four quadrants of RUORI

Resources

- Interest in and motivation to plan a career path
- Coping and energy levels
- Stress management
- Self-confidence
- Self-image

Learning and working capabilities

- Reading and writing
- Doing basic calculations
- Learning new things
- Health prerequisites of learning and working
- Manual skills
- Measuring and conceptualisation
- Concentration
- Completing tasks

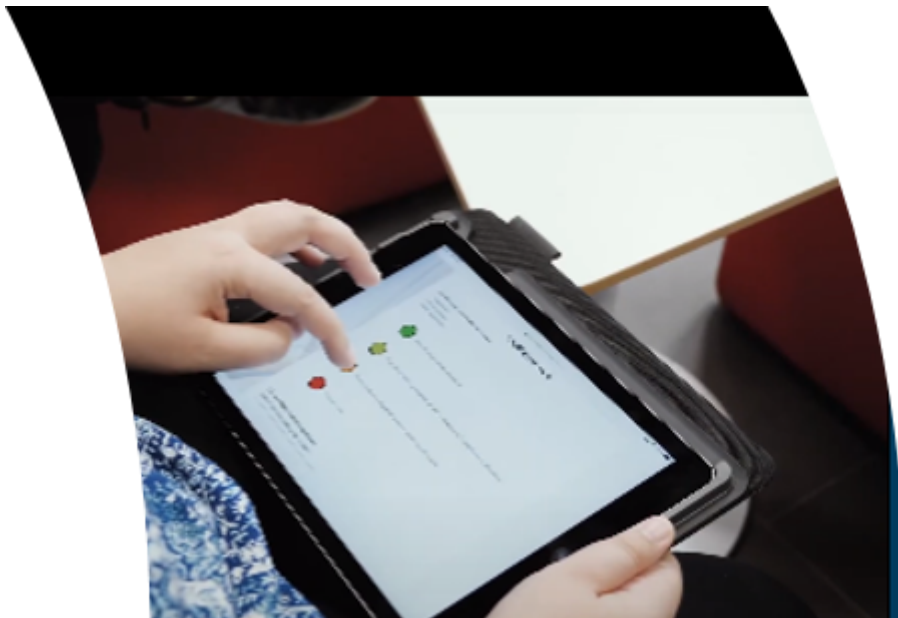
Co-operation skills

- Behaviour and expressing emotions
- Working in a group
- Social interaction skills
- Following instructions, rules and schedules

Everyday living skills

- Taking care of oneself
- Daily rhythm
- Doing chores
- Taking care of business and using money
- Getting from one place to another
- Hobbies and other meaningful leisure activities

37. Përdorimi i gjuhës së thjeshtë Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Përdorimi i gjuhës së thjeshtë
Organizata që piloton praktikën e mirë	Kolegji Profesional Luovi
Vendi	Finlanda

Përshkrimi i praktikës së mirë

Gjuha e thjeshtë është një gjuhë e përgjithshme e kuptueshme që nuk përmban fjalor të veçantë ose struktura të paqarta.

Kur doni të shkruani qartë, ju lutemi vini re këto gjëra:

- Preferoni fjalorin standard dhe të lehtë për t'u kuptuar.
- Përdorni folje veprorë. Shmangni përdorimin e rëndë të zërit pasiv.
- Preferoni fjalitë e nënrenditura ndaj fjalive.
- Shkruani shkurtesat dhe shpjegoni termat e rinj të paktën në përmendjen e parë.
- Inkurajoni një rrjedhë të qetë informacioni: shpjegoni së pari faktet e njohura dhe skicat e gjera, pastaj faktet e reja dhe detajet e vogla.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Nxënësit me vështirësi në të nxënë dhe emigrantët përfitojnë nga gjuha e qartë, gjuha e thjeshtë. Është më e lehtë, për shembull, të ndiqni udhëzimet e dhëna kur përdorni gjuhë të thjeshtë. Ndihmon për të punuar në mënyrë të pavarur, kur udhëzimet jepen hap pas hapi me një gjuhë të qartë.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Gjuha e thjeshtë përdoret gjerësisht në Finlandë. Ne gjithashtu kemi Lajme në gjuhë të thjeshtë në TV.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Merrni një vendim për përdorimin e gjuhës së thjeshtë.
2	Zgjidhni një grup nxënësish, për shembull emigrantë
3	Bëni udhëzime të qarta për shembull se si të përdorni një makinë larëse ose si të piqni një tortë Udhëzimet mund të shkruhen në një letër ose për shembull të hapen përmes një kodi QR
4	Shpjegojuni nxënësve udhëzimet hap pas hapi
5	Ju gjithashtu mund të përdorni fotografi për të mbështetur udhëzimet e shkruara
6	Vëzhgoni se si nxënësit ndjekin udhëzimet

Grupi/at e synuara të praktikës

Nxënësit me vështirësi në të mësuar, emigrantët, të moshuarit, fëmijët e vegjël, në fakt të gjithë mund të përfitojnë nga gjuha e thjeshtë.

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Rrit punën dhe studimin e pavarur.
Rezultate më të mira mësimore kur jeni në gjendje të kuptoni gjuhën që përdorni, lexoni dhe shkruani.
Ndihmon për t'u kujdesur për punët tuaja.
Emigrantët që studiojnë një gjuhë të re mund të mësojnë lehtësisht dhe ta kuptojnë më mirë kulturën.
Mbështet të bëhesh qytetar aktiv i shoqërisë.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Ju mund të përdorni gjuhë të thjeshtë në të gjitha fushat e studimit. Ju mund të jepni udhëzime duke përdorur një celular, kode QR etj jo vetëm të shkruara në një letër.

38. Ne zgjedhim atë që blejmë Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Ne zgjedhim atë që blejmë
Organizata që piloton praktikën e mirë	Departamenti Udhëzues i Institutit të Arsimit të Mesëm
Vendi	SPANJË

Përshkrimi i praktikës së mirë

Praktika edukative konsiston në blerjen në qendrën tregtare duke përdorur transportin publik. Ideja është që të shkojmë me një buxhet ekonomik për të blerë një copë veshje dhe për të shpërndarë paratë nëse duan ose kanë nevojë të blejnë më.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Shkolla jonë ndodhet në një zonë rurale dhe nxënësit nuk kanë autonomi për të blerë rrobat e tyre. Ata e kanë të vështirë të marrin vendime në mënyrë të pavarur.
Me këtë aktivitet punojmë për aftësitë sociale në marrëdhëniet mes kolegëve si dhe përmbajtjen kurrikulare (përdorimi i parave, llogaritja e distancave, kërkimi në internet për gjetjen

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Jo. Ne e zbatojmë atë çdo vit me nivele të ndryshme.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Njoftim paraprak me kohë të mjaftueshme për t'i motivuar ata të organizohen dhe të kursejnë para, Llogaritni kohën e nevojshme për aktivitetin.
2	Zgjidhni atë që duan të blejnë dhe ku mund ta blejnë
3	Përfshirja e nxënësve në planifikimin e mësimit. Vendosni se çfarë transporti do të përdorim.
4	Krahasoni dyqane të ndryshme. Zgjidhni një dhe shkruani arsyen.
5	Bëni një blerje. Merrni fotografitë e etiketave të shitjes.
6	Mbani një takim për të kontrolluar llogaritë
7	Punoni mësimin përkatës (Matematika: përqindjet; Gjuha: shpjegoni një ide; Teknologji: përdorni telefonin inteligjent për të kërkuar informacion...)
8	Nxirrni përfundime
	Koha e lire

Grupi/at e synuara të praktikës

Adoleshentët me nevoja të veçanta arsimore në shkollën e zakonshme.

EQF-3 → Programet bazë të VET: niveli i parë dhe i dytë

Numri i nxënësve të përfshirë

15-20

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Mënyra e ndryshme e lidhjes me bashkëmoshatarët si dhe rritja e vetëbesimit

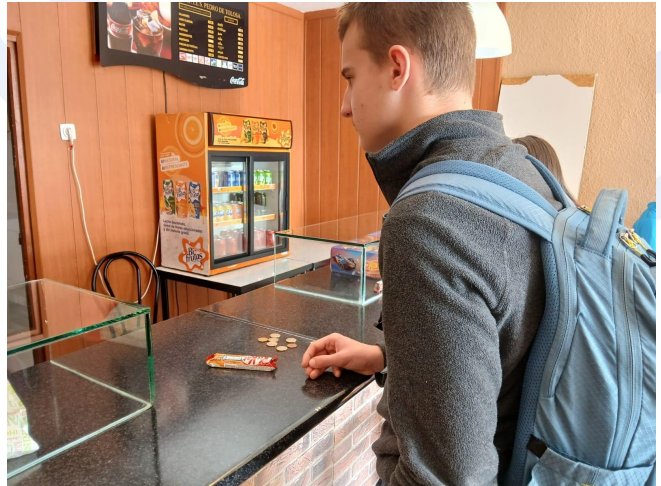
Me këtë përvojë ata mund të shkojnë vetë dhe aktivitete të tjera.

Ata e bëjnë mësimin e tyre akademik të dobishëm

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Planifikoni aktivitetin kur ka shitje në dyqane

Data

22 nëntor 202

39. Çdo ditë për të pranuar dhe fuqizuar talentin përtej kufijve Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Arti si një mjet i veçantë për të shprehur ndjenjat e fëmijëve me nevoja të veçanta.
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla Teknike VET Korçë
Vendi	Shqipëria

Përshkrimi i praktikës së mirë

Kjo praktikë e mirë u zhvillua për të rritur gjithëpërfshirjen e shkollës sonë dhe për të ofruar një platformë për nxënësit me aftësi të ndryshme për t'u shprehur përmes artit. Qëllimi kryesor i tij ishte të nxiste pranimin dhe integrimin e fëmijëve me nevoja të veçanta në mjedisin shkollor duke shfaqur potencialin e praktikave gjithëpërfshirëse për komunitetin e gjerë shkollor.

Për t'u siguruar që aktiviteti ishte i aksesueshëm dhe mbështetës, ai u planifikua me kujdes dhe u zbatua në hapa të vegjël e të menaxhueshëm. Kjo qasje ndihmoi në shmangien e mbingarkesës së nxënësve dhe i lejoi ata të angazhoheshin plotësisht në proces. Përgatitja filloi duke i futur fëmijët me konceptin e aktivitetit dhe duke i ndihmuar ata të kuptojnë se çfarë të presin.

Hapi fillestar përfshinte një iniciativë për mbledhjen e fondeve, ku nxënësit, mësuesit dhe vullnetarët punuan së bashku për të mbledhur fondet e nevojshme për të blerë materiale arti. Pasi u siguruan materialet, fëmijët u ftuan të zgjidhnin llojin e aktivitetit që ndiheshin më rehat – opsionet përfshijnë muzikë, pikturë ose lojëra. Arti ishte zgjedhja e tyre, pasi ofronte një dalje kreative dhe fleksibël për emocionet e tyre.

Aktiviteti kryesor u zhvillua në një dhomë të madhe mikpritëse të përgatitur me materiale arti si penela, ngjyra dhe letra. Secili fëmijë u inkurajua të përzgjidhte materiale dhe të vendoste se si dëshironte të krijonte. Disa nxënës zgjodhën të vulosnin gjurmët e duarve të tyre në letër të bardhë duke përdorur ngjyra të gjalla, një përvojë që i kënaqi dhe i përfshiu ata. Të tjerë

punuan në vizatime të para-skicuara, të cilat i kishin projektuar në bashkëpunim me drejtimin e një mësuesi të artit gjatë një vizite të mëparshme në shkollë.

Fëmijët u nxitën të shpreheshin lirshëm, duke zgjedhur ngjyrat që rezononin me ta.

Shumë zgjodhën jeshile, të cilën ata shpjeguan se simbolizonte shpresën. Një moment veçanërisht prekës ndodhi kur një student me nevoja të veçanta i shkroi një letër të përzemërt mësuesit të tij, duke shprehur admirimin dhe mirënjohjen e tij – një gjest që emocionoi të gjithë ata që ishin të pranishëm.

Kjo praktikë e mirë jo vetëm që u mundësoi nxënësve të shprehin ndjenjat dhe kreativitetin e tyre, por gjithashtu krijoi një lidhje emocionale midis pjesëmarrësve. Aktiviteti theksoi rëndësinë e pranimit dhe përfshirjes, duke demonstruar sesi arti mund të shërbejë si një medium i fuqishëm për vetë-shprehje dhe rritje emocionale.

Duke ndarë këtë iniciativë, ne synojmë të frymëzojmë shkollat e tjera që të adoptojnë praktika të ngjashme, duke nxitur një mjedis më gjithëpërfshirës dhe empatik për të gjithë nxënësit.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Ne e zbatuam këtë praktikë të mirë për të rritur ndërgjegjësimin e nxënësve me nevoja të veçanta në shkollën tonë dhe komunitetin tonë, në mënyrë që të gjithë të dinë se si të sillen me ta.

Nuk kishim asnjë problem për të zgjidhur sepse kemi një bilanc të mirë në shkollën tonë.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Po, kjo praktikë është transferuar nga një trajnim që kam marrë kur isha në Finlandë përmes projektit DC-Vet.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Planifikimi o Zgjedhja e ekipit të punës
---	--

	- o Sigurimi i materialeve: furça, bojë, ngjyra dhe letra - o Organizoni vendin e përshtatshëm dhe siguroni pjesëmarrjen e nxënësve dhe të tjerëve të interesuar për ngjarjen.
2	Zbatimi • Filloni me hyrjen dhe shpjegimin e praktikës në detaje • Ofrimi i mbështetjes së nxënësve gjatë gjithë detyrave të tyre krijuese • Shpërblimi i nxënësve më të mirë
3	Vlerësimi • Mbledhja e mendimeve nga të gjithë pjesëmarrësit për rëndësinë e një praktike të tillë. • Vlerësimi në çfarë mase praktika e mirë i ka arritur objektivat e saj • Bazuar në rezultatet, duke marrë parasysh çdo përmirësim për ngjarjet e ardhshme

Grupi/at e synuara të praktikës

Nxënësit e shkollës, komuniteti, prindërit, shkollat e tjera, organizata dhe qendra rezidenciale për fëmijët me nevoja të veçanta.

Numri i nxënësve të përfshirë

40 pjesëmarrës

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Aktiviteti u pa si një praktikë e mirë, sepse në këtë aktivitet nxënësit me nevoja të veçanta u shpërblyen me një çmim simbolik.

40. Konkurrenca ndërmjet klasave në fushën e njohurive dhe aftësive në shkollë Praktika e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Konkurrenca ndërmjet klasave në fushën e njohurive dhe aftësive në shkollë.
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e Mesme Profesionale: “Thoma Papapano”, Gjirokastrë
Vendi	Gjirokastrë, Shqipëri

Përshkrimi i praktikës së mirë

- Sigurim falas me literaturë profesionale për nxënësit me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar.
- Angazhimi i nxënësve me probleme familjare për nxënësit me status jetim, me një prind dhe prindër të divorcuar, në konkursin “Aftësia për të zbatuar njohuritë”.
- Sigurimi falas i literaturës profesionale për këtë target grup, nëpërmjet Albanian Sills.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

Për shkak të mosdhënies së literaturës për praktikat profesionale, për nxënësit me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar, për të mundësuar aftësitë e tyre teorike në lëndët profesionale dhe pjesëmarrjen në konkursin e njohurive dhe aftësive.

Pjesëmarrja në garat shkollore ndikon:

- Rritja e përgjegjësisë për të mësuar.
- Rrit ndjenjën e socializimit dhe punës në grup.
- Përmirëson aftësitë komunikuese dhe prezantuese të nxënësve.
- Rrit frymën e garës, duke menduar se përmes këtij projekti mund të mundësojmë përfshirjen në këtë event edhe të nxënësve me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Është një praktikë që ne e konsiderojmë të nevojshme ta zbatojmë në shkollën tonë, një praktikë që nuk e kemi parë askund tjetër, por është një praktikë që e shohim si një vend të përshtatshëm për të arritur objektivin e shoqërimit të fëmijëve me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

Aktiviteti:

Konkursi u nda në katër faza.

1	Faza I. Konkursi brenda klasave Data: 25.10. 2024 - Nxënësit e së njëjtës klasë të drejtimeve të ndryshme arsimore, zhvilluan konkurrencën mes njëri-tjetrit. - Paraprakisht nxënësve iu dhanë pyetje teorike dhe detyra praktike të cilat i kishin përvetësuar. - Pyetjet e konkursit janë përgatitur nga departamenti kryesor i shkollës.
2	Faza II. Gara ndërmjet klasave në të njëjtin nivel Data: 22.11.2024 - Në fazën e dytë u përzgjedhën nxënësit më të mirë të çdo klase për të konkurruar me nxënës të klasave të tjera brenda të njëjtit nivel. - Në përzgjedhjen e ekipeve është kujdesur që të përfshihen edhe nxënës me status jetimi, me një prind dhe me prindër të divorcuar. - Këtyre nxënësve iu dha literatura profesionale falas për studimin e nevojshëm.
3	Faza III. Garë mes nxënësve që fituan nivelet. Data: 19.12.2024 Në fazën e tretë të konkursit u përzgjedhën katër ekipe që përfaqësonin katër drejtimet arsimore në shkollë. - Në çdo ekip kishte nxënës të të njëjtit drejtim arsimor me nivele të ndryshme. - Në ekipet përfaqësuese të këtyre drejtimeve përfshiheshin edhe nxënës me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar. - Pyetjet e fazës së tretë u përzgjedhën nga mësues profesionistë të lëndëve profesionale dhe të përgjithshme, brenda departamenteve mësimore dhe ekipeve lëndore.
4	Faza IV. Shpërndarja e çmimeve dhe dhuratave për fituesit në tre vendet e para Data: 20.12.2024 • Në fund të konkursit fituesve u shpërndanë çmime, certifikata pjesëmarrjeje dhe dhurata.

- Në grupin e nxënësve që u shpërblyen me dhurata, kishte edhe nxënës me statusin e jetimit, me një prind dhe me prindër të divorcuar.

Grupi/at e synuara të praktikës

Nxënësit e klasave X, XI, XII dhe XIII të Shkollës së Mesme Profesionale: “Thoma Papapano”, Gjirokastër.

Nxenesit e klasave X , XI , XII dhe XIII te Shkolles se Mesme Profesionale : “Thoma Papapano”, Gjirokaster.

Numri i nxënësve të përfshirë

- Në fazën e parë në konkurs morën pjesë 15 nxënës.
- Në fazën e dytë 20 nxënës.
- Në fazën e tretë morën pjesë 20 nxënës
- Në fazën e katërt 20 nxënës.

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

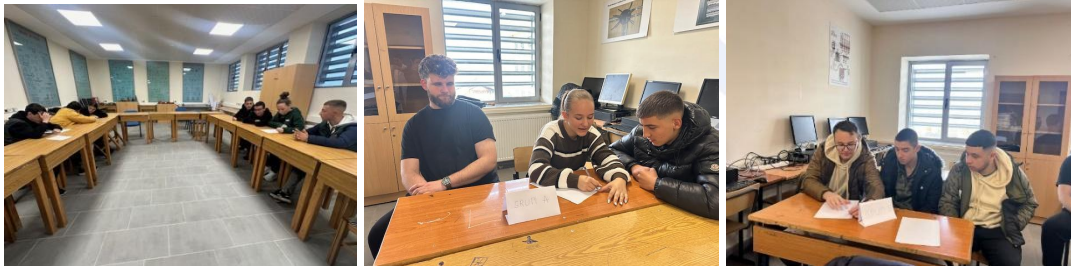
- Përfitimi i librave falas u mundësoi këtyre nxënësve të mësojnë individualisht, duke studiuar në shtëpi dhe duke krahasuar njohuritë përmes konkurrencës.
- Ata u bënë pjesë e garës në fazën e parë, u ndihmuan dhe u mbështetën për të vazhduar fazat e tjera dhe u përfaqësuan denjësisht deri në fazën finale.
- Gjatë pjesëmarrjes në konkurs është rritur ndërveprimi i nxënësve brenda së njëjtës grupmoshë, por edhe me nxënës të moshave të tjera.
- U rrit ndjenja e përgjegjësisë për t'u përfaqësuar me dinjitet, por edhe e ekipit përfaqësues.
- Të gjithë nxënësit me nevoja të veçanta ekonomike ndiheshin të barabartë me nxënësit e tjerë.

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

- Nxënësit me kushte të pafavorshme familjare shpesh humbasin besimin dhe bien në dëshpërim.
- Aktivitete si konkurse, vizita jashtë qytetit, aktivitete bamirësie, pjesëmarrje në aktivitete kulturo-artistike, zgjojnë edhe një herë te nxënësit vetëbesimin dhe shpresën për një të ardhme më të bukur.

Fotografitë (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

1. Foto e fazës së parë, 25 tetor 2024:

2. Foto e fazës së dytë, 22 nëntor 2024:

3. Foto e fazës së fundit, 19 dhjetor 2024:

4. Foto e fazës së fundit, 20.12 dhjetor. 2024:

Data: 20.12.2024

Punuar nga
Polikseni Koça

41. Organizimi i tryezave të rrumbullakëta me psikologjen dhe nxënësit me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar Praktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Organizimi i tryezave të rrumbullakëta me psikologjen dhe nxënësit me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar
Organizata që piloton praktikën e mirë	Shkolla e Mesme Profesionale: “Thoma Papapano”, Gjirokastrë
Vendi	Gjirokastrë, Shqipëri

Përshkrimi i praktikës së mirë

Qëllimi i këtij aktiviteti ishte socializimi i nxënësve me probleme familjare dhe tejkalimi i vështirësive përmes bashkëpunimit.

Rritja e vetëbesimit dhe personalitetit tek këta nxënës, nëpërmjet takimeve me psikologun dhe diskutimit të temave për vetëbesimin.

Diskutim në grup për vështirësitë e hasura dhe mënyrat për t'i kapërcyer ato.

Përmes një deklarate në PowerPoint, nxënësit kanë treguar sfidat më të mëdha me të cilat janë përballur në jetë.

Në takimet e folura, nxënësit kanë më shumë liri për ëndrrat e tyre, fazën e realizimit ose mosrealizimit të tyre dhe synimet e tyre të ardhshme.

Psikologu drejton bisedën për mundësinë e zgjidhjes së problemit dhe shton të gjitha alternativat për zgjidhjen e ngërçit.

Psikologu organizoi lojëra gjithëpërfshirëse me nxënësit ku ata parashikuan të ardhmen e tyre dhe përcaktuan edhe mundësitë për realizimin e ëndrrave të tyre.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?

- Shpesh nxënësit me status jetim, me një prind dhe me prindër të divorcuar, kanë treguar se ndjejnë nevojën për mbështetje emocionale shtesë.
- Në këtë target grup ne donim të rrisim vetëbesimin e tyre.
- Në takimet e organizuara nxënësit kanë folur më lirshëm për ëndrrat e tyre, fazën e realizimit apo mosrealizimit të tyre dhe synimet e tyre në të ardhmen.

A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?

Ne kemi vëzhguar dhe mësuar nga shumë shembuj në projektin DC-VET BB. Për më tepër, shkollat jonë ka disa nxënës që kanë nevojë për motivim dhe mbështetje për t'u ndjerë të inkurajuar dhe të përfshirë.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Faza I. 15 nëntor 2024 Takimi i parë u organizua në grup, ku secili nxënës foli për jetën e tij në mungesë të prindit.
2	Faza II. 27 nëntor 2024 Takimi i dytë i solli nxënësit ballë për ballë me psikologun dhe temë kryesore ishte historia e hidhërimit të mungesës së prindit.
3	Faza III. 13 dhjetor 2024 Takimi i tretë ishte prezantimi i detyrës së dhënë nga psikologu me temë: "Unë projektoj të ardhmen sot"
4	Faza IV. 20 dhjetor 2024 Takimi i katërt, të gjithë nxënësit u përfshinë në garën për zhvillimin e aftësive shkollore.

Grupi/at e synuara të praktikës

Nxënës me probleme familjare të klasave X, XI, XII dhe XIII të Shkollës së Mesme Profesionale: "Thoma Papapano", Gjirokastrë.

Numri i nxënësve të përfshirë

14 (katërbëdhjetë)

Përfitimet, ndikimi te nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

- Nxënësit kishin rritur konfidencialitetin mes tyre dhe në komunikimin me psikologun.
- Ata kishin një rritje të vetëbesimit dhe dëshirës për të punuar në grup.
- Rritja e vetëbesimit vihej re në mënyrën e paraqitjes së detyrës në PowerPoint.
- Nxënësit në garën e organizuar u përfshinë aktivisht dhe disa prej tyre ishin pjesë e ekipit fitues

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Le të jemi gjithmonë pranë këtyre fëmijëve në nevojë, duke u dhënë atyre dashurinë që kanë nevojë. Aktivizimi i vazhdueshëm në aktivitetet jashtëshkollore.

Fotografite (shtoni lidhjen, ju lutemi kontrolloni që mund t'i publikoni, privatësi ose nga mbrapa)

1. Fotot e fazës së parë, (mbahen më 15 nëntor 2024):

2. Fotot e fazës së dytë, 27 nëntor 2024:

3. Fotot e fazës së fundit, 13 dhjetor 2024:

4. Fotot e fazës së fundit, 20 dhjetor 2024:

Data: 20.12.2024

Punuar nga
Polikseni Koça

42.Piktogram në shkollën e mesme/AFPPraktikë e mirë

Titulli i praktikës së mirë	Piktogram në shkollën e mesme/AFP
Organizata që piloton praktikën e mirë	Departamenti Udhëzues i Institutit të Arsimit të Mesëm
Vendi	Spanja

Përshkrimi i praktikës së mirë

Aktiviteti konsiston në gjenerimin e piktogrameve për ambientet e institutit.

Konteksti

Pse e zbatuat praktikën? Kishit ndonjë problem që dëshironit të zgjidhnit?
Shkolla jonë ndodhet në një zonë rurale ku ka një numër të konsiderueshëm nxënësish për të cilët kjo mbështetje vizuale mund të jetë shumë e dobishme.
A është kjo një praktikë e transferuar nga një rast studimor apo një shembull që keni parë në projektin DC-VET ? Nëse po, cili?
Jo. Ne e zbatojmë atë çdo vit me nivele të ndryshme.

Hapat që duhen ndërmarrë nëse dëshironi të zbatoni praktikën e mirë nga planifikimi deri te Zbatimi dhe vlerësimi nëse përfshihet.

1	Shpjegojini grupit se ne nuk e përpunojmë të gjithë informacionin në të njëjtën mënyrë dhe se duhet t'i përcjellim mesazhet tona me mjete të ndryshme.
---	--

2	Stuhi mendimesh për kanale të ndryshme informacioni.
3	Trajtoni temat e ndryshme që kanë dalë. Nëse imazhet si formë komunikimi nuk janë përmendur, duhet të prezantohet tema për ta ngritur atë.
4	Trego imazhe të ndryshme që përcjellin të njëjtin mesazh. Krahasoni imazhe të ndryshme.
5	Nxirrni përfundime se si duhet të dizajnohen imazhet për të përcjellë informacionin që duam.
6	Punoni në dyshe në një sekuencë imazhesh dhe më pas tregojuni shokëve të tjerë të klasës pse i propozuam këto vizatime.
7	Zbatoni punën në fusha të ndryshme të shkollës sonë.

Grupi/at e synuara të praktikës

Adoleshentët me nevoja të veçanta arsimore në shkollën e zakonshme.
EQF-3 → Programet bazë të AFP-së: niveli i parë dhe i dytë

Numri i nxënësve të përfshirë

10-15

Përfitimet, ndikimi të nxënësit dhe rezultatet e të nxënit

Mënyra e ndryshme e lidhjes me bashkëmoshatarët si dhe rritja e vetëbesimit.
Me këtë përvojë ata mund të shkojnë vetë dhe aktivitete të tjera.
Ata e bëjnë mësimin e tyre akademik të dobishëm

Sugjerime për përdoruesit e ardhshëm të kësaj praktike të mirë

Aktiviteti mund të kryhet me grupe nxënësish ku ka shokë të klasës që mund të përfitojnë prej tij

KONKLUZIONET

Paketa e mjeteve është krijuar për t'u ofruar mësuesve të AFP-së mjete dhe strategji praktike për të mbështetur nxënësit me më pak mundësi, duke siguruar që ata të arrijnë rezultatet e tyre të të nxënit dhe të kalojnë pa probleme në tregun e punës.

Paketa e veglave ka një fokus arsimor gjithëpërfshirës, praktikat e përfshira në manual synojnë të adresojnë barrierat e ndryshme me të cilat përballen nxënësit, si aftësitë e kufizuara, sfidat ekonomike dhe pengesat kulturore, duke promovuar barazinë dhe përfshirjen në arsim.

Paketa e veglave thekson rëndësinë e zhvillimit bashkëpunues: ai u zhvillua përmes një procesi bashkëpunues që përfshin partnerë nga Shqipëria, Bosnja Hercegovina, Kosova dhe Mali i Zi. Ky bashkëpunim siguroi që praktikat të jenë të përshtatshme dhe të adaptueshme për kontekste të ndryshme arsimore.

Praktikat e prezantuara në paketën e veglave janë testuar në praktikë, ku mësuesit i kanë integruar këto elemente të reja në mësimdhënien e tyre. Kjo qasje praktike siguron që strategjitë të jenë efektive dhe praktike.

Paketa e veglave fokusohet në kompetencat e mësuesve. Qëllimi është të ofrohen shembuj të praktikave që mund të ndihmojnë mësuesit të mbështesin më mirë nxënësit me më pak mundësi. Përfshirja e të gjithëve do të përfundojë për të rritur besimin dhe pavarësinë e nxënësve, si dhe aftësitë e ndërveprimit social. Strategjitë dhe metodat praktike, gjithëpërfshirëse janë të rëndësishme për t'u dhënë nxënësve dhe mësuesve një ndikim pozitiv.

Në shkolla është kryer edhe punë strukturore për promovimin e përfshirjes sociale. Për shembull, në Mal të Zi ata kanë identifikuar nxënësit me nevoja të veçanta arsimore me koordinatoren e mësimdhënies praktike dhe pedagogun. Më pas ata vendosën kontakte me shumicën e partnerëve social ku nxënësit me nevoja të veçanta kryejnë praktikën e tyre profesionale. Duke bërë këtë, ata arritën të gjenin persona për të vepruar si mbikëqyrës personal për nxënësit me nevoja të veçanta. Përveç kësaj, ata kanë edhe komunikim të vazhdueshëm online me ata persona për shembull në trajnimin e tyre për të mbështetur nxënësit.

Procesi i ri për mbikëqyrjen në vendin e punës përfshin koordinimin me mësuesit që mbikëqyrin praktikën profesionale të nxënësve me nevoja të veçanta. Këta mësues monitorojnë rregullisht progresin dhe mënyrën e komunikimit me mbikëqyrësit personalë.

Një shembull tjetër nga Bosnja Hercegovina thekson një qasje të re të ndërtimit të një ekipi shumëprofesional për të punuar me nxënës me më pak mundësi. Një detyrë e ekipit është të planifikojë se si të përfshijë të gjithë nxënësit në aktivitete.

Së fundi, ne kemi bashkuar një sërë rekomandimesh se si të promovohet përfshirja. Barazia dhe barazia nuk do të thotë që të gjithë duhet të trajtohen njësoj. Në fakt, është më mirë të flasim për barazinë e mundësive, sepse, e kuptuar siç duhet, barazia krijon mundësi të barabarta për të gjithë, pavarësisht nga prejardhja e tyre.

Një komunitet i barabartë mësimesor krijohet dhe forcohet kur të gjithë anëtarët e komunitetit janë të vetëdijshëm se për çfarë bëhet fjalë për barazi dhe barazi. Plani i përbashkët synon të mbështesë mundësitë e nxënësve për t'u zhvilluar dhe për t'u ndjerë plotësisht të integruar në shoqëri. Forcimi i barazisë dhe barazisë do të rrisë punësimin, aftësitë dhe mirëqenien.

Përfshirja mund të arrihet përmes një sërë metodash mësimdhënieje, masash mbështetëse dhe organizime mësimore që u mundësojnë nxënësve të mësojnë pa pengesa, pavarësisht nga paaftësia e tyre. Organizatat duhet të kenë një plan për të promovuar përfshirjen dhe është e rëndësishme që edhe nxënësit të përfshihen në zhvillimin e tij.

Barazia dhe barazia zbatohen gjithashtu për aksesueshmërinë, e cila përfshin krijimin e një mjedisi të sigurt dhe pranues ku të gjithë mund të punojnë në mënyrë të barabartë, me akses në shërbime, mjete, informacion dhe vendimarrje.

Shembuj praktikë të promovimit të përfshirjes

- Përzgjedhja e nxënësve bazuar në parimet e barazisë dhe barazisë, duke ofruar mundësi mësimi edhe për personat e pafavorizuar
- Përfshirja përmes metodave të mësimdhënies: Përfshirja mund të arrihet përmes metodave të ndryshme të mësimdhënies dhe masave mbështetëse që mundësojnë të nxënësve pa pengesa. Nxënësit marrin pjesë në planifikimin e studimeve të tyre, secili ka mundësinë të mësojë sipas aftësive të tij. Kjo do të

thotë gjithashtu vëmendje ndaj respektimit të të drejtave të njeriut, mbështetje për gjuhën, kulturën dhe identitetin, inkurajimin e ndërveprimit social, barazinë dhe mësimin ndërkombëtar, induksionin e stafit.

- Sigurimi i aksesueshmërisë fizike të mjediseve mësimore, duke shfrytëzuar potencialin e dixhitalizimit
- Aksesueshmëria qëndrimore, sociale dhe psikologjike, duke marrë parasysh kulturat e ndryshme, duke mbështetur përfshirjen e nxënësve dhe prindërve në vlerësimin dhe zhvillimin e aktiviteteve, p.sh. anketa kthyesë për nxënësit dhe prindërit.

ANEKSI

DV VET - Vizitë studimore në Finlandë Axhenda

Organizata nikoqire: Kolegji Profesional Luovi

Luovi pret: Sari Jokela, Këshilltar Studimi, Koordinatorë Ndërkombëtare Mari Kontturi, Menaxhere e Çështjeve Ndërkombëtare Sirpa Grönvall, Këshilltare Studimi, Koordinatorë Ndërkombëtare

DITA 1 – E hënë 10 qershor 2024

Dita e Udhëtimit, akomodimi në hotele në Helsinki

[Hotel Radisson Blu Aleksanteri në Helsinki, Punavuori District \(radissonhotels.com\)](https://www.radissonhotels.com)

[Scandic Kallio | Helsinki | Hotele Scandic](#), pjesëmarrës spanjollë

Dreka dhe darka do të organizohen nëse është e nevojshme, Sari do të jetë në Helsinki të hënë

DITA 2 - E martë 11 qershor 2024

Vendndodhja: Luovi në lokalet Hengityslitto në Oltermannintie 8, Helsinki

[Organizata për shëndetin e frymëmarrjes në Finlandë - një avokat për shëndetin e frymëmarrjes - Hengityslitto në anglisht](#)

09:00 Mirësevini dhe prezantimi i projektit Zhvillimi i Kapaciteteve për Sistemet e VET në Ballkanin Perëndimor

Objektivat e vizitës studimore, vendosja e kornizës për vizitën studimore, Mari

09:30 Njohja me njëri-tjetrin, thyerja e akullit, Sirpa dhe Sari

10:15 Pushim për kafe

11:00 Prezantimi i sistemit të AFP-së në Finlandë dhe prezantimi i Luovi, Drejtoreshë e Luovi Global Education, Anne Tornberg

11:30 Si të përfitoni sa më shumë nga vizita studimore? Cilat janë hapat e mëtejshëm, Mari

12-13 Dreka në Restorant

13-16 Punëtorja e parë mbi përfshirjen

Bërja e një plani studimi individual për një student, Sirpa

Duke punuar së bashku me rrjetin e nxënësve, Sirpa

17- Lundrim [Vijimet e Helsinkit – Royallinesuomi](#), për 1,5 orë

19- Darka në Konstan mölja [anglisht \(konstanmolja.fi\)](#) për ata që janë regjistruar

DITA 3 - E mërkurë 12 qershor 2024

Vendndodhja: Luovi Oltermannintie 8, Helsinki

9-9.30 Orientimi në ditën 2

9.30-12 Punëtorja e dytë, kafe ndërmjet

Gjuhë e thjeshtë për të komunikuar me nxënësit, Arja Vatanen

12-13 Dreka

13-16 Punëtorja e tretë

Metodat alternative të mësimdhënies, Arja Vatanen

Ora 18.30 Darka së bashku, Luovi ju fton të merrni pjesë në restorantin Lasipalatsi

[Restorant në qendrën e Helsinkit | Lasipalatsi \(ravintolalasipalatsi.fi\)](#)

DITA 4 - E enjte 13 qershor 2024

Dy vende: Stadin ammattiopisto, Hattulantie 2, Helsinki [Kolegji Profesional i Helsinkit dhe Instituti për të Ritur, njësia Hattulantie | Qyteti i Helsinkit](#) në mëngjes

9.30-11.30 Punëtorja e katërt në Stadin Ammattiopisto, Ami Toikka

Ndërveprimi me nxënësit me më pak mundësi

11.30-13 Dreka, vendi për t'u konfirmuar, ne ecim së bashku nga Stadin Ammattiopisto në restorant

13-15 Mësimet e nxjerra, stuhi mendimesh dhe duke rënë dakord për detyrat dhe hapat e ardhshëm

në Kolegjin Profesional Luovi në Elimäenkatu 20, Helsinki

18- Darka në Fabrika Kamppi me Sarin për ata që janë regjistruar [Në anglisht - Factory Kamppi](#)

DITA 5 - E premte 14 qershor 2024

Dita e Udhëtimit

Personi kontaktues: Sari Jokela, tel: +358403193730

FALEMINDERIT